

หัวข้อวิทยานิพนธ์	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล ในทัศนะของผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครอง และครูโรงเรียน เทศบาล ในเขตการศึกษา 2
ชื่อและนามสกุลผู้วิจัย	นางอุมาพร บุญญาวิโรจน์
แขนงวิชา	บริหารการศึกษา
สาขาวิชา	ศึกษาศาสตร์
คณะอาจารย์ที่ปรึกษา	1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นรา สมประสงค์ 2. รองศาสตราจารย์ ดร. โกศล มีคุณ 3. ดร. วรรณภา โพร้น้อย
ปีการศึกษา	๒๕๓๘

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการคือ 1) เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล ในทัศนะของผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครอง และครูโรงเรียน เทศบาล ในเขตการศึกษา 2 2) เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล ในทัศนะของผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครอง และครูโรงเรียนเทศบาล ในภาพรวมของเขต การศึกษา จำแนกรายจังหวัดและระหว่างจังหวัด 3) เพื่อกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ ผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล โดยบูรณาการจากความเห็นของผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครองและครูโรงเรียนเทศบาล ในเขตการศึกษา 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครอง และครูโรงเรียนเทศบาล ในเขตการศึกษา 2 จำนวน 520 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าสถิติ ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าเอฟ และทดสอบพหุคูณของเซฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครอง และครูโรงเรียนเทศบาล ในเขตการศึกษา 2 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับมาก ทุกคุณลักษณะ

2. ผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครอง และครูโรงเรียนเทศบาล ในภาพรวมของเขต การศึกษา และระหว่างจังหวัด มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาลแตกต่างกันทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 สำหรับในจังหวัดนราธิวาส กลุ่มบุคคลทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นกัน ส่วนจังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานี และจังหวัดสตูล มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

3. การกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาล โดยบูรณาการ จากความคิดเห็นของผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครอง และครูโรงเรียนเทศบาลในเขตการศึกษา 2 ได้ดังนี้ ด้านสมรรถนะ มีความสุขุมรอบคอบ มีความกระตือรือร้นและตื่นตัวในการทำงาน ด้านความสำเร็จ จบการศึกษาอย่างน้อยปริญญาตรี มีความรู้ความสามารถในการจัดการศึกษา ด้านความรับผิดชอบ มีความมั่นคงในสิ่งที่ถูกต้อง มีความกระตือรือร้นที่จะทำงานให้สำเร็จตาม เป้าหมาย ด้านการมีส่วนร่วม ให้ความร่วมมือกับผู้ใต้บังคับบัญชา มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน กับเพื่อนร่วมงาน ด้านสถานภาพ เป็นที่ชื่นชอบของบุคคลในสังคม เป็นแบบอย่างที่ดีในความ มัธยัสถ์ และด้านสถานการณ์ มีสภาพจิตใจมั่นคงควบคุมอารมณ์ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดี สามารถทำงานให้บรรลุเป้าหมายในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้

Thesis Title The Expected Characteristics of Municipal School Administrators
 according to the Opinions of Municipal Administrators, Parents,
 and Municipal Teachers in the Educational Region 2

Author Mrs. Ummaporn Bunyavirote

Program Educational Administration

Field Education

Academic year 1995

Abstract

The purpose of this study was threefold, notably, (1) to study the expected characteristics of municipal school administrators, according to the opinions of municipal administrators, parents, and municipal teachers in the educational region 2; (2) to compare the expected characteristics of municipal school administrators, according to the opinions of municipal administrators, parents, and municipal teachers, by all, by province, and among provinces; and (3) to assign the expected characteristics of municipal school administrators integrated by the opinions of municipal administrators, parents, and municipal teachers in the educational region 2. Meanwhile, the municipal administrators, parents and municipal teachers consisted of 520 samples, in the educational region 2, were randomised. The samples answered the twofold questionnaires to measure as an instrument in this study. Then the statistics of percentage, arithmetic mean, standard deviation, F-test and scheffe' test were engaged in the analysis.

The result of this study indicated that :

1. The expected characteristics of municipal school administrators were, according to municipal administrators, parents, and municipal teachers, at high level, as well as each characteristic.
2. When compared the expected characteristics of municipal school administrators, the opinions of municipal administrators, parents, and municipal teachers in all the provinces, and among provinces were significantly different at the level of .01. In particular, those three groups in Narathivas province had the opinions different significantly at the level of .01. Conversely, those opinions in Yala, Pattani, and Satun were not different.

3. The assignment of expected characteristics of municipal school administrators, integrated from the opinions of municipal administrators, parents, and municipal teachers, in the educational region 2 required the municipal school administrators to hold the following characteristics; in potentiality : profound, ambitious and alert to work; achievement : bachelor degree at least, knowledgable and capable in educational management; responsibility : persistence in the righteous, ambitious to goal oriented; participation : cooperate with the subordinate and involve the colleague; social status : popular and well known, good model in thrifty, and condition : judged mind to control emotion in circumstances, able to achieve the goal in circumstances.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือ แนะนำ แก้ไข ในการศึกษา ค้นคว้า จากท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นรา สมประสงค์ รองศาสตราจารย์ ดร. โกศล มีคุณ และ ดร. วรรณภา โพธิ์น้อย ซึ่งได้กรุณาเป็นที่ปรึกษา ท่านอาจารย์ ดร. ผ่องศรี วาณิชย์ศุภวงศ์ กรุณา เป็นอาจารย์ร่วมสอบวิทยานิพนธ์ และคณะกรรมการบริหารโครงการ ปริญญาโท สาขา บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ตลอดจน ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครอง และครูโรงเรียนเทศบาล ในเขต การศึกษา 2 ทุกท่าน ที่กรุณาตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นผลให้การจัดเก็บข้อมูลมีความสมบูรณ์

ผู้วิจัยได้รับขวัญและกำลังใจ ตลอดจนการอนุเคราะห์อย่างยิ่ง จากอาจารย์ประเสริฐ บุญญาวิโรจน์ อาจารย์อภิชัย เบ็ญจพามาศ เพื่อนร่วมงานทุกท่าน ขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

อุมพร บุญญาวิโรจน์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญตาราง	ซ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
สมมติฐานของการวิจัย	5
นิยามศัพท์	6
ประโยชน์ของการวิจัย	7
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	8
การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาล	8
บทบาทหน้าที่และภารกิจของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา	12
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน	17
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	29
กรอบแนวคิด	37
3 การดำเนินการวิจัย	38
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	38
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	39
วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	41
การวิเคราะห์ข้อมูล	42
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	43

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 การวิเคราะห์ข้อมูล	45
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	45
ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์	
ผลการบูรณาการคุณลักษณะที่พึงประสงค์	
5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	78
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	78
สมมติฐานของการวิจัย	78
วิธีดำเนินการวิจัย	79
สรุปผลการวิจัย	79
อภิปรายผล	81
ข้อเสนอแนะของการวิจัย	91
บรรณานุกรม	94
ภาคผนวก	105
ประวัติย่อผู้วิจัย	117

สารบัญญัตินำ

ตาราง	หน้า	
3.1	จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่าง	39
3.2	จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับกลับคืน	42
4.1	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และจังหวัดที่อยู่ปัจจุบัน	46
4.2	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของคะแนนความเห็น ของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน เทศบาล ในภาพรวมทั้ง 6 ด้าน	49
4.3	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคะแนนความเห็นของ กลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน เทศบาล ด้านสมรรถนะ	50
4.4	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของคะแนนความเห็น ของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาล ด้านความสำเร็จ	51
4.5	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของคะแนนความเห็น ของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาล ด้านความรับผิดชอบ	52
4.6	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของคะแนนความเห็น ของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาล ด้านการมีส่วนร่วม	53
4.7	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของคะแนนความเห็น ของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาล ด้านสถานภาพ	54
4.8	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของคะแนนความเห็น ของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาล ด้านสถานการณ์	55

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า	
4.9	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความเห็นของผู้บริหาร เทศบาล ผู้ปกครอง และครู โรงเรียนเทศบาลเกี่ยวกับคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ด้านต่าง ๆ ของผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาล	57
4.10	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเห็นของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับคุณลักษณะด้านต่าง ๆ โดยภาพรวมทั้งเขตการศึกษา ด้วยวิธีการเซฟเฟ้	58
4.11	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนนความเห็นของกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มในจังหวัดยะลา เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ ผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาล	60
4.12	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนนความเห็นของกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มในจังหวัดปัตตานี เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ ผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาล	61
4.13	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเห็นระหว่างกลุ่ม ตัวอย่างในจังหวัดปัตตานี เกี่ยวกับคุณลักษณะด้านสมรรถนะ ด้วยวิธีของเซฟเฟ้	62
4.14	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนนความเห็นของกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มในจังหวัดนราธิวาส เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ บริหาร โรงเรียนเทศบาล	64
4.15	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเห็นระหว่างกลุ่ม ตัวอย่างในจังหวัดนราธิวาส เกี่ยวกับคุณลักษณะด้านต่าง ๆ ด้วยวิธีของเซฟเฟ้	65
4.16	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนนความเห็นของกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มในจังหวัดสตูล เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ ผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาล	67

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
4.17	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเห็นระหว่างกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดสตูล เกี่ยวกับคุณลักษณะด้านความสำเร็จด้วยวิธีของเซฟเฟ้	68
4.18	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนนความเห็นของกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มระหว่างจังหวัดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาล	69
4.19	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเห็นระหว่างกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านต่าง ๆ ระหว่างจังหวัดด้วยวิธีของเซฟเฟ้	70
4.20	แสดงค่าการบูรณาการความเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาล ในด้านสมรรถนะ	72
4.21	แสดงค่าการบูรณาการความเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาล ในด้านความสำเร็จ	73
4.22	แสดงค่าการบูรณาการความเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาล ในด้านความรับผิดชอบ	74
4.23	แสดงค่าการบูรณาการความเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาล ในด้านการมีส่วนร่วม	75
4.24	แสดงค่าการบูรณาการความเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาล ในด้านสถานภาพ	76
4.25	แสดงค่าการบูรณาการความเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาล ในด้านสถานการณ์	77

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาของประเทศไทย มีหน่วยงานที่รับผิดชอบหลายหน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงานบริหารการศึกษา ท้องถิ่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กองการศึกษาพิเศษ กรมการศึกษานอกโรงเรียน และทบวงมหาวิทยาลัย การที่จะจัดการศึกษาให้ได้ดีและมีคุณภาพนั้น ผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะภาระหน้าที่ตามความรับผิดชอบของผู้บริหารโรงเรียนนั้นมีมากมายถึง 6 งานด้วยกันคือ งานวิชาการ งานบุคลากร งานธุรการ การเงิน พัสดุ งานกิจการนักเรียน งานอาคารสถานที่ และงานความสัมพันธ์กับชุมชน การที่จะนำนโยบายลงไปสู่การปฏิบัติให้ได้ผลสัมฤทธิ์สูงนั้น เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหาร ดังนั้นผู้บริหารจะต้องมองเห็นและรู้จักใช้ความสามารถของผู้ใต้บังคับบัญชาให้เกิดประโยชน์ สูงสุด จะต้องเป็นผู้กระตุ้นให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความเชื่อมั่นและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ และให้ได้งานที่มีประสิทธิภาพสูง

นอกจากนี้ผู้บริหารโรงเรียนยังต้องเกี่ยวข้องกับบุคคลอีกหลายฝ่าย เช่น ผู้บังคับบัญชาระดับเหนือขึ้นไป ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการศึกษา ผู้นำชุมชนในละแวกที่ โรงเรียนตั้งอยู่ ซึ่งบุคคลเหล่านี้ล้วนเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับผู้บริหารโรงเรียน การที่ผู้บริหารโรงเรียนจะได้รับความร่วมมือจากบุคคลดังกล่าว ย่อมมีปัจจัยหลาย ๆ อย่างเข้ามาเกี่ยวข้อง ที่สำคัญอย่างยิ่งประการหนึ่งคือ คุณลักษณะของผู้บริหารทั่วไป ซึ่ง แมกนุสัน (Magnuson, 1971 : 133-A) ได้ทำการศึกษาพบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารที่จะประสบความสำเร็จในการทำงานประกอบด้วย ลักษณะส่วนตัว และลักษณะทางวิชาชีพ จากอบสัน, ลอกสดอนและวิกแมน (Jacobson, Logsdon and Wiegman, 1973 : 40-44) มีความคิดเห็นคล้ายคลึงกับแมกนุสัน กล่าวคือ ผู้บริหารจะต้องมีทักษะในการบริหารโรงเรียน สามารถนิเทศหรือประสานงานการเรียนการสอนได้ มีความเฉลียวฉลาดและมีไหวพริบดี มีความรู้เกี่ยวกับการเงิน มีความรู้ทางการศึกษา พุดหรือฟังได้อย่างชัดเจน และสนใจในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ

ส่วนนักการศึกษาไทยได้แบ่งลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนไว้คล้าย ๆ กัน แต่จะ แตกต่างในรายละเอียดบ้าง เช่น พันธ์ หันนาคินทร์ (2523 : 45-49) ได้แบ่งลักษณะของ ผู้บริหารโรงเรียนออกเป็น 2 ลักษณะ เช่นเดียวกัน คือ 1) ลักษณะส่วนตัว อาทิ อารมณ์มั่นคง เป็นผู้นำทั้งในและนอกโรงเรียน สามารถในการแสดงออกซึ่งความคิด การพูดในที่ชุมชน และลักษณะอื่นที่ทำให้ผู้บริหารเป็นบุคคลที่น่านับถือ น่าเลื่อมใสยิ่งขึ้น เช่น ไม่เห็นแก่ตัว เสียสละเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความเกรงใจผู้อื่น เป็นต้น และ 2) ลักษณะทางวิชาชีพ อาทิ ความรู้ทางด้านวิชาชีพการบริหาร ประสบการณ์และระดับความรู้ และการฝึกอบรมในระหว่างการทำงาน เป็นต้น

การที่ผู้บริหารโรงเรียนจะบริหารงานโรงเรียนให้สัมฤทธิ์ผลได้ดั่งนั้น ผู้บริหารจะต้อง ใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ของการบริหาร การจะใช้อำนาจของตำแหน่งเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอที่จะส่งผลให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจึงมีความจำเป็นที่จะต้องใช้บทบาทต่าง ๆ เข้ามาช่วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาทของผู้นำ ซึ่ง วิจิตร วรุตบางกูร และสุพิชญา ธีระกุล (2523 : 71-76) ได้ให้ความคิดเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ดี นอกจากจะมีคุณลักษณะที่ดีอื่น ๆ แล้ว ยังจะต้องมีลักษณะของการเป็นผู้นำที่ดีด้วย เพราะผู้บริหารต้องเป็นผู้นำของครู นักเรียน และประชาชนในชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ ซึ่งสอดคล้องกับ สมพงษ์ เกษมสิน (2519 : 203) ได้กล่าวถึงความสำคัญของ ผู้นำไว้ว่า ผู้นำเป็นจุดดวงประทีปขององค์กร ดังนั้นผู้นำจึงเป็นเสมือนหลักชัยในการดำเนินงาน โดยเฉพาะต่อผู้ใต้บังคับบัญชา และต่อผลงานโดยส่วนรวม ความสามารถและลักษณะของผู้นำมีส่วนสัมพันธ์ใกล้ชิดกับคุณภาพและคุณค่าขององค์กรที่จะสะท้อนให้เห็นประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานในองค์กร หรือในหน่วยราชการนั้นได้เป็นอย่างดี นอกจากนั้นผู้นำยังเป็นตัวอย่าง ในการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานอีกด้วย โดยนัยนี้ภาวะผู้นำจึงมีความสำคัญต่อผู้ร่วมงาน ต่อผู้ใต้บังคับบัญชา ต่อสถาบัน และต่อความสำเร็จขององค์กรเป็นเอกประการ

จากการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลและเมืองพัทยา โดยสำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย พบว่า การจัดการศึกษาของเทศบาล จำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขในอีกหลาย ๆ ด้าน ที่สำคัญคือ การปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาให้สูงขึ้น การใช้สื่อการเรียนการสอนของครู เป็นต้น ซึ่งปัญหาต่าง ๆ ที่กล่าวมานี้ ส่วนหนึ่งมาจากผู้บริหารการศึกษา ซึ่ง สงคราม สุขสะอาด (2531 : คำนำ) ให้ข้อสังเกตว่า “ผู้บริหารโรงเรียนที่เคยเป็นพนักงานครูเทศบาลส่วนใหญ่มีความรู้และประสบการณ์ในการบริหารค่อนข้างน้อย ทำให้การปฏิบัติงานผิดพลาด ลำช้า ส่งผลให้ครูอาจารย์เสียสิทธิ์ที่ควร

ได้รับในบางครั้ง จำเป็นต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไข โดยการฝึกอบรมให้มีความรู้ความชำนาญยิ่งขึ้น

สภาพปัจจุบันผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาของเทศบาลส่วนใหญ่ ได้รับการแต่งตั้งให้เข้าสู่ตำแหน่ง โดยการคัดเลือกจากบุคลากรที่ไต่เต้ามาจากครูผู้สอน ซึ่งไม่เคยได้ผ่านการ อบรมวิชาการบริหารหรือไม่ได้สำเร็จการศึกษาด้านบริหารโดยตรง จึงเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ผู้บริหารปฏิบัติงานไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ร่วมงานเท่าที่ควร ดังที่ วิชากร บัวหอม (2531 : 2) ได้สรุปเกี่ยวกับผู้บริหารไว้เช่นเดียวกันว่า ถ้าผู้บริหารโรงเรียนไม่ได้รับการศึกษา อบรมทางด้านการบริหารโรงเรียนมาก่อนแล้ว การบริหารงานส่วนใหญ่จะกระทำไปตาม ธรรมเนียมที่เคยปฏิบัติกันมา โดยศึกษาจากการปฏิบัติหน้าที่เท่าที่เคยเห็นจากครูใหญ่คนก่อน ๆ แทนที่จะใช้หลักการบริหารให้ถูกต้องเหมาะสม การบริหารโรงเรียนจึงไม่ค่อยมีประสิทธิภาพ และมักก่อให้เกิดปัญหาการบริหารโรงเรียนอีกหลายประการ เช่น ผู้ได้บังคับบัญชาไม่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน การใช้อำนาจเผด็จการของผู้บังคับบัญชาในการสั่งงาน และการขาดหลักวิธีบริหาร เป็นต้น

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า ยังไม่มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนว่าจะคัดเลือกผู้บริหารอย่างไร โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาล ไม่ได้มีการจัดอบรมผู้เข้าสู่ตำแหน่ง และไม่มี การกำหนดคุณลักษณะของผู้บริหารไว้อย่างชัดเจน ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่า ควรจะทำการศึกษาวิจัย เพื่อกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน เพราะถ้าทราบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน อาจใช้เป็นข้อมูลส่วนหนึ่งช่วยให้การคัดเลือกและการฝึกอบรมผู้บริหารโรงเรียนมีจุดประสงค์และทิศทางที่แน่นอน ทำให้ได้คนที่เหมาะสมกับตำแหน่ง ซึ่งจะส่งผลให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพ และประสบผลสำเร็จ ผลการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ ในการกำหนดคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล ในการที่จะคัดเลือก บรรจุ แต่งตั้ง และพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนในโอกาสต่อไปของสำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย และยังเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานสำหรับผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล ทั่วประเทศ ใช้ในการพัฒนาตนเองให้มีคุณลักษณะตรงกับความต้องการของผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครอง และครูโรงเรียนเทศบาล และสามารถพัฒนางานการบริหารให้บรรลุจุดหมายของการจัดการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคูณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาลในทัศนะของผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครอง และครู โรงเรียนเทศบาล ในเขตการศึกษา 2
2. เพื่อเปรียบเทียบคูณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาล ในทัศนะของผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครองและครู โรงเรียนเทศบาล ในภาพรวมของเขตการศึกษา จำแนกรายจังหวัด และระหว่างจังหวัด
3. เพื่อกำหนดคูณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาล โดยบูรณาการจากความเห็นของผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครองและครู โรงเรียนเทศบาลในเขตการศึกษา 2

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเฉพาะคูณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาล ในเขตการศึกษา 2 โดยศึกษาคูณลักษณะที่พึงประสงค์จากแนวคิดการศึกษาวิจัย ของสต็อกคิลล์ (Stogdill) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยไว้จำนวนมากเกี่ยวกับคูณลักษณะของผู้บริหาร และผู้วิจัยได้กำหนดคูณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารไว้ 6 ด้าน ได้แก่

- ด้านสมรรถนะ
- ด้านความสำเร็จ
- ด้านความรับผิดชอบ
- ด้านการมีส่วนร่วม
- ด้านสถานภาพ
- ด้านสถานการณ์

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรประกอบด้วย ผู้บริหารเทศบาลจาก 7 เทศบาล จำนวน 74 คน ผู้ปกครองและครูโรงเรียนเทศบาล ในเขตการศึกษา 2 จาก 37 โรงเรียน โดยแยกเป็น ผู้ปกครอง 3,100 คน และครูโรงเรียนเทศบาล 409 คน

กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหารเทศบาลจำนวน 63 คน ผู้ปกครองจำนวน 341 คน และครูโรงเรียนเทศบาลจำนวน 196 คน รวมทั้งสิ้น 600 คน จาก 19 โรงเรียน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการกำหนดจำนวนโรงเรียนร้อยละ 50 และสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเคร็จซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกเป็น

3.1.1 สถานภาพ

- ผู้บริหารเทศบาล
- ผู้ปกครอง
- ครูโรงเรียนเทศบาล

3.1.2 จังหวัดที่อยู่

- ยะลา
- ปัตตานี
- นราธิวาส
- สตูล

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล ตามทัศนะของผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครอง และครูโรงเรียนเทศบาล 6 ด้าน ได้แก่

3.2.1 ด้านสมรรถนะ

3.2.2 ด้านความสำเร็จ

3.2.3 ด้านความรับผิดชอบ

3.2.4 ด้านการมีส่วนร่วม

3.2.5 ด้านสถานภาพ

3.2.6 ด้านสถานการณ์

สมมติฐานของการวิจัย

การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาลในทัศนะของผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครอง และครูโรงเรียนเทศบาล ในเขตการศึกษา 2 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานในการวิจัยไว้ดังนี้

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล ในทัศนะของผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครอง และครูโรงเรียนเทศบาล ในภาพรวมของเขตการศึกษา มีความแตกต่างกัน
2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล ในทัศนะของผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครอง และครูโรงเรียนเทศบาล ภายในแต่ละจังหวัด มีความแตกต่างกัน
3. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล ในทัศนะของผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครอง และครูโรงเรียนเทศบาล ระหว่างจังหวัด มีความแตกต่างกัน

นิยามศัพท์

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

1. โรงเรียนเทศบาล หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย
2. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าสถานศึกษาระดับประถมศึกษา ได้แก่ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาล ในเขตการศึกษา 2
3. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล หมายถึง คุณลักษณะที่ทำให้ผู้บริหารแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมาตามบทบาทของผู้บริหาร ซึ่งจำแนกออกเป็น 6 ด้านคือ
 - 3.1) ด้านสมรรถนะ ประกอบด้วย ความมีสติปัญญา ความกระตือรือร้น ความสามารถในการสื่อความหมายได้ดี ความเป็นผู้ริเริ่ม ความสามารถในการตัดสินใจที่ดี
 - 3.2) ด้านความสำเร็จ ประกอบด้วย ความเป็นนักวิชาการ ความรอบรู้ การประสบความสำเร็จทางการศึกษา
 - 3.3) ด้านความรับผิดชอบ ประกอบด้วย การเป็นที่พึ่งพาของผู้อื่นได้ การมี ความคิดริเริ่ม มีความมั่นคงยืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความปรารถนา ที่จะประสบความสำเร็จ
 - 3.4) ด้านการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในกิจกรรม ความสามารถ ในการเข้าสังคม การให้ความร่วมมือกับผู้อื่น ความสามารถในการปรับตัว และการมีอารมณ์ขัน
 - 3.5) ด้านสถานภาพ ประกอบด้วย การมีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม การเป็นที่ ชื่นชอบของผู้อื่น
 - 3.6) ด้านสถานการณ์ ประกอบด้วย การใช้สติปัญญาแก้ปัญหา การปรับตัวตาม

สถานการณ์ การใช้ทักษะอย่างเหมาะสม การรู้ความต้องการของผู้ร่วมงาน ความสามารถ ดำเนินงาน ให้บรรลุเป้าหมาย

4. ผู้บริหารเทศบาล หมายถึง อ.ก.ท. เทศบาล ซึ่งประกอบด้วยคณะเทศมนตรี ปลัดเทศบาล รองปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการกองหรือหัวหน้ากองต่าง ๆ ของเทศบาล ซึ่งทำหน้าที่บริหารงานเทศบาล ในเขตการศึกษา 2

5. ผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ปกครองนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลในเขตการศึกษา 2 ซึ่งสุ่มมาจากโรงเรียนเทศบาล จำนวน 19 โรงเรียน

6. ครู หมายถึง พนักงานครูเทศบาลในเขตการศึกษา 2 ซึ่งสุ่มมาจากโรงเรียนเทศบาล จำนวน 19 โรงเรียนเช่นเดียวกัน

7. ทักษะ หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็นที่มีเหตุผล ซึ่งสามารถวัดได้ ในที่นี้หมายถึง ทักษะต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล

8. จังหวัดในเขตการศึกษา 2 หมายถึง จังหวัดที่สังกัดเขตการศึกษา 2 ได้แก่ ยะลา ปัตตานี นราธิวาส และสตูล

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล ในทักษะของผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครอง และครูโรงเรียนเทศบาล ในเขตการศึกษา 2 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาตนเอง ของผู้บริหารโรงเรียนให้มีคุณลักษณะตามความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล

2. เป็นประโยชน์สำหรับสำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง ในการนำผลของการวิจัยนี้ ไปประกอบการพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรการสอบ การคัดเลือก การแต่งตั้ง การฝึกอบรม และการพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล ตามความจำเป็นและเหมาะสมต่อไป

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล ในทัศนะทัศนะของผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครอง และครูโรงเรียนเทศบาล ในเขตการศึกษา 2 ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นกรอบความคิดในการวิจัย ซึ่งจะนำเสนอเป็น 4 ตอนคือ

การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาล
บทบาท หน้าที่ และภารกิจของผู้บริหารโรงเรียน
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาล

การศึกษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้เพราะการศึกษา เป็นรากฐานของการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นพื้นฐานของการศึกษาขั้นสูงต่อไป และเป็นการศึกษาเพียงระดับเดียวเท่านั้นที่ประชาชน ส่วนใหญ่ของประเทศได้รับ

เทศบาลเป็นส่วนราชการที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 (พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 70 ตอนที่ 14 ลงวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2496) ระบุให้เทศบาลมีหน้าที่จัดการศึกษาภายในเขตเทศบาล อันได้แก่ การจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา การเกณฑ์เด็กภาคบังคับในเขตเทศบาลเข้าโรงเรียน การจัดตั้งและรักษาโรงเรียนเทศบาล และ การบริหารควบคุมโรงเรียนเทศบาล

กัญญา ศัพทอนันต์ (2533 : 9) สรุปเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลไว้ว่า โรงเรียนเทศบาลเป็นโรงเรียนประถมศึกษาประเภทหนึ่ง ซึ่งดำเนินการกิจการโดยเทศบาลงบประมาณส่วนใหญ่ในการดำเนินงานของโรงเรียนเทศบาลได้รับจากเงินอุดหนุน การศึกษาเทศบาลจากงบประมาณแผ่นดิน และมีงบประมาณการศึกษาของเทศบาลแต่ละแห่ง สนับสนุนด้วย

ในวันที่ 1 มีนาคม 2498 เทศบาลได้รับโอนโรงเรียนประชาบาลในเขตเทศบาล มาดำเนินการอย่างเต็มรูปแบบ ดังนั้นการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาในเขตเทศบาลจึงตกเป็น

หน้าที่ของเทศบาลที่จะต้องดำเนินการ โดยถือเป็นการบริการสาธารณะอย่างหนึ่ง เช่นเดียวกับ สาธารณูปโภคอื่น ๆ เพื่อให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานการประถมศึกษา ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างบุคลากรของประเทศให้มีคุณภาพ เพื่อให้การจัดการ ศึกษาบรรลุผลตามความมุ่งหมายของการศึกษา เทศบาลจึงจัดตั้งหน่วยงานขึ้นหน่วยงานหนึ่ง เรียกว่า “กองการศึกษา” เพื่อให้ทำหน้าที่ในด้านการจัดการศึกษาของเทศบาล โดยอยู่ใน ความควบคุมดูแลของคณะเทศมนตรี และปลัดเทศบาล

ในปัจจุบันนี้การจัดการศึกษาใน โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ซึ่งทำหน้าที่ในการกำกับ ควบคุม ดูแล ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษาของเทศบาลและเมืองพัทยา โดยมีนโยบายเน้นหนัก (รวมบทความทางการศึกษา, 2528 : 3-6) สรุปได้ดังนี้

... กรมการปกครอง เป็นกรมสำคัญกรมหนึ่งในกระทรวงมหาดไทย มีภาระหน้าที่หลักคือ บำบัดทุกข์ บำรุงสุขให้กับประชาชน โดยครอบคลุมพื้นที่ทั่วราชอาณาจักร ซึ่งขอบเขตอำนาจหน้าที่ปรากฏอยู่ตามเทศบัญญัติแห่งกฎหมายหลายฉบับ การส่งเสริมการศึกษาท้องถิ่น ก็เป็นหน้าที่อย่างหนึ่ง เพราะการศึกษาเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศ

กรมการปกครองตระหนักถึงภาระหน้าที่อันนี้ จึงได้กำหนดนโยบายในการส่งเสริมการศึกษาท้องถิ่นไว้ดังนี้

นโยบายทั่วไป

1. ปรับปรุงการศึกษาในเขตเทศบาลและเมืองพัทยา ให้มีประสิทธิภาพ และพัฒนาขีดความสามารถของครูและผู้บริหาร โรงเรียนให้สูงขึ้น
2. ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษานอกระบบอย่างต่อเนื่องและจริงจัง
3. ส่งเสริมสวัสดิการสังคม ขนบธรรมเนียมประเพณี เพื่อสร้างความสามัคคีอันดีต่อกัน

นโยบายเน้นหนัก

1. ปรับปรุงการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และพัฒนาขีดความสามารถของครู และผู้บริหาร ดังนี้

- เปิดสถานศึกษาในเขตเทศบาลทุกเทศบาล
- สนับสนุนส่งเสริมให้เทศบาลจัดการศึกษาปฐมวัย

10

- ปลุกฝังให้นักเรียนรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
- กระจายทรัพยากรให้ทั่วถึง

- ส่งเสริมโภชนาการ
 - ส่งเสริมพลานามัย
 - วางแผนบริหารงานบุคคล
 - ส่งเสริมความก้าวหน้าของบุคลากร
2. ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษานอกระบบอย่างต่อเนื่องและจริงจัง
 3. สกัดกั้นยาเสพติด
 4. ส่งเสริมสวัสดิการสังคม
 - การวางแผนครอบครัว
 - ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น

จากนโยบายการจัดการศึกษาท้องถิ่นที่กล่าวมาข้างต้น สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ก็ได้ดำเนินงานในหลายรูปแบบ เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย โดยสั่งการให้เทศบาลทุกเทศบาลและเมืองพัทยาถือปฏิบัติ ในเรื่องการจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเป็นเวลา 2 ปี แล้วจึงเข้าเรียน ชั้นประถมศึกษา ด้วยหลักการที่ว่า “เด็กเล็กเบิกบาน วิชาการก้าวหน้าเยาวชนพัฒนา ปวงประชาร่วมใจ” และยังสามารถทำการบริหารงานวิชาการ โดยการจัดตั้งกลุ่มวิชาการของ สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กลุ่มวิชาการเทศบาล และกลุ่มวิชาการโรงเรียน

ในแต่ละปีการศึกษาทางกรมการปกครอง โดยสำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น ได้จัดให้มีการพัฒนาบุคลากรผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาด้วยการจัดอบรม ตั้งแต่เทศมนตรีฝ่ายการศึกษา ปลัดเทศบาล ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน และครูทุกกลุ่มประสบการณ์ เพื่อนำผลมาพัฒนาการศึกษาของเทศบาลแต่ละเทศบาล

นอกจากนั้นกรมการปกครอง โดยสำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น ยังได้มีการประเมินคุณภาพการเรียนการสอนของโรงเรียนเทศบาลและเมืองพัทยาเป็นประจำทุกปี โดยเริ่มต้น ครั้งแรก ตั้งแต่ปีการศึกษา 2528 เป็นต้นมา โดยมีจุดประสงค์เพื่อ (กรมการปกครอง, 2536 : 1)

- ศึกษาสภาพผลสัมฤทธิ์ในการจัดการศึกษาระดับห้องเรียน ชั้นเรียน โรงเรียน เทศบาล และเมืองพัทยา เขตการศึกษา และระดับประเทศ ในภาพรวมของการจัดการศึกษา ท้องถิ่น

- เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของเทศบาลและเมืองพัทยาทุกระดับ

นำข้อมูลที่ได้จากการประเมิน ไปเป็นแนวทางในการเร่งรัดพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้สูงขึ้น

- เพื่อให้กรมการปกครองและเทศบาลได้ทราบข้อมูลการจัดการศึกษาของเทศบาลและเมืองพัทยา และสามารถสนับสนุนพัฒนาทั้งในด้านวิชาการ บุคลากร งบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา

- เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ตามแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 7

(พ.ศ. 2535-2539)

นอกจากนี้กรมการปกครอง โดยสำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น ยังได้กำหนดให้มีคู่มือการบริหาร และจัดกิจกรรมโรงเรียนมาตรฐานกลาง สำหรับใช้ในโรงเรียนเทศบาลและเมืองพัทยา เพื่อให้การจัดการศึกษาของเทศบาลดำเนินไปในทิศทางเดียวกัน ดังคำปรารภของอธิบดีกรมการปกครอง ชวรงค์ ฉายะบุตร (กรมการปกครอง, 2535 : 3) ดังนี้

การศึกษาคือการพัฒนาสังคม ที่มุ่งพัฒนาประชากรของชาติให้มีคุณธรรม ความรู้ ความสามารถ เพื่อให้มีคุณภาพตามความต้องการของสังคม เด็กและเยาวชนที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนเทศบาลและเมืองพัทยาจำเป็นต้องมีความพร้อม ทั้งด้านความรู้ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม จึงจะสามารถพัฒนาตนเอง สร้างความก้าวหน้าในด้านการศึกษาและ การงานอาชีพ ตลอดจนสร้างคุณประโยชน์ให้กับสังคม และมีชีวิตอยู่ร่วมกับสังคมได้เป็นอย่างดี ดังนั้น การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมและพัฒนาเด็กและเยาวชน จึงเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างหนึ่งที่โรงเรียนจะต้องดำเนินการเพื่อปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนเป็นคนที่มีคุณภาพในสังคม

ในการพัฒนาเด็กและเยาวชนนั้น ครูอาจจะไม่สามารถสร้างให้นักเรียนทุกคนเรียนเก่ง เรียนดี แต่ครูสามารถที่จะสร้างให้นักเรียนทุกคนเป็นคนดีได้

ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างควมมีคุณภาพให้เกิดขึ้นได้นั้น จำเป็นต้องอาศัยความตั้งใจ ความเสียสละ ความร่วมมือร่วมใจ และร่วมความคิดกันของผู้บริหารโรงเรียน และคณะครูทุกคน ที่จะร่วมกันในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสร้างคุณภาพที่แท้จริงให้เกิดขึ้นในโรงเรียน อันจะส่งผลให้ประชาชนและผู้ปกครองเกิดความพอใจ เชื่อถือศรัทธา

เพื่อให้การจัดการศึกษาของเทศบาลและเมืองพัทยา เป็นที่ยอมรับและตระหนักถึง คุณค่า สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น จึงตั้งปณิธานไว้ว่า “เราฟันความด้อยมานานแล้ว ต่อไปนี้เราจะ “เด่น” “ดัง” เราจะก้าวไปข้างหน้าไม่หยุดยั้ง เราจะก้าวไปสู่หลักชัยด้วยหลักการที่ว่า “มีวินัย ใฝ่วิชา รวบรวมใจพัฒนา สร้างศรัทธามวลชน”

จากการที่กล่าวมาข้างต้น เราจะเห็นว่าการจัดการศึกษาท้องถิ่นโดยเทศบาลและเมืองพัทยาได้เจริญก้าวหน้าไปในทิศทางที่ถูกต้อง นอกจากจะจัดการศึกษาระดับอนุบาลและประถมศึกษาแล้ว เทศบาลยังจัดขยายโอกาสทางการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และจะจัดให้ครบทุกเทศบาลทั่วประเทศในปีการศึกษา 2539 นี้

บทบาทหน้าที่และภารกิจของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

ตามที่ได้กล่าวมาแล้วว่า ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่มีความสำคัญที่สุดในการบริหาร โรงเรียน เป็นผู้ที่จะทำให้งานสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่วางไว้ ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนจึงมี บทบาท หน้าที่ และภารกิจมากมาย ซึ่งนักเขียนทางด้านการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ต่าง ๆ กัน

ฟิชซ์ (Robert S. Fish อ้างใน นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์, 2527 : 18) ให้ความหมายของภารกิจของผู้บริหารการศึกษาไว้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนในฐานะผู้ดำรงตำแหน่งสูงสุดในการบริหาร งานการศึกษาในโรงเรียน มีภารกิจที่จะต้องปฏิบัติทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน มากมาย ซึ่งพอจะสรุปหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนได้ 4 ประการ คือ

1. ให้โอกาสทางการศึกษาและปรับปรุงการศึกษาในโรงเรียน หรือบริหารงานวิชาการ

2. บริหารงานบุคลากรในโรงเรียน

3. บริหารที่เกี่ยวกับชุมชน และการประชาสัมพันธ์โรงเรียน

4. บริหารงานที่เกี่ยวกับอาคารสถานที่ ธุรการ การเงิน และการให้บริการ

และ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ (2527 : 18) ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร โรงเรียนไว้ว่า ในปัจจุบันถึงแม้ว่าผู้บริหารโรงเรียนจะมีศึกษานิเทศก์ได้เข้ามาช่วยงานด้าน วิชาการ แต่เนื่องจากผู้บริหารในฐานะผู้บังคับบัญชาสูงสุดในโรงเรียน และเป็นผู้ใกล้ชิดกับครูในโรงเรียน จึงมีความจำเป็นอยู่เหมือนเดิมว่า “ผู้บริหารยังคงจะต้องเป็นผู้นำทางวิชาการภายในโรงเรียน” ดังนั้น ผู้บริหารจึงเสมือนกับต้องมีคุณลักษณะเพิ่มขึ้นกว่าเดิม คือ

1. เป็นผู้นำทางวิชาการในโรงเรียน

2. เป็นผู้ประสานงานและให้บริการที่ดี

3. เป็นผู้มื่อทธิพลเป็นที่ยอมรับเชื่อถือในหมู่ครูในการที่จะรักษาความสามัคคี

กลมเกลียวของสมาชิกในโรงเรียน

4. เป็นผู้ควบคุมการบริหารงานตามนโยบายให้บรรลุจุดหมายทั้งของโรงเรียนและของสมาชิกในโรงเรียน

ส่วน พนัส หันนาคินทร์ (2513 : 49-50) ได้สรุปหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนไว้ดังนี้

1. งานวิชาการ

ก. เกี่ยวกับตัวครู ได้แก่ การหาครูที่ดีมาทำการสอน การจัดแบ่งหน้าที่ การปฐมนิเทศครูใหม่ การสร้างน้ำใจในการทำงานให้คณะครู การส่งเสริมให้ครูมีความสามารถยิ่งขึ้น (In Service Education) การพิจารณาความดีความชอบ การประชุมครู การปกครองครูโดยทั่วไป และการนิเทศการสอน

ข. เกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการสอน ได้แก่ การเลือกเนื้อหาของหลักสูตร การแบ่งและการทำงานประมวลการสอน การจัดตารางสอน การเลือกหาแบบเรียน การจัดห้องสมุด การวัดผลการสอน เป็นต้น

2. งานด้านบริการนักเรียน ได้แก่การจัดการแนะแนว รวมทั้งการปฐมนิเทศ การให้ความสะดวกและสวัสดิการแก่นักเรียน เช่น การจัดการจราจร การจัดที่รับประทานอาหาร การจัดกิจกรรมนักเรียน (Student Activities) การกีฬา การควบคุมความประพฤติของนักเรียน รวมทั้งการรักษาวินัย (Disciplinary Control) ด้วย

3. งานธุรการและการบริหารทั่วไป ได้แก่ การทะเบียนของนักเรียน การบัญชี การเงิน การรักษาพัสดุของโรงเรียน การรักษาอาคารสถานที่และสนาม การติดต่อกับสถานศึกษาหรือองค์การอื่น ๆ การประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

สุรพันธ์ ยันต์ทอง (2526 : 49) กล่าวถึงหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารงานโรงเรียนว่า โรงเรียนประถมศึกษาเป็นสถานศึกษาแห่งแรกที่ทำให้การศึกษาแก่เด็ก ในวัยที่เด็กกำลังเจริญเติบโต เป็นการให้การศึกษาขั้นพื้นฐานแก่พลเมืองส่วนใหญ่ของประเทศ ดังนั้นคุณภาพของประชาชนของชาติจึงขึ้นอยู่กับคุณภาพของโรงเรียนประถมศึกษาด้วย ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็กใกล้ชิดกับประชาชนในท้องถิ่นมากที่สุด เป็นบุคคลที่ประชาชนในท้องถิ่นหวังพึ่งพาอาศัยในกิจกรรมต่าง ๆ ทั่วไป ในลักษณะของผู้นำท้องถิ่นในชนบทไทย ผู้บริหารโรงเรียนจึงต้องมีบทบาทสำคัญทั้งในและนอกโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาจึงต้องเป็นผู้รอบรู้ ฐานะของโรงเรียน งานของชุมชน แสวงหาความรู้เพิ่มเติม มีค่านิยม มีคุณธรรมอันดีงาม มีบุคลิกลักษณะดีเป็นที่เลื่อมใสแก่ผู้พบเห็น เชื่อมมั่นและปฏิบัติในวิถีทางแห่งประชาธิปไตย ผู้บริหารเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดของโรงเรียน มีหน้าที่รับผิดชอบงานของโรงเรียนทั้งหมด ได้แก่ งานธุรการ งานวิชาการ งานกิจการนักเรียน งานสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ฯลฯ เป็นต้น

เบิร์น (Burn, อ้างใน สุรพันธ์ ยนต์ทอง, 2526 : 49) ให้ความเห็นเกี่ยวกับหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาว่า มีงานหลักที่จะต้องกระทำการบริหารอยู่ 7 ประการคือ

1. การบริหารงานวิชาการ ได้แก่ งานที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อให้การสอนมีประสิทธิภาพ เป็นผลดีแก่นักเรียน
2. การบริหารงานบุคคลของโรงเรียน ได้แก่ การรับบุคคลเข้ามาเป็นครู การพัฒนาการบำรุงรักษา ตลอดจนการให้คุณให้โทษต่าง ๆ
3. การบริหารกิจกรรมนักเรียน ได้แก่ การปกครองดูแล การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ระเบียบ วินัย สุขภาพ พละนาฏย ฯลฯ เป็นต้น
4. การบริหารกิจการเกี่ยวกับชุมชน ได้แก่ ความสัมพันธ์ต่าง ๆ ที่โรงเรียนมีต่อชุมชน ซึ่งโรงเรียนต้องติดต่อด้วย เช่น วัด หน่วยงานต่าง ๆ สมาคม ชมรม ฯลฯ เป็นต้น
5. การบริหารธุรการโรงเรียน ได้แก่ งานธุรการทั่วไป งานการเงินและพัสดุ อาคารสถานที่ ตลอดจนทรัพย์สินต่าง ๆ ของโรงเรียน
6. การบริหารกิจการเกี่ยวกับบริการต่าง ๆ ของโรงเรียน ได้แก่ การแนะนำโครงการอาหารกลางวัน สวัสดิการต่าง ๆ ห้องสมุด ห้องพยาบาล ร้านค้า สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ เป็นต้น
7. การบริหารกิจการเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล ทั้งในด้านการเรียนของนักเรียน และผลงานทุกประเภทของโรงเรียน

ส่วน เอสเบิร์น (Esbern, อ้างใน สุรพันธ์ ยนต์ทอง, 2526 : 50) มีความเห็นว่า หน้าที่หลักของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษามี 4 ประการคือ

1. การจัดและการนิเทศการสอน
2. การบริหารกิจการและบริการเกี่ยวกับนักเรียน
3. การบริหารกิจการเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
4. การบริหารกิจกรรมเกี่ยวกับการเงินและอุปกรณ์เกี่ยวกับความสะดวกในการปฏิบัติงานต่าง ๆ

เช่นเดียวกับ บันลือ พุกกะวัน (2519 : 55-57) ได้เสนอการดำเนินงานตามหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนไว้ พอจะสรุปได้ดังนี้

... งานประถมศึกษา 3 ส่วน ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนต้องดูแลรับผิดชอบ คือ

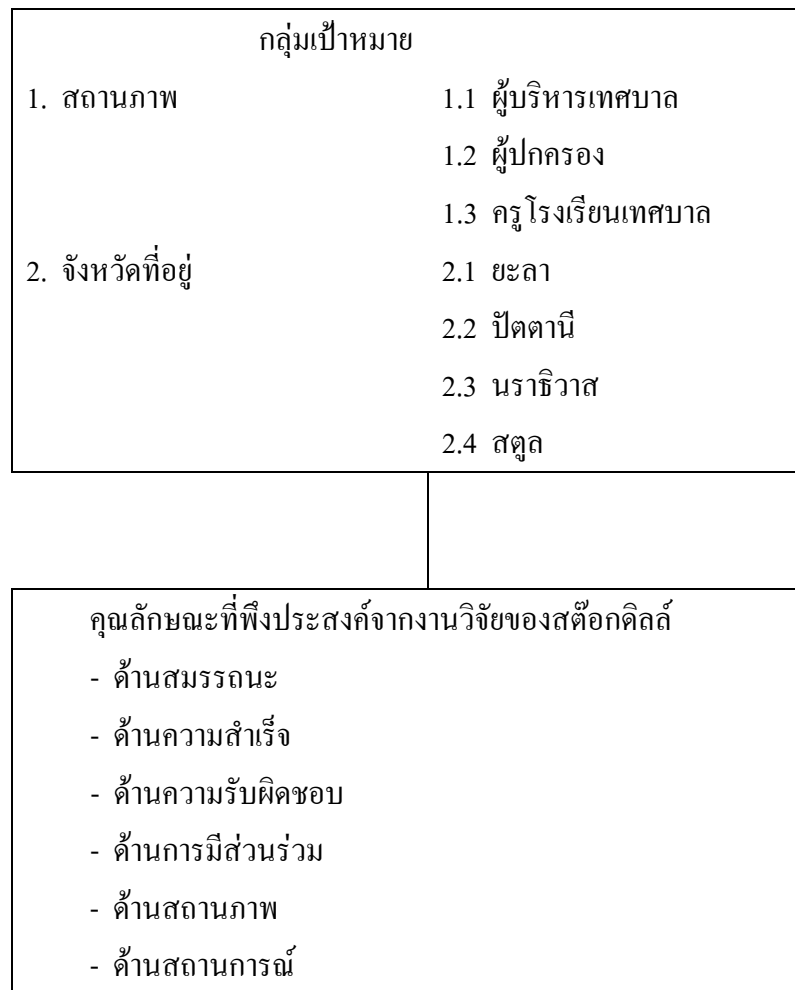
1. การบริหารงานวิชาการ เป็นงานเกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ตลอดจนกิจกรรมและวัดผลการศึกษา แบ่งออกได้ดังนี้

กรอบแนวคิด ขอบเขตของการวิจัย

กรอบแนวคิด

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล โดยยึด คุณลักษณะที่พึงประสงค์ จากผลงานวิจัยของสต็อกคิลล์ ด้วยการศึกษากับกลุ่มเป้าหมายที่เป็น

ผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครอง และครูโรงเรียนเทศบาล ในเขตการศึกษา 2 ซึ่งมีปัจจัยที่อยู่หลายจังหวัด กรอบแนวคิดดังกล่าว แสดงโดยภาพที่ 1

ภาพที่ 1-- แสดงกรอบแนวคิดของการวิจัย

15

- งานเกี่ยวกับการเรียนการสอน โดยตรง
- งานการจัดบริการอื่น ๆ ที่เสริมการเรียนการสอน
- งานเกี่ยวกับบุคลากร

2. การบริหารด้านธุรการ ได้แก่ ทะเบียนครู นักเรียน งานธุรการ การเงิน พัสดุ การดูแลซ่อมแซมอาคารสถานที่และครุภัณฑ์ต่าง ๆ

3. การบริหารเกี่ยวกับการปกครองนักเรียน เป็นงานให้บริการด้านความเป็นอยู่ของนักเรียน การดูแลความปลอดภัย ระเบียบ วินัย ตลอดจนสวัสดิการต่าง ๆ

ซึ่งคล้ายคลึงกับ สมบูรณ์ พรรณาภพ (2521 : 267-269) ได้สรุปงานในหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนไว้ดังนี้

1. งานด้านวิชาการ จำแนกออกได้เป็น
 - งานเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการสอน
 - งานเกี่ยวกับตัวครู
2. งานบริการนักเรียน
 - งานบริการด้านคุณภาพ
 - งานสร้างเสริมศีลธรรม วัฒนธรรม
3. งานธุรการและการบริหารทั่วไป
 - การเงิน
 - การพัสดุ
 - อาคารสถานที่
 - การติดต่อกับชุมชน

ซึ่งคล้ายกับ ภิญโญ สาทร (2519 : 363-364) สรุปบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนไว้ดังนี้

- งานวิชาการ
- งานธุรการ
- งานบุคลากร

เช่นเดียวกับ นิพนธ์ กินาวงศ์ (2526 : 84) ได้ให้ความหมายของหน้าที่บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนไว้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลที่มีอำนาจตามกฎหมายให้เป็นผู้ดำเนินการดำเนินงานของโรงเรียน เพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ดังนั้น ผู้บริหารจึงมักจะหมายถึงผู้ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการโรงเรียน แล้วแต่กรณี

16

เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าผู้บริหารของหน่วยงาน จะมีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิด และพฤติกรรมของเพื่อนร่วมงาน เป็นผู้ที่มิบทบาทต่อความสำเร็จและความล้มเหลวของงาน บทบาทของครูใหญ่ในฐานะผู้บริหารโรงเรียน อาจจะอธิบายเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1. บทบาทของครูใหญ่ในฐานะผู้นำ
2. คตินิยมของครูใหญ่ในฐานะผู้บริหาร

แคมป์เบลล์ และคนอื่น ๆ (อ้างใน บุญมา กัมปนาทพงษ์, 2532 : 12) ได้เสนอแนะไว้ว่า ภารกิจของผู้บริหารโรงเรียนมี 6 ด้าน คือ

1. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน งานด้านนี้ผู้บริหารจะต้องศึกษาเกี่ยวกับลักษณะของชุมชน ความต้องการของชุมชน การให้ข้อมูลของโรงเรียนเกี่ยวกับชุมชน บทบาทของโรงเรียนในชุมชน และบทบาทขององค์กรต่าง ๆ ในชุมชน

2. งานวิชาการ ในกิจกรรมที่เกี่ยวกับการวางแผนการดำเนินการ และการประเมินผล โปรแกรมการศึกษา บทบาทของผู้บริหารในด้านนี้เกี่ยวกับการวางจุดหมายเฉพาะของสถานศึกษา การวางโครงการการเรียนการสอน หลักสูตรและการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรของชาติ การจัดและเลือกใช้สื่อการเรียนและอุปกรณ์การสอนและการประเมินผลการสอน

3. งานกิจการนักเรียน หัวหน้าสถานศึกษาจะต้องจัดกิจการเกี่ยวกับนักเรียนในเรื่องต่อไปนี้ การบริหารกิจการนักเรียนและการจัดรูปองค์การของนักเรียน ระเบียบและทะเบียนต่าง ๆ การจัดบริการให้แก่นักเรียน และการควบคุมความประพฤติและระเบียบวินัยของนักเรียน

4. การบริหารงานบุคคล งานด้านนี้เป็นสิ่งสำคัญยิ่งสำหรับผู้บริหารในสถานศึกษา ความสำเร็จหรือความล้มเหลวของสถานศึกษาส่วนใหญ่จะขึ้นกับการบริหารงานบุคคลไม่น้อยเลยทีเดียว ผู้บริหารจึงควรพิจารณาการบริหารงานบุคคล ในเรื่องนโยบายของการบริหารงานบุคคล การคัดเลือกบุคคลเข้าทำงาน การนิเทศและการประเมินผลประสิทธิภาพของการสอน

5. อาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ การจัดโปรแกรมการเรียนการสอน และการบริการนักเรียน จำเป็นต้องใช้สถานที่และวัสดุอุปกรณ์ งานด้านนี้มีความหมายรวมถึงอาคารสถานที่ การพัฒนา บำรุงรักษาอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ เพื่อช่วยในการเรียนการสอน

6. การเงินและงานธุรการ งานด้านนี้เป็นส่วนสำคัญยิ่งในการส่งเสริมการเรียนการสอน สิ่งที่ผู้บริหารอาจให้ความสนใจ ได้แก่ การทำงานงบประมาณ การใช้จ่ายตามแบบแผนของทางราชการ งานสารบรรณ งานประชาสัมพันธ์ และงานพัสดุครุภัณฑ์

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2522 : 36) ได้สรุปงานของผู้บริหารสถานศึกษาว่ามีภารกิจ-หลัก อยู่ 3 ประการด้วยกันคือ

17

1. ทำให้สถานศึกษาได้บรรลุจุดประสงค์ที่วางไว้
2. ทำให้สถานศึกษามีความเจริญก้าวหน้า
3. ทำให้สถานศึกษาอยู่ต่อไปได้ไม่ล้ม

นอกจากภารกิจ 3 ประการแล้ว ผู้บริหารของสถานศึกษาควรที่จะแสดงบทบาทดังต่อไปนี้

1. เป็นผู้นำทางสังคม จะต้องส่งเสริมความสัมพันธ์ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน พัฒนาความสามัคคี ความร่วมมือร่วมใจในการทำงาน

2. เป็นผู้นำทางด้านกระบวนการ ผู้นำจะต้องแสดงบทบาทของจรรยาที่ จะให้การ สื่อสารและการดำเนินงานเป็นไปด้วยความสะดวก

3. ผู้นำทางด้านภารกิจ ผู้นำจำเป็นต้องหาวิธีการที่จะทำให้งานของสถานศึกษา สำเร็จลุล่วงไปได้

นอกจากนั้น เมธี ปิณฑานนท์ (อ้างใน ยินดี เงินสะอาด, 2531 : 12) ได้บันทึก ไว้ว่า งานในหน้าที่การบริหารโรงเรียนมี 6 ประการคือ

- งานหลักสูตรและการสอน
- งานด้านบุคลากร
- งานด้านอาคารสถานที่
- งานด้านการเงินและงบประมาณ
- งานการประสานงาน
- งานความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน

ดังนั้น จึงพอจะสรุปได้ว่า บทบาท หน้าที่ และภารกิจของผู้บริหารโรงเรียนประถม-ศึกษาที่สำคัญ ๆ มีดังต่อไปนี้

- งานวิชาการ
- งานกิจการนักเรียน
- งานความสัมพันธ์กับชุมชนและให้บริการ
- งานธุรการ พัสดุ และทะเบียนต่าง ๆ
- งานบุคลากร
- งานอาคารสถานที่และงานปกครอง
- งานการเงิน งบประมาณ
- งานการประสานงาน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน

ความหมายของคุณลักษณะ

“คุณลักษณะ” (อ้างในลีลา สุวรรณนิมิต, 2533 : 23) ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Characteristics มีความหมายตามประมวลศัพท์บัญญัติของกรมวิชาการว่า หมายถึง “ลักษณะ” เช่น ความแจ่มใสร่าเริง เป็นลักษณะอย่างหนึ่งที่ครูควรปลูกฝังให้มีอยู่ในตัวเอง

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตสถาน ได้ให้ความหมายของ “คุณลักษณะ” ว่าหมายถึง เครื่องมือหรือสิ่งชี้ให้เห็นความดีหรือลักษณะประจำ

คุณลักษณะของผู้บริหาร (อ้างใน บุญมา กัมปนาทพงษ์, 2532 : 13) หมายถึง ศักยภาพทางความรู้ หรือทักษะที่ช่วยให้ผู้บริหารปฏิบัติงานให้สำเร็จ (Pellegrino and Varnhagan, 1985 : 1) และคุณลักษณะของผู้บริหารคือสิ่งต่าง ๆ ในตัวผู้บริหารที่มีมาแต่กำเนิด และเกิดจากการเรียนรู้ ได้แก่ความรู้ทั่วไป แรงจูงใจ ลักษณะนิสัย ภาพพจน์ที่มองตนเอง บทบาททางสังคม หรือความชำนาญเฉพาะของผู้บริหาร ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานให้สำเร็จผลดีเยี่ยม โดยบังเอิญหรือโดยไม่ตั้งใจ (สมภพ โรจนพันธ์, บุญมาก พรหมน้อย และ ภคพร ตริรัก, 2530 : 97)

อาจจะกล่าวโดยสรุปได้ว่า คุณลักษณะของผู้บริหาร หมายถึง ศักยภาพทางความรู้หรือทักษะสำคัญของผู้บริหาร เป็นคุณลักษณะดีเด่นซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน ให้สำเร็จนั่นเอง

คุณลักษณะของผู้บริหาร

คุณลักษณะของผู้บริหารที่สามารถปฏิบัติงานให้ได้ผลสำเร็จ มีนักการศึกษา หลาย ๆ ท่าน ทั้งของไทยและต่างประเทศ ได้ศึกษาค้นคว้าและรายงานไว้ เช่น

พนัส หันนาคินทร์ (2513 : 45-49) ได้กล่าวไว้ว่า บุคคลที่จะเป็นผู้บริหารโรงเรียน ควรประกอบด้วยคุณสมบัติสำคัญ 2 ประการคือ

1. คุณสมบัติส่วนตัว หมายถึงคุณสมบัติต่าง ๆ ดังนี้

1.1 มีสุขภาพดี

1.2 มีความเฉลียวฉลาด

1.3 มีอารมณ์มั่นคง

1.4 มีความประพฤติดี มีคุณธรรมสูง

1.5 มีความสามารถในการแสดงออกซึ่งความคิด

1.6 มีคุณลักษณะอื่น ๆ เช่น ความไม่เห็นแก่ตัว ความมีไหวพริบ ความเป็นผู้นำ

เลื่อมใส

2. คุณลักษณะทางวิชาชีพ หมายถึงคุณสมบัติทางวิชาการและความรอบรู้ในวิชาชีพ ที่จำเป็นต่อการบริหารโรงเรียน คุณสมบัติเหล่านี้แบ่งเป็น

2.1 ความรู้ทางวิชาการ ได้แก่ ความรู้ในทางวิชาการศึกษาทั่วไป ความรู้ทาง

วิชาชีพ และความรู้เชี่ยวชาญเฉพาะวิชา

2.2 ประสบการณ์และระดับความรู้

2.3 การศึกษาหาความรู้ในระหว่างทำงาน

นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ (2527 : 102-103) ได้กล่าวไว้ว่า คุณลักษณะของผู้บริหารที่ดี และจะปฏิบัติงานให้ได้รับผลสำเร็จนั้น มีคุณลักษณะที่สำคัญอยู่ 2 ประการ คือ คุณลักษณะเบื้องต้นของนักบริหาร และคุณลักษณะในการปฏิบัติงาน มีรายละเอียดดังนี้

คุณสมบัติเบื้องต้น

1. สถิติปัญญาเฉลียวฉลาด มีไหวพริบ
2. สามารถในการวิเคราะห์
3. สามารถในการพิจารณาเหตุการณ์
4. มีความคิดริเริ่มและเป็นผู้รอบรู้
5. เป็นที่พึ่งแก่ผู้น้อย และเป็นที่เชื่อถือไว้วางใจได้
6. ตัดสินใจแน่นอนไม่รวนเร
7. รู้จักปรับตัวและเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม
8. จิตใจมั่นคงไม่เอาแต่อารมณ์
9. มีบุคลิกลักษณะแลความประพฤติส่วนตัวดี
10. มีคุณสมบัติของผู้นำ

คุณสมบัติในการปฏิบัติงาน

1. ตื่นตัวและมีความคิดใหม่ ๆ อยู่เสมอ
2. ใจกว้าง
3. รู้จักจังหวะเวลา
4. รู้ว่าอะไรควรรีบด่วน อะไรไม่รีบด่วน

20

5. รับฟังและรู้จักเลือกความเห็นที่ดี
6. หนักเอาเบาสู้
7. หนักแน่นอดทนไม่ท้อถอย
8. สามารถในการสร้างสรรค์
9. สามารถในการปรับปรุงงาน
10. รู้จักพิจารณาฟันฝ่าอุปสรรค

บันลือ พฤษะวัน (2519 : 150-151) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของบุคคลที่ควรจะได้รับเลือกให้เป็นผู้บริหาร ซึ่งมี 7 ประการด้วยกัน

1. บุคลิกภาพ เป็นสิ่งกล่าวรวม ๆ ของรูปร่างหน้าตา ท่วงทีวาจา ความแนบเนียนในการเข้าสังคม การแต่งกายอย่างปราณีต
 2. เซาว์ปัญญา หมายถึง ความเฉลียวฉลาด มีไหวพริบปฏิภาณ
 3. มีประสบการณ์ในการทำงานในหน้าที่มาบ้างแล้ว เพื่อช่วยประกอบการตัดสินใจมองเห็นรูปงาน
 4. ความรู้และพื้นฐานการศึกษา เพราะจะเป็นส่วนช่วยในการบริหารงาน ปลูกฝังความเลื่อมใสศรัทธาให้เกิดขึ้น
 5. ความมีมนุษยสัมพันธ์ สามารถเข้าใจหมู่พวก รู้เขารู้เรา
 6. ความเสียสละและความประพฤติ จะต้องเสียสละเพื่องาน ตั้งใจจริง
 7. ความกระตือรือร้น และความอดทน เพราะถ้าผู้นำต้นตัว งานจะก้าวไปได้ไกล
- สมบูรณั พรรณภพ (2521 : 250-253) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติ 5 ประการของผู้บริหารโรงเรียนว่า

1. ความเป็นผู้นำหรือภาวะผู้นำ (Leadership) ความเป็นผู้นำย่อมหมายถึง การที่ผู้นำใช้อิทธิพลหรืออำนาจหน้าที่ในความสัมพันธ์ที่มีอยู่ต่อผู้ใต้บังคับบัญชาในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อปฏิบัติการและอำนวยการ โดยใช้กระบวนการติดต่อซึ่งกันและกัน เพื่อมุ่งให้บรรลุตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งอาจจะพูดสั้น ๆ ว่า “ความเป็นผู้นำ” คือ ความสามารถในการใช้อำนาจหน้าที่ (Authority) และอำนาจบารมี (Power) ให้เกิดประโยชน์ในการบริหารงาน

คุณสมบัติที่เกี่ยวกับความเป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนย่อมจำแนกออกเป็นข้อย่อยหรือคุณลักษณะต่าง ๆ ได้ดังนี้

- 1.1 ความมีชีวิตชีวา ความกระตือรือร้น แจ่มใส ร่าเริง ทรหด อดทน (Vitality and Endurance)
- 1.2 ความสามารถในการวินิจฉัยสั่งการ ได้เฉียบขาด ทันเหตุการณ์ (Decisiveness)
- 1.3 ความสามารถในการจูงใจคน (Persuasiveness)
- 1.4 ความรับผิดชอบ (Responsibility)
- 1.5 ความเฉลียวฉลาด รอบคอบ ไหวพริบ สติปัญญาเฉียบแหลม (Wisdom and Intelligence)
- 1.6 ความขยันขันแข็ง (Diligence)
- 1.7 ความเสียสละ (Sacrifice)
- 1.8 บุคลิกภาพ การแต่งกาย หน้าตาท่าทาง (Appearance) และรูปร่างสง่าผ่าเผย น่าเกรงขาม น่าศรัทธา น่าเคารพ

1.9 นำใจนักประชาธิปไตย (Democratic Minded)

2. ความรอบรู้ทางวิชาการ (Knowledge and Experience) การพิจารณาเกี่ยวกับ ความรอบรู้ทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ควรแบ่งออกพิจารณาเป็น 2 ส่วนคือ

2.1 ความรอบรู้อย่างกว้างขวางในวิชาการต่าง ๆ โดยแบ่งออกเป็น

2.1.1 ความรู้ทั่วไปที่เรียกว่าศิลปศาสตร์ (Liberal Education)

2.1.2 ความรู้ในทางวิชาชีพ (Professional Education)

2.1.3 ความรู้ที่เหมาะสมกับความถนัดและความสนใจของแต่ละบุคคล

2.2 ระดับและระยะเวลาของประสบการณ์ หมายถึงการนำเอาระดับทางการศึกษา และระยะเวลาของประสบการณ์ในการทำงานมาเป็นเกณฑ์กำหนดมาตรฐานทางความรู้ของผู้บริหารโรงเรียน เช่น ระยะเวลาที่เรียนอยู่ในสถาบันศึกษาระดับอุดมศึกษา หรือระยะเวลา ของการทำงาน เพราะเรายอมรับกันว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในอาชีพนานกว่าย่อมมีความสามารถในการประกอบอาชีพนั้นมากกว่า

3. มนุษยสัมพันธ์ที่ดี เนื่องด้วยงานอันเป็นภาระหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนนั้น เป็น งานทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน จำเป็นจะต้องติดต่อกับบุคคลต่าง ๆ มากมาย ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจึงจำเป็นต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ซึ่งประกอบด้วยคุณลักษณะสำคัญหลาย ประการ เช่น

3.1 ใบหน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใส

3.2 การวางตนให้สมน้ำเสมอ หรือมีความเสมอต้นเสมอปลายทุกกรณี

3.3 รู้จักยกย่องชมเชยบุคคลอื่นในโอกาสอันเหมาะสม และรู้จักแสดงการยกย่อง ชมเชยด้วยความจริงใจ ไม่ใช่การยกย่องชมเชยผู้อื่นในลักษณะที่เป็นเพียงมารยาทสังคมอย่างหนึ่ง เท่านั้น

3.4 รู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและให้โอกาสคนอื่นได้แสดงความคิดเห็น ของเขาออกมาได้เต็มที่

3.5 ความสามารถในการรู้จักปรับตัวให้เหมาะสมกับเหตุการณ์และสถานการณ์ ทั่วไปที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

3.6 เป็นบุคคลที่เปิดเผยมุขตรงไปตรงมาเข้าใจง่าย รู้จักรักษาผลประโยชน์ของ ส่วนร่วมยิ่งกว่าประโยชน์ส่วนตัว

3.7 ความเป็นมิตรกับบุคคลทั้งหลาย เป็นผู้มีเสน่ห์ดึงดูดใจคนทั่วไปที่ได้พบปะ

สนทนาด้วย มีความสามารถในการวางตัวเป็นกันเอง แต่ไม่ทำให้ผลประโยชน์ของส่วนรวม ลดน้อยถอยลง

4. คุณธรรม (Virtue) อันสูงส่ง คุณธรรมของผู้บริหาร โรงเรียนก็คือเครื่องยึดเหนี่ยวทางใจในการบริหารนั่นเอง ซึ่งประกอบด้วย

- 4.1 ความยุติธรรม
- 4.2 ความซื่อสัตย์สุจริต
- 4.3 ความจงรักภักดี
- 4.4 การประพฤติอยู่ในศีลธรรมและวัฒนธรรมอันดีงาม

5. สุขภาพดีและร่างกายแข็งแรง ผู้บริหาร โรงเรียนควรจะ

- 5.1 สุขภาพทางด้านร่างกาย (Physical Health) ที่ดีและแข็งแรง
- 5.2 มีสุขภาพจิต (Mental Health) ที่ดีและเหมาะสม

อาษา เมฆสวรรค์ (อ้างใน สุรพันธ์ ยนต์ทอง, 2526 : 42-43) ได้กล่าวถึงลักษณะที่ดีของหัวหน้างานไว้ดังนี้

1. มีความเฉลียวฉลาดและมีไหวพริบทันคน โดยเฉพาะลูกน้องอย่าให้โดน “ต้ม” ได้
2. มีความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่วอกแวก หรือที่เรียกว่ามี “Self Confidence”
3. มีความเด็ดเดี่ยวในการบริหารงาน หรือที่ภาษาอังกฤษเรียกว่า “Decisiveness”
4. มีกำลังใจสูง (Strong will-power)
5. มีความสามารถที่จะศึกษาและเรียนรู้เรื่องต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว
6. มีความรู้และความสามารถในการบริหารงาน หรืออีกนัยหนึ่งมีความรู้หลายด้าน

(Well-rounded)

7. มีความกระตือรือร้น (Enthusiasm)
8. มีความสุภาพ เป็นมิตร เมตตา กรุณา และเห็นอกเห็นใจ
9. มีศีลสัตย์มั่นคงและเที่ยงธรรม กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ “มีศักดิ์ศรี” (Integrity)

23

10. มีความสามารถที่จะนำและสอนคนอื่นได้

11. มีศรัทธาต่องานและเพื่อนร่วมงาน

นิพนธ์ กินาวงศ์ (2526 : 88-90) ได้สรุปไว้ว่า ผู้บริหารในฐานะผู้นำโรงเรียนอาจจะพิจารณาได้ 2 ประการคือ

1. คุณสมบัติส่วนตัวในด้านการเป็นผู้นำ
2. คุณสมบัติด้านการเป็นผู้นำทางการศึกษา

คุณสมบัติส่วนตัวของผู้บริหารในด้านการเป็นผู้นำ
ในด้านการเป็นผู้นำที่สำคัญ ๆ มีดังนี้

คุณสมบัติส่วนตัวของผู้บริหาร

1. มีความร่าเริงแจ่มใส อุดมทน
2. สามารถตัดสินใจอย่างรวดเร็ว ถูกต้อง ไม่ลังเล
3. มีความสามารถสูงใจคน
4. มีความรับผิดชอบ
5. ฉลาดและมีไหวพริบดี
6. ขยันหมั่นเพียร
7. ต้องเสียสละ
8. บุคลิกภาพดี
9. เป็นนักประชาธิปไตย

คุณสมบัติด้านการเป็นผู้นำทางการศึกษา
ประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้

คุณสมบัติด้านการเป็นผู้นำทางการศึกษา

1. เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน
 2. ให้ความเสมอภาคทางการเรียน การพัฒนาหลักสูตร
 3. ต้องรับผิดชอบต่อด้านนวัตกรรม
 4. ต้องช่วยเหลือครูในด้านการทำงาน
 5. ต้องช่วยเหลือนักเรียนด้านการเรียน
 6. ต้องสร้างบรรยากาศพัฒนาวิชาชีพ
 7. ต้องเข้าใจและมีทัศนคติที่ดีต่อการศึกษาค้นคว้าปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพ
- ภิญโญ สาร (2519 : 151-152) ได้สรุปคุณลักษณะของผู้นำที่ดีไว้ดังนี้

1. ใจกว้าง ใจดี ไม่ตระหนี่ต่อการเลี้ยงดูและให้รางวัล
2. มีพรหมวิหาร 4 คือ เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา ในสถานที่ สถานการณ์ และ

เวลาอันเหมาะสม

3. หนักแน่น ไม่หุบเขา รับฟังจากทุกฝ่าย
4. มีความยุติธรรม และให้ความเสมอภาคกับทุกคน
5. ซื่อสัตย์สุจริต
6. ตรงต่อเวลา
7. ขยันและอุทิศเวลาให้แก่งาน
8. กล้ารับผิดชอบ

9. ความจริงใจในการกระทำและการพูด
10. อ่อนหวาน นอบน้อม สุภาพ
11. เอาใจใส่ดูแลทุกข์สุขของลูกน้องอยู่เสมอ
12. รู้จักเลือกใช้คน
13. อดทนด้วยความเยือกเย็นต่อคำพูดที่ขัดแย้งและไม่เป็นมิตร
14. ติดตามคำสั่งที่สั่งการไปแล้ว
15. ฉลาดที่จะกระตุ้นเตือน เมื่อผู้น้อยล่าช้าหรือผิดพลาด
16. หมั่นอบรมผู้ใต้บังคับบัญชาให้มีความสามารถและรู้วิธีการปฏิบัติงานโดยเหมาะสม
17. ให้ผู้น้อยพบปะได้โดยง่าย
18. กินง่ายอยู่ง่าย ไม่ถือตัว เข้ากับคนทุกชั้นได้
19. ชมคนเป็นและขยันทชม
20. ไม่ดูคำหรือกล่าวพรุสสวาทใด ๆ ต่อผู้ใต้บังคับบัญชาต่อหน้าบุคคลอื่น
21. ใช้อำนาจโดยไม่ให้ผู้อื่นรู้ว่าถูกบีบบังคับ
22. ให้เกียรติเจ้าของความคิดหรือเจ้าของโครงการใหม่ ๆ
23. ไม่โหดเปลี่ยนใจง่าย
24. สั่งงานเป็น ถูกจังหวะ เหมาะสมกับคนที่รับไปปฏิบัติ
25. เป็นตัวอย่างที่ดีทุกด้านของผู้น้อย
26. รักษาระเบียบวินัย ปฏิบัติงานตามข้อตกลง และกฎหมายโดยเคร่งครัดทุกโอกาส
27. ละเว้นจากการประพฤดิชั่ว ซึ่งจะทำให้สังคมรังเกียจ ตามสภาพวัฒนธรรมไทย
28. มีความเด็ดขาด เด็ดเดี่ยว มั่นคง แน่นนอน
29. รู้จักถนอมน้ำใจคน
30. รู้จักสร้างและระวังรักษานุคลิกลักษณะของคนอยู่เสมอ

สุนทร จันทรตรี (2530 : 140-142) ได้สรุปลักษณะผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ที่ดี มีดังนี้

1. มีความรู้ดี

1.1 ความรู้ทั่วไป เหตุการณ์ปัจจุบัน เหตุการณ์สำคัญ ผู้บริหารจะต้องรอบรู้ เมื่อบุคคลอื่นพูดเรื่องอะไรขึ้นมา ผู้บริหารต้องมีความรู้ความเข้าใจ ถ้าไม่รู้จะทำให้บุคคลอื่นขาดความเชื่อถือ

- 1.2 ความรู้ในวิชาชีพครู งานสำคัญของผู้บริหารคือการบริหารการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจึงต้องเข้าใจและสามารถปฏิบัติได้ดี แนะนำผู้อื่นได้
 - 1.3 มีความรู้ในเรื่องการบริหารและงานธุรการ ปฏิบัติได้ถูกระเบียบ
 2. มีลักษณะเป็นผู้นำ สามารถจูงใจผู้ร่วมงานให้ทำงานด้วยความเต็มใจ มีประสิทธิภาพ ลักษณะผู้นำที่สำคัญมีดังนี้
 - 2.1 เป็นผู้บังคับบัญชา เป็นผู้นำ และเป็นครูของผู้ใต้บังคับบัญชาได้ด้วย
 - 2.2 รับฟังความเห็นและปรึกษาหารือกันอยู่เสมอในหน่วยงาน
 - 2.3 สามารถวินิจฉัยสั่งการอย่างมีเหตุผล
 3. มีบุคลิกภาพดี ใครพบเห็นเชื่อถือรักใคร่ ร่าเริงแจ่มใส วาจาไพเราะ มีอารมณ์ขัน แต่งกายดีถูกกาลเทศะ
 4. มีคุณสมบัติส่วนตัวและจิตใจดี มีความเชื่อมั่นในตนเอง ยุติธรรม ซื่อตรง มีพรหมวิหาร 4
 5. มีความสัมพันธ์กับครูและชุมชนได้ดี ช่วยเหลือเมื่อมีโอกาสในทุกด้าน รู้จักยกย่องชมเชย
- เสนาะ ดิยาว (2516 : 31-33) ได้ให้คุณลักษณะของผู้บริหารไว้ดังนี้
1. มีลักษณะชอบทำงานกับคน เข้ากับผู้อื่นได้ดี มีความเป็นมิตร ตรงไปตรงมา
 2. มีความรู้กว้าง แยกได้เป็น 2 ส่วนคือ
 - 2.1 ความรู้ทั่วไป
 - 2.2 ความรู้เฉพาะด้าน
 3. มีการศึกษา ต้องใฝ่หาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ
 4. มีบุคลิกลักษณะดี วางตัวเหมาะสมกับกาลเวลา สถานที่
- Magnuson (อ้างใน เกรียงไกร วนะภูติ, 2527 : 19) ได้ทำการศึกษาพบว่าคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ มีดังนี้

คุณลักษณะส่วนตัว

1. มีความยุติธรรม
2. มีความรอบรู้
3. มีอารมณ์มั่นคง
4. มีความซื่อสัตย์และจริงจัง
5. มีความเป็นกันเอง

6. มีอารมณ์ขัน
7. เปิดเผย เข้าใจง่าย
8. มีความมั่นคง

คุณลักษณะด้านวิชาชีพ

1. มีความสามารถติดต่อกับผู้อื่นได้
2. มีความรู้ในวิชาการบริหารดี
3. รู้จักการมอบหมายงาน
4. สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
5. มีความสามารถในการตัดสินใจดี
6. มีความสามารถต่อการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
7. มีการวางแผนและจัดหน่วยงานดี
8. ให้ความสำคัญแก่ผู้ร่วมงาน
9. รู้จักใช้อำนาจอย่างเหมาะสม
10. มีวิธีเป้าหมายและใช้ประโยชน์จากสิ่งนั้น ๆ ได้ดี

ประถม แสงสว่าง (อ้างใน ผัน หอมเกตุ, 2534 : 22) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของ ผู้บริหารโรงเรียนไว้ดังนี้

1. มีใจกรุณา เห็นอกเห็นใจครูและนักเรียน
2. มีมนุษยธรรมและใจเย็น
3. เป็นที่ไว้วางใจ เป็นที่เคารพนับถือ และเป็นที่ยึดในความดี ยุติธรรม สามารถช่วยแก้ปัญหาได้

4. มีความมั่นคง คงเส้นคงวา
5. มีความจำดี
6. มีจินตนาการดี
7. มีร่างกายแข็งแรง

27

ผัน หอมเกตุ (2534 : 30-33) ได้สรุปคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนไว้ดังนี้

1. ลักษณะทางกาย จะต้องแข็งแรงสมบูรณ์ รูปร่างสมส่วน สง่างาม น้ำเสียงดี
2. ภูมิหลังทางสังคม มีวุฒิการศึกษาสูง ฐานะดี มีเกียรติ มีความรู้เกี่ยวกับวิชาการศึกษา มีตำแหน่งหน้าที่การงานดี
3. สติปัญญาฉลาด จำดี คิดริเริ่มสร้างสรรค์ ปรับตัวได้ สามารถแนะนำและถ่ายทอด มีเหตุผล

4. บุคลิกภาพ เชื้อมั่นในตนเอง เปิดเผย มีอารมณ์ขัน ตรงต่อเวลา มีความจริงใจ
5. ลักษณะที่เกี่ยวกับงาน มีความรับผิดชอบ มุ่งงาน รับฟังความเห็นของผู้อื่น รู้จักวางแผน รู้จักทำงานกลุ่ม
6. ลักษณะทางสังคม เข้าสังคมได้ดีทุกระดับ มีความเป็นมิตร เป็นตัวอย่างที่ดีของหมู่คณะ

สต็อกคิลล์ (Stogdill, 1974 : 62-63) ได้สรุปผลจากงานวิจัยเกี่ยวกับลักษณะของผู้นำที่ประสบความสำเร็จหลาย ๆ ด้าน ผลสรุปที่สำคัญมีดังนี้

1. บุคคลที่ดำรงตำแหน่งผู้นำต้องมีคุณสมบัติเหนือกว่าสมาชิกของกลุ่มในเรื่องเกี่ยวกับสติปัญญา ผลการศึกษาเล่าเรียน ความรับผิดชอบ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมและสังคม สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม

2. บุคคลที่ดำรงตำแหน่งผู้นำมีลักษณะดังต่อไปนี้มากกว่าส่วนเฉลี่ยของสมาชิกของกลุ่ม คือ การรู้จักการเข้าสมาคม มีความคิดริเริ่ม มีความเพียรพยายาม รู้จักวิธีที่จะทำงานให้สำเร็จ มีความเชื่อมั่นในตนเอง ตื่นตัวและหยั่งรู้ในสถานการณ์ มีความร่วมมือเป็นที่นิยมของ ปวงชน มีความสามารถในการปรับตัว มีความสามารถในการพูด

3. คุณสมบัติที่มีความสัมพันธ์สูงกับการเป็นผู้นำ คือ ความคิดริเริ่ม การเป็นที่นิยมของปวงชน ความสามารถในการเข้าสังคม การตัดสินใจ ความปรารถนาที่จะทำได้ดีที่สุด การมีอารมณ์ขัน การมีความร่วมมือกับผู้อื่น ความสามารถทางการกีฬา

4. องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับการเป็นผู้นำแยกออกได้เป็น 6 ด้าน คือ

- 4.1 ด้านสมรรถนะ มีความหมายรวมถึงความเป็นผู้มีสติปัญญา ความเป็นผู้ตื่นตัว อยู่เสมอ ความสามารถในการพูด ความเป็นผู้มีความคิดริเริ่ม และมีการตัดสินใจที่ดี

- 4.2 ด้านความสำเร็จ ประกอบด้วยความเป็นนักวิชาการ มีความรอบรู้ ประสบความสำเร็จทางด้านกีฬา

- 4.3 ด้านความรับผิดชอบ ประกอบไปด้วยการเป็นที่พึ่งพาของผู้อื่นได้ มีความคิดริเริ่ม มีความมั่นคง มีความก้าวหน้า มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความปรารถนาที่จะประสบความสำเร็จ

- 4.4 ด้านความมีส่วนร่วม ประกอบได้ด้วยการมีส่วนร่วมในกิจกรรม ความสามารถในการเข้าสังคม ความร่วมมือกับผู้อื่น ความสามารถในการปรับตัว การมีอารมณ์ขัน

- 4.5 ด้านสถานภาพ ประกอบไปด้วยสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม การเป็น

ที่ชื่นชอบของผู้อื่น

4.6 ด้านสถานการณ์ ประกอบไปด้วยระดับของอารมณ์ ทักษะและความต้องการของผู้ตาม วัตถุประสงค์ในการสนองให้ทำให้สำเร็จ

จากอบสัน ลอกสดอน และวิกแมน (Jacobson, logsdon and Wlegman, 1973 : 40-44) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะส่วนตัวของผู้บริหารโรงเรียนว่า ผู้บริหารควรมี ความสามารถในการสอนและการสาธิตการสอนได้ และจะต้องมีความรู้ทางการศึกษาทั้งทฤษฎี และปฏิบัติ ขอมรับรูปแบบการสอนที่ดีของผู้อื่น นอกจากนี้ต้องมีสุขภาพดี บุคลิกดี พุดชัดเจน สุขภาพจิตดี สถิติปัญญาสูง มีเทคนิคในการทำงาน ใจกว้าง มีเสน่ห์ในตนเอง

วิจิตร วรุตบางกูร และ สุพิชญา ชีระกุล (2523 : 74-76) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับ ลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนไว้ดังนี้

1. มีความเป็นผู้นำ คือ มีอิทธิพลพอสามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้
2. มีมนุษยสัมพันธ์ การทำงานร่วมกับผู้อื่น ผู้บริหารจำเป็นจะต้องมีมากในด้านนี้
3. มีคุณธรรมสูง ผู้บริหารจำเป็นจะต้องใช้ยึดเหนี่ยวจิตใจให้ทำแต่ความดี
4. มีสุขภาพดี ทั้งสุขภาพกายและสุขภาพจิต

สมพงษ์ เกษมสิน (2521 : 293-296) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับลักษณะที่จำเป็นสำหรับ ความสำเร็จของผู้บริหารไว้ดังนี้

1. สถิติปัญญาและคุณภาพทางสมอง ได้แก่ ความสามารถจดจำความรู้ทั่วไป ความสามารถในการวินิจฉัย
2. ลักษณะทางโครงสร้าง หน้าตา ท่าทาง ซึ่งได้แก่ ร่างกายสมบูรณ์แข็งแรงเป็นที่ดึงดูดใจบุคคลอื่น บุคคลอื่นเชื่อถือ
3. บุคลิกภาพและความสนใจ ซึ่งได้แก่ ความเชื่อมั่น วุฒิภาวะทางอารมณ์ ความรับผิดชอบ

สายสุนีย์ พุทธาคุณเจริญ (2535 : 43-47) ได้กล่าวไว้ว่า คุณสมบัติทั่ว ๆ ไปของหัวหน้างานที่เป็นผู้นำที่ดี พอจำแนกได้กว้าง ๆ ดังนี้

29

1. เป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการทำงานที่รับผิดชอบ
2. เป็นผู้ที่สามารถนำความรู้ความเที่ยงธรรมที่มีอยู่มาใช้ในการทำงาน เพื่อนำไปสู่จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้อย่างกระจ่างชัด
3. เองงานเอาการ
4. มีความสามารถในการฝึกสอนให้คนงานมีความสนใจ เอาใจใส่รับผิดชอบต่องานที่ทำอยู่

5. มีความสนใจ เอาใจใส่ และพยายามเข้าใจคนงานในบังคับบัญชา ตลอดจนให้ความช่วยเหลือและหาทางแก้ไขเมื่อเขามีปัญหา

6. เป็นผู้ที่มีความยืดหยุ่นต่อคนงานในบังคับบัญชาบ้างตามโอกาส และเวลาอันเหมาะสม

สุพัตรา สุภาพ (2536 : 51-52) ได้สรุปเกี่ยวกับผู้นำที่ดีไว้ว่า

1. เชื่อมมั่นในตัวเอง
2. เข้าสังคมกับคนอื่นได้
3. ประนีประนอม ประสานประโยชน์
4. รู้จักเพื่อนร่วมงานอย่างดีในทุกแง่ทุกมุม รู้ขีดความสามารถและขีดจำกัด จะได้

แบ่งงานแก่ลูกน้องได้บังคับบัญชาตามความสามารถอย่างเหมาะสม เพื่อได้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

5. มีศิลป์ในการบังคับบัญชา รู้จักผ่อนหนักผ่อนเบา ห้ามในสิ่งที่ควรห้าม ปล่อยในสิ่งที่ควรปล่อย และมีความเด็ดขาด หากผู้กระทำผิด ผิดระเบียบแบบแผนจนก่อให้เกิดความเสียหายต่อส่วนรวม

6. ตัดสินใจได้และกล้าตัดสินใจเมื่อได้พิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบ ผู้นำที่ไม่ยอมตัดสินใจ ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาจะขาดความเชื่อถือ

7. รู้จักเสียสละความพอใจของตนเพื่อส่วนรวม

8. รู้จักเลือกคนดีมาใช้

นอกจากนี้ยังมีนักการศึกษาอีกหลาย ๆ ท่าน ได้ให้ข้อสรุปสอดคล้องเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารที่ดีว่าต้องมีสติปัญญาเฉลียวฉลาด มีไหวพริบดี บุคลิกภาพดี และมี คุณธรรม

จากความคิดเห็นของนักการศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารที่ดีและผู้นำที่ดีนั้น ทั้งนักการศึกษาไทยและต่างประเทศ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน พอจะสรุปได้คล้ายคลึงกันในด้านความเป็นผู้มีสติปัญญา เป็นผู้ต้นตัว เป็นนักวิชาการ มีความรอบรู้ มีความรับผิดชอบ มีอารมณ์มั่นคง ให้ความร่วมมือกับผู้อื่น มีอารมณ์ขัน มีสถานะทางเศรษฐกิจดี เป็นที่ชื่นชมของผู้อื่น มีความสำเร็จในหน้าที่การงาน เป็นต้น

ดังนั้นผู้ทำการวิจัยในเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล ในทัศนะของผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครอง และครู โรงเรียนเทศบาลในเขตการศึกษา 2 ได้ยึดเอา แนวคิดจากผลงานการวิจัยของ สต็อกคิลล์ (Stogdill) หลาย ๆ ฉบับ นำมาสรุปเป็นกรอบ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล เพราะผลงานวิจัยของสต็อกคิลล์ (Stogdill) มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารครอบคลุมทุกคุณลักษณะ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนที่มี ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาไว้ทั้งในประเทศและต่างประเทศ มีดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน ในทัศนะของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา มีผู้ทำการศึกษาวินิจฉัยไว้มากมาย ที่น่าสนใจและเกี่ยวข้องกับงานวิจัยเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล ในทัศนะของผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครอง และครูโรงเรียนเทศบาล ในเขตการศึกษา 2 มีดังนี้

เกรียงไกร วณภูติ (2527 : 64-65) ได้ทำการวิจัยเรื่องคุณสมบัติที่พึงปรารถนาของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนศึกษานิเทศก์ครู และคณะกรรมการการศึกษา ในเขตการศึกษา 12 ประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 866 คน จากผลการวิจัยพบว่า คุณสมบัตินักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในทัศนะของผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนศึกษานิเทศก์ ครู และกรรมการการศึกษา ต้องการให้ผู้บริหารโรงเรียนมีความรับผิดชอบ มีความเป็นประชาธิปไตย คุณสมบัตินักเรียนด้านวิชาชีพต้องให้มีความรู้

ความสามารถในการบริหารงานบุคคล มีความรู้ทั่วไป และมีประสบการณ์ทางการบริหาร เมื่อเปรียบเทียบทัศนะของกลุ่ม ตัวอย่างในแต่ละจังหวัดไม่แตกต่างกัน

วินิจ มะลิสุวรรณ (2523 : 68-73) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่พึงปรารถนาในทัศนะของชุมชนไทยพุทธและไทยมุสลิมในจังหวัด ยะลา กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาประกอบด้วยประชาชน คณะกรรมการการศึกษา และครู ในชุมชนไทยพุทธ 198 คน และชุมชนไทยมุสลิม 279 คน ผลการวิจัยพบว่า

ชุมชนไทยพุทธและชุมชนไทยมุสลิมมีความต้องการผู้บริหารโรงเรียนที่มีคุณลักษณะดังกล่าวอยู่ในระดับสูง คือ

1. การทำงานคล่องแคล่วว่องไว
2. สุขภาพอนามัยดี
3. กิริยามารยาทดี
4. เข้ากับประชาชนได้ทุกชั้น
5. มีเหตุผล
6. ควบคุมอารมณ์ได้ดี
7. มีความรับผิดชอบ
8. รักงาน
9. มีความซื่อสัตย์ ยุติธรรม
10. เข้าใจการใช้หลักสูตร คู่มือครู และแบบเรียนอย่างดี
11. มีความคิดริเริ่ม
12. มีไหวพริบ
13. พูดภาษาพื้นเมืองได้

ประสิทธิ์ พงษ์เทพนิวัต (2530 : 115-118) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ผู้นำท้องถิ่น และข้าราชการที่เกี่ยวข้องกับการประถมศึกษา เกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในเขตพื้นที่ชนบทยากจน ภาคเหนือ ประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 571 คน จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้สรุปลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาไว้ดังนี้

ลักษณะส่วนบุคคล มีลำดับความสำคัญดังนี้

1. ชื่อตรงต่อตนเองและหน้าที่
2. ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ทุกโอกาส
3. ประสานความเข้าใจอันดีระหว่างผู้ทำงาน

32

4. สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้
5. โน้มน้าวและกระตุ้นให้ครูภายในโรงเรียนทำงานร่วมกันจนสำเร็จตาม

วัตถุประสงค์

ลักษณะด้านวิชาชีพ จัดลำดับความสำคัญไว้ดังนี้

1. ความรู้ความสามารถทางการศึกษา
2. การมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรประถมศึกษา

3. การรู้เทคนิคการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน
สุรศักดิ์ ยศถาวร (2530 : 56-60) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการคุณสมบัติของ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ของครู อาจารย์สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยครู อาจารย์ จำนวน 502 คน ได้สรุปผลการจัดลำดับ ความต้องการคุณสมบัติของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาไว้ดังนี้

คุณสมบัติด้านวิชาการ

1. ความรู้ความเข้าใจหลักสูตรประถมศึกษา
2. ความรู้เกี่ยวกับหลักการบริหารโรงเรียน
3. ความรู้ระบบโครงสร้างการบริหารการประถมศึกษา
4. ความรู้การประเมินผลการปฏิบัติงาน
5. ความรู้เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล

ด้านบุคลิกภาพ

1. ความขยันหมั่นเพียรในภารกิจที่รับผิดชอบ
2. ความเป็นคนมีเหตุผล
3. ความเป็นคนเสียสละและจริงใจ
4. การรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน
5. มีความสุขุมเยือกเย็น

ด้านความสามารถในการปฏิบัติงาน

1. การปฏิบัติงานต่อเพื่อนร่วมงานด้วยความเที่ยงธรรม
2. การมีศรัทธาต่อหน้าที่การงาน
3. การมีความตั้งใจและกระตือรือร้นในการทำงาน
4. การทำงานอย่างมีหลักเกณฑ์
5. สามารถทำงานเป็นทีมได้

บุญมา กัมปนาทพงษ์ (2532 : 90) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ ประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่างจากผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ทั่วประเทศ จำนวน 271 คน เป็นผู้บริหารดีเด่น 35 คน ผู้บริหารทั่วไป 236 คน จากผลการ วิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ดังนี้

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สามารถจำแนกได้เป็น 4 ด้าน คือ

คุณลักษณะด้านการเป็นผู้นำ พฤติกรรมบ่งชี้ที่สำคัญของคุณลักษณะด้านนี้ ได้แก่ มีความรับผิดชอบสูง มีคุณธรรมอันเป็นตัวอย่างได้ เป็นผู้มีความเสียสละ ทำประโยชน์ให้แก่ส่วนรวม เชื่อมมั่นในตนเอง กล้าเผชิญปัญหาต่าง ๆ ด้วยความมั่นใจ

คุณลักษณะด้านวิชาการ พฤติกรรมบ่งชี้ที่สำคัญในคุณลักษณะด้านนี้ ได้แก่ มีความรู้ความสามารถในการบริหารงานบุคคล รู้หลักการบริหารและมีประสบการณ์ในการบริหาร มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร รู้นโยบายการจัดการศึกษา

คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ พฤติกรรมบ่งชี้ที่สำคัญในคุณลักษณะด้านนี้ ได้แก่ มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีน้ำใจไมตรี เข้าสังคมได้ มีความเป็นประชาธิปไตย ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น แสดงบทบาทหน้าที่ได้อย่างเหมาะสม การติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น มีความแนบเนียน และมีสุขภาพจิตดี

คุณลักษณะด้านความสามารถในการบริหารงาน พฤติกรรมบ่งชี้ที่สำคัญในคุณลักษณะด้านนี้ ได้แก่ มีความรู้ความเข้าใจในนโยบายและวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติงาน สามารถวางแผนและปรับปรุงแผนงาน สามารถจัดสายการบังคับบัญชาและจัดระเบียบงาน สามารถมอบหมายงานและความรับผิดชอบให้ผู้อื่นได้

สุรศักดิ์ ฉายขุนทด (2533 : 67) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่เป็นจริงและลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ตามทัศนคติของตนเอง ครู และผู้ปกครอง เขตการศึกษา 11 พบว่า

ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง มีความเห็นเกี่ยวกับลักษณะที่เป็นจริงและลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในด้านลักษณะส่วนตัวเกี่ยวกับอุปนิสัยในการทำงาน การเป็นผู้นำ ความมีคุณธรรม การมีบุคลิกภาพที่ดี ความเป็นประชาธิปไตย มนุษยสัมพันธ์ สติปัญญา ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สุขภาพและฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม แตกต่างกัน ทุกรายการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะที่เป็นจริงและลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในด้านลักษณะทางวิชาชีพเกี่ยวกับความรู้ทั่วไป กฎหมาย การเมือง การปกครอง ความรู้ทางการศึกษา ความรู้และประสบการณ์ทางการบริหาร การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานธุรการและการเงิน การบริหารงาน กิจกรรมนักเรียน การบริหารงานอาคารสถานที่ และการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชน แตกต่างกันทุกรายการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ลีลา สุวรรณนิมิตร (2533 : 169-170) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนอนุบาลของรัฐ ประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่าง 358 คน จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้สรุปคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลไว้ดังนี้

คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่า สิ่ง que ผู้บริหารจำเป็นต้องมีมากคือ ความกระตือรือร้นในการทำงาน ควบคุมอารมณ์ได้ มีความเชื่อมั่นในตนเอง

คุณลักษณะด้านคุณธรรม ครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่า สิ่ง que ผู้บริหารจำเป็นต้องมีมากคือ ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต ความจริงใจต่อผู้ร่วมงาน

คุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำ ครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่า สิ่ง que ผู้บริหารจำเป็นต้องมีมากคือ มีไหวพริบปฏิภาณ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความสามารถในการโน้มน้าว และกระตุ้นให้ครูทำงานร่วมกัน

คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ ครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่า สิ่ง que ผู้บริหารจำเป็นต้องมีมากคือ ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น ประสานความเข้าใจอันดีระหว่างผู้ทำงานร่วมกัน รู้จักให้เกียรติและเคารพสิทธิของผู้อื่น

คุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถ ครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่า สิ่ง que ผู้บริหารจำเป็นต้องมีมากคือ ความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของโรงเรียนอนุบาล ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบาย ความรู้ด้านจิตวิทยาพัฒนาการเด็ก

คุณลักษณะด้านการปฏิบัติงาน ครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่า สิ่ง que ผู้บริหารจำเป็นต้องมีมากคือ ความสามารถในการให้คำแนะนำ ชี้แจงระเบียบ รู้ขอบข่ายของงานที่รับผิดชอบ มีความสามารถในการสรรหาและคัดเลือกบุคคล

คุณลักษณะด้านส่วนตัวและครอบครัว ครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่า สิ่ง que ผู้บริหาร จะต้อง มีมากคือ ความประพฤติไม่เป็นที่เสื่อมเสีย สุขภาพกายและจิตดี ชีวิตครอบครัวราบรื่น

จิต แก้วทิพย์ (2534 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียน ประถมศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัด การ ประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 518 คน จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า

คุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียน ตามทัศนะของผู้บริหาร โรงเรียนและครูในด้านบุคลิก ภาพ ด้านคุณธรรม ด้านความเป็นผู้นำ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความรู้ความสามารถ ในการ บริหาร อยู่ในระดับมาก

คุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียน ตามทัศนะของผู้บริหาร โรงเรียน และครู อาจารย์ ใน ลักษณะรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบุคลิกภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านคุณธรรม ด้านความเป็นผู้นำ ด้านมนุษยสัมพันธ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยต่างประเทศ

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนในต่างประเทศ ที่น่า สนใจพอสรุปได้ดังนี้

ดอลล์ (Doll, 1968 : 153-155) ได้วิเคราะห์งานวิจัยมากกว่า 100 เรื่อง ที่เกี่ยวกับลักษณะ ของการเป็นผู้นำ ได้สรุปว่า ผู้บริหารทางการศึกษาควรมีคุณลักษณะ ดังนี้

1. ควรเป็นคนที่มีความเอาใจเขามาใส่ใจเรา ผู้นำควรจะเป็นผู้ที่มีความรู้สึกไวต่อ ความต้องการหรืออารมณ์ของสมาชิกของกลุ่ม
2. ควรเป็นคนที่ชีวิตจิตใจ มีความต้องการส่วนตน เป็นคนที่มีความกระตือรือร้น มี ความตื่นตัวอยู่เสมอ ร่าเริงแจ่มใส
3. ควรได้รับการยอมรับจากสมาชิกว่า เป็นสมาชิกของกลุ่ม และพฤติกรรมของ ผู้บริหารจะต้องสอดคล้องกับเกณฑ์เฉลี่ย (Norms) ของกลุ่ม มีความคิดไม่ต่างหรือห่างจาก ความ คิดของกลุ่มมากนัก
4. ควรเป็นที่พึงของสมาชิกได้
5. สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้
6. เป็นผู้ที่มีสติปัญญา
7. สนใจและรู้ในบทบาทของการเป็นผู้บริหารเป็นอย่างดี
8. มีความรับผิดชอบสูง

แมกนุสัน (Magnuson, 1971 : 78-91) ได้วิจัยเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ โดยจำแนกคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนออกเป็น 2 ลักษณะคือ คุณลักษณะ ด้านอาชีพ (Professional characteristics) และคุณลักษณะส่วนตัว (Personal characteristics) ได้สรุปคุณลักษณะทั้ง 2 คุณลักษณะไว้ดังนี้

1. คุณลักษณะด้านอาชีพ ประกอบด้วยคุณลักษณะที่สำคัญดังนี้

- 1.1 มีความสามารถในการติดต่อและเข้ากับผู้อื่นได้ดี
- 1.2 มีความรู้ในสาขาวิชาชีพเป็นอย่างดี
- 1.3 รู้จักมอบหมายงานให้ผู้อื่นทำ
- 1.4 ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี
- 1.5 ให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
- 1.6 เป็นผู้นำเข้าใกล้ และมีเวลาสำหรับผู้ร่วมงาน
- 1.7 มีความสนใจในบุคคลอื่น ๆ
- 1.8 มีความสามารถในการวางแผน และการจัดระเบียบงาน
- 1.9 รับฟังความคิดเห็นจากบุคคลอื่น
- 1.10 รู้จักใช้ช่องทางแห่งอำนาจหน้าที่

2. คุณลักษณะส่วนตัว ประกอบด้วยคุณลักษณะที่สำคัญดังนี้

- 2.1 มีวิจรรย์ญาณ และมีความยุติธรรม
- 2.2 มีความซื่อสัตย์และจงรักภักดี
- 2.3 มีความรู้กว้างขวาง
- 2.4 เป็นผู้มึสติ ไม่ใช่อารมณ์
- 2.5 มีความจริงใจ
- 2.6 มีความเป็นมิตร
- 2.7 มีอารมณ์ขัน
- 2.8 มีใจกว้างและเปิดเผย
- 2.9 มีความเสมอต้นเสมอปลาย
- 2.10 มีความเมตตาปราณี และเอื้ออาทรต่อผู้อื่น

มาร์เลอร์ (Marler, 1973 : 314-319) ได้ศึกษาทัศนคติของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตอนปลายที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารโรงเรียน ได้พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรมีบทบาทหน้าที่ สำคัญ 6 ประการ คือ

1. เป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร โรงเรียน ประสานงานให้การนิเทศ และวางโครงการการศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
2. มีลักษณะความเป็นผู้นำ ทั้งด้านส่วนตัวและด้านวิชาชีพ เพื่อจะทำให้กิจการของโรงเรียนดำเนินไปได้ด้วยดี
3. มีความเป็นกันเองกับนักเรียน และเข้าใจปัญหาของนักเรียน
4. ฝึกให้นักเรียนมีระเบียบวินัย และใช้ระเบียบข้อบังคับอย่างเคร่งครัด เมื่อถึงคราวจำเป็น
5. วางตัวเป็นกลางต่อการสร้างความสัมพันธ์กับชนทั่วไป
6. มีมนุษยสัมพันธ์อันดีกับคณะครู และช่วยเหลือครูในโรงเรียน

เบนจามิน (Benjamin, 1976 : 718-719) ได้ศึกษาการคัดเลือกครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาในนิวยอร์ก พบว่า คณะกรรมการศึกษา และผู้ปกครองนักเรียนต้องการครูใหญ่ที่มีการศึกษาสูง และมีประกาศนียบัตรผ่านการทดสอบจากคณะกรรมการของรัฐ และยังพบว่า ผู้ที่จะเป็นครูใหญ่ควรมีประสบการณ์ในการสอนและเคยเป็นผู้ช่วยครูใหญ่มาก่อน มีความซื่อสัตย์ มีสติปัญญาดี และมีความสามารถในการคิด สำหรับในเรื่องอายุ เพศ และศาสนา ของครูใหญ่ ไม่เป็นปัจจัยในการเลือก

เอ็ดฮาร์ดท์ (Eckhardt, 1978 : 562-563) ได้ศึกษาเกณฑ์การคัดเลือกครูใหญ่ในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาของคณะกรรมการศึกษาในรัฐอิลลินอยส์ พบว่า คณะกรรมการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาและมัศึกษามีเกณฑ์ในการคัดเลือกครูใหญ่ไม่แตกต่างกัน และมีความต้องการครูใหญ่ที่มีคุณสมบัติ 10 ประการ คือ

1. การรับรู้ในตำแหน่งหน้าที่
2. มีทักษะในการตัดสินใจ
3. มีอารมณ์มั่นคง
4. มีทักษะในการสื่อสาร
5. มีบุคลิกภาพดี
6. สามารถปรับตัวได้ดี
7. มีคุณธรรม
8. สติปัญญาดี
9. สุขภาพดี
10. มีมนุษยสัมพันธ์

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้าที่กล่าวมาแล้ว ทั้งในประเทศและต่างประเทศ จะเห็นได้ว่า คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนที่สามารถบริหารงานให้ประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพนั้น มีองค์ประกอบที่สำคัญหลายด้าน คือต้องมีบุคลิกภาพดี มีความรับผิดชอบสูง มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีความรู้กว้างขวาง มีไหวพริบปฏิภาณดี มีอารมณ์มั่นคง มีฐานะดี มีชีวิตครอบครัวราบรื่น ดังนั้น เพื่อให้การบริหารโรงเรียนเทศบาลประสบผลสำเร็จและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นจะต้องศึกษาหาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการเลือกสรร สรรหาบุคคลที่เหมาะสมเข้ามารับผิดชอบบริหารงานด้านการศึกษา ซึ่งเป็นรากฐานของการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน รวมถึงการสร้างทัศนคติที่ดีแก่ผู้ร่วมงาน เพราะได้ทราบความต้องการเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร อันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของเยาวชนในอนาคต

กรอบแนวคิด

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล โดยยึด คุณลักษณะที่พึงประสงค์จากแนวคิดของ สต็อกคิลล์ (Stogdill) ซึ่งผู้ทำการวิจัยได้ศึกษา รายละเอียดแล้ว มีความเห็นว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนตาม แนวคิดของสต็อกคิลล์ มีความเหมาะสม ครอบคลุมในทุกคุณลักษณะ ด้วยการศึกษากับกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครอง และครูโรงเรียนเทศบาล ในเขตการศึกษา 2 ซึ่งมีปัจจัยที่สำคัญอยู่หลายประการ กรอบแนวคิดดังกล่าว แสดงโดยภาพที่ 1

1. สถานภาพ ของกลุ่มเป้าหมาย	1.1 ผู้บริหารเทศบาล 1.2 ผู้ปกครอง 1.3 ครูโรงเรียนเทศบาล
2. จังหวัดที่อยู่ ของกลุ่มเป้าหมาย	2.1 ยะลา 2.2 ปัตตานี 2.3 นราธิวาส 2.4 สตูล

<p>คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาล จากแนวคิดของสโตกคิลล์ (Stogdill)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ด้านสมรรถนะ - ด้านความสำเร็จ - ด้านความรับผิดชอบ - ด้านการมีส่วนร่วม - ด้านสถานภาพ - ด้านสถานการณ์

ภาพที่ 1-- แสดงกรอบแนวคิดของการวิจัย

สถานภาพ และจังหวัดที่อยู่ของกลุ่มเป้าหมายที่ทำการศึกษา เป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาล

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้มุ่งศึกษาถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาล ใน
ทัศนคติของผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครอง และครูโรงเรียนเทศบาล ในเขตการศึกษา 2

วิธีการดำเนินการวิจัย ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่
ใช้ในการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการ วิเคราะห์ข้อ
มูล และวิธีเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรสำหรับการวิจัยครั้งนี้ มีจำนวนทั้งสิ้น 3,583 คน ในเขตการศึกษา 2 ประกอบด้วย
ด้วยผู้บริหารเทศบาล จำนวน 74 คน ผู้ปกครอง จำนวน 3,100 คน ครูโรงเรียน เทศบาล
จำนวน 409 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย มีจำนวนทั้งสิ้น 600 คน ประกอบด้วยผู้บริหารเทศบาล
จำนวน 63 คน ผู้ปกครอง จำนวน 341 คน และครูโรงเรียนเทศบาล จำนวน 196 คน ซึ่งได้มา
โดยการใช้ตารางของเคร็จซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)

จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง แสดงไว้ในตาราง 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

สถานภาพ	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
ผู้บริหารเทศบาล	74	63
ผู้ปกครอง	3,100	341
ครูโรงเรียนเทศบาล	409	196
รวม	3,583	600

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง จากกรอบแนวคิดของสต็อกคิลล์ (Stogdill) เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกรายการ (Check List) ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุดที่สำเร็จ อาชีพ จังหวัดที่อยู่ปัจจุบัน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ถามระดับความพึงประสงค์ของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหาร จากมากไปหาน้อย คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 40 ข้อ ซึ่งแบ่งออกเป็น 6 ด้านดังนี้

ด้านสมรรถนะ จำนวน 7 ข้อ

ด้านความสำเร็จ จำนวน 9 ข้อ

ด้านความรับผิดชอบ จำนวน 7 ข้อ

ด้านการมีส่วนร่วม จำนวน 6 ข้อ

ด้านสถานภาพ จำนวน 6 ข้อ

ด้านสถานการณ์ จำนวน 5 ข้อ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัย ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่สำคัญและจำเป็น สำหรับผู้บริหารโรงเรียน จากแนวคิดของสต็อกคิลล์ (Stogdill) ตำราและเอกสารต่าง ๆ รวมทั้งงานวิจัยที่มีโครงสร้างและเนื้อหาสอดคล้องกับการวิจัยเรื่องนี้ เพื่อทราบรูปแบบ วิธีสร้าง และรายละเอียดของเครื่องมือ เพื่อนำมาประมวลเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาลในเขตการศึกษา 2 และออกแบบเครื่องมือสำหรับงานวิจัยในเรื่องนี้

2. สร้างแบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามรูปแบบของลิเคิร์ต (Likert) โดยการกำหนดขอบเขตเนื้อหาให้ครอบคลุมคุณลักษณะทั้ง 6 ด้านคือ

ด้านสมรรถนะ

ด้านความสำเร็จ

ด้านความรับผิดชอบ

ด้านการมีส่วนร่วม

ด้านสถานภาพ

ด้านสถานการณ์

3. นำแบบสอบถามทั้งฉบับที่สร้างเสร็จแล้ว เสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบเสนอแนะแก้ไขปรับปรุง ในเนื้อหา รูปแบบและภาษาที่ใช้

4. นำแบบสอบถามที่ได้รับการแก้ไขมาปรับปรุง แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา แล้วนำแบบสอบถามมาแก้ไขปรับปรุง และนำเสนออาจารย์ ที่ปรึกษาอีกครั้งหนึ่ง

5. แก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำไปทดลอง (Try out) กับกลุ่มทดลองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ในเขตการศึกษา 3 จำนวน 53 คน และนำผลที่ได้มาปรับปรุงเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ก่อนที่จะนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามฉบับนี้ ประกอบด้วย การหาความเที่ยงตรง การหาความเชื่อมั่น และการหาอำนาจจำแนกของแบบสอบถามรายข้อ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ความเที่ยงตรง (Validity) ในการหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการคัดเลือก และการเลือกสรรผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องทางด้านการใช้ภาษา เนื้อหาและโครงสร้าง แล้วนำข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมและชัดเจน

ความเชื่อมั่น (Reliability) ในการหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่หาความเที่ยงตรงแล้ว ไปใช้กับกลุ่มทดลอง คือ ผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครอง และครู ในเขตการศึกษา 3 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 53 คน แล้วนำแบบสอบถามมาคำนวณหาความเชื่อมั่น โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบัค (Cronbach, 1970 : 161) ผลการใช้ พบว่า ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .9560 และเมื่อจำแนกคุณลักษณะรายด้าน จะได้ค่าความเชื่อมั่นด้านสมรรถนะเท่ากับ .8708 ด้านความสำเร็จเท่ากับ .8781 ด้านความ รับผิดชอบเท่ากับ .8297 ด้านการมีส่วนร่วมเท่ากับ .7990 ด้านสถานภาพเท่ากับ .8925 ด้านสถาน การณ์เท่ากับ .8833 แล้วนำแบบสอบถามดังกล่าวไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ต่อไป

การหาอำนาจจำแนกของแบบสอบถามรายข้อ ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการทดลองเข้ามา วิเคราะห์หาอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิคร้อยละ 25 และทดสอบด้วยค่าที่ พบว่า ค่า ทิของคำถามแต่ละข้อในแบบสอบถามอยู่ระหว่าง 2.04-7.50

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยในครั้งนี้ ผู้ดำเนินการวิจัยส่งแบบสอบถาม โดยวิธีการติดต่อด้วยตนเอง ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือจากนายกเทศมนตรีเทศบาลสุโขทัยโกศล เสนอไปยังนายกเทศมนตรีทุกเทศบาลในเขตการศึกษา 2 ขอความร่วมมือเก็บข้อมูลจากผู้บริหาร เทศบาล โดยการแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง และให้ผู้ช่วยผู้อำนวยการกองการศึกษา ช่วยรวบรวมแบบสอบถามส่งกลับคืนทางไปรษณีย์

2. นำหนังสือขอความร่วมมือของผู้วิจัย เสนอครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ-โรงเรียน โรงเรียนเทศบาลในเขตการศึกษา 2 จำนวน 19 โรงเรียน ขอความร่วมมือให้ ผู้ปกครองและครูโรงเรียนเทศบาลตอบแบบสอบถาม โดยให้ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ โรงเรียน ดำเนินการแจกแบบสอบถาม เก็บรวบรวมส่งกลับคืนให้ผู้ดำเนินการวิจัยทางไปรษณีย์

3. ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืน ดังปรากฏในตารางที่ 3.2

กลุ่มบุคคล	ส่งไป	รับคืน	ร้อยละ
ผู้บริหารเทศบาล	63	56	88.88
ผู้ปกครอง	341	284	83.28
ครู	196	180	91.83
รวม	600	520	86.67

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล จากแบบสอบถามดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้วิธีการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย นำเสนอผลการวิเคราะห์โดยใช้ตารางและการบรรยาย

2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล ในด้านสมรรถนะ ด้านความสำเร็จ ด้านความรับผิดชอบ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านสถานภาพ และด้านสถานการณ์ ใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายชื่อและรายด้าน โดยใช้เกณฑ์ประเมินความคิดเห็นของเบสต์ (Best อังใน สนิท เสวตวงศ์สกุล, 2532 : 77) เพื่อทราบระดับความพึงประสงค์เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาล ดังนี้

- 1.00-1.49 หมายถึงเห็นด้วยกับระดับความพึงประสงค์ที่เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาลในเขตการศึกษา 2 น้อยที่สุด
- 1.50-2.49 หมายถึงเห็นด้วยกับระดับความพึงประสงค์ที่เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาลในเขตการศึกษา 2 น้อย
- 2.50-3.49 หมายถึงเห็นด้วยกับระดับความพึงประสงค์ที่เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาลในเขตการศึกษา 2 ปานกลาง
- 3.50-4.49 หมายถึงเห็นด้วยกับระดับความพึงประสงค์ที่เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาลในเขตการศึกษา 2 มาก
- 4.50-5.00 หมายถึงเห็นด้วยกับระดับความพึงประสงค์ที่เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาลในเขตการศึกษา 2 มากที่สุด

3. เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาลในทัศนะของผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครองและครูโรงเรียนเทศบาล ตามตัวแปรที่ศึกษา คือ โดยภาพรวมของเขตการศึกษา ภายในแต่ละจังหวัด และระหว่างจังหวัดด้วยวิธีทดสอบ F-test

4. บูรณาการความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล ในทัศนะของผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครอง และครูโรงเรียนเทศบาล ด้วยการใช้สถิติมัชฌิมฐาน ค่าเฉลี่ย และการจัดอันดับ จัดระดับความคิดเห็นเป็นรายด้าน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สถิติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทำการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ในการวิจัยดังนี้ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2531 : 59, 63, 86, 119)

สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1. ค่าร้อยละ

$$\text{ใช้สูตร ร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น}}{\text{ความถี่ของทั้งหมด}} \times 100$$

2. ค่าเฉลี่ย (\bar{X})

$$\text{ใช้สูตร} \quad \bar{X} = \frac{\Sigma X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทนค่าเฉลี่ย

ΣX แทนผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทนจำนวนประชากรในกลุ่ม

3. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

$$\text{ใช้สูตร} \quad S. D. = \frac{\sqrt{N\Sigma X^2 - (\Sigma X)^2}}{N(N-1)}$$

เมื่อ S.D. แทนค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ΣX^2 แทนผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$(\Sigma X)^2$ แทนผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

N แทนจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

สถิติอ้างอิง

ผู้วิจัยได้ใช้สถิติอ้างอิงเพื่อการทดสอบสมมติฐานของการวิจัย สถิติที่ใช้คือการวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) กรณีที่ได้พบนัยสำคัญของความแปรปรวน จะทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Multiple Comparison)

การวิเคราะห์ความแปรปรวนโดยการตรวจสอบกับการกระจายของ F

ใช้สูตร
$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทนค่าการแจกแจงของ F (F-Distribution)

MS_b แทนความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MS_w แทนความแปรปรวนภายในกลุ่ม

สถิติของเชฟเฟ เพื่อตรวจสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ กรณีที่ได้พบ นัยสำคัญของความแปรปรวน สูตรเป็นดังนี้

$$S = \sqrt{(K-1)F(\alpha: df_1, df_2)} \sqrt{MS_E \left[\sum_{j=1}^k \frac{(C_j)^2}{n_j} \right]}$$

เมื่อ S แทนค่าวิกฤตแบบเซฟเฟ้
 k แทนจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่นำมาเปรียบเทียบ
 $F : df_1, df_2$ แทนค่า F จากตารางแจกแจงเมื่อรู้ค่า α
และ df_1 ของเศษกับ df_2 ของส่วน
 MS_E แทนค่าความคลาดเคลื่อนของความ
แปรปรวนในตารางวิเคราะห์ความแปรปรวน
 C_j แทนสัมประสิทธิ์ของคะแนนเฉลี่ยแต่ละกลุ่ม
ที่นำมาเปรียบเทียบ
 n_j แทนจำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล ในทัศนะของผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครอง และครูโรงเรียนเทศบาลในเขตการศึกษา 2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 520 คน โดยแยกเป็นผู้บริหารเทศบาล จำนวน 56 คน ผู้ปกครอง 284 คน และครูโรงเรียนเทศบาล 180 คน

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ แสดงค่าร้อยละ และนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนความเห็นของผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครอง และครูโรงเรียนเทศบาล เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมของเขตการศึกษา จำแนกรายจังหวัด และระหว่างจังหวัด โดยการหาค่า F-test และค่าสถิติของเซฟเฟ้ แล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 4 การกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล โดยบูรณาการจากความเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล จากกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำเสนอผลเป็นตารางประกอบความเรียง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และจังหวัดที่อยู่ปัจจุบัน

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม เพศ อายุ
ระดับการศึกษา อาชีพ และจังหวัดที่อยู่ในปัจจุบัน

สถานภาพ	ผู้บริหาร	ผู้ปกครอง	ครูโรงเรียน	
	เทศบาล		เทศบาล	รวม
	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)
1. เพศ				
1.1 ชาย	47 (83.90)	141 (49.60)	51 (28.30)	239 (45.96)
1.2 หญิง	9 (16.10)	143 (50.40)	129 (71.70)	281 (54.04)
2. อายุ				
2.1 20-30 ปี	- -	50 (17.60)	33 (18.30)	83 (15.96)
2.2 31-40 ปี	7 (12.50)	127 (44.70)	70 (38.90)	204 (39.23)
2.3 41-50 ปี	12 (21.40)	88 (31.00)	59 (32.80)	159 (30.56)
2.4 51-60 ปี	33 (58.90)	13 (4.60)	15 (8.30)	61 (11.73)
2.5 61 ปีขึ้นไป	4 (7.10)	6 (2.10)	3 (1.70)	13 (2.50)
3. ระดับการศึกษา				
3.1 ต่ำกว่าระดับ ประถมศึกษา	- -	- -	- -	- -
3.2 ประถมศึกษา	3 (5.40)	31 (10.90)	2 (1.10)	204 (39.23)
3.3 มัธยมศึกษาหรือ เทียบเท่า	8 (14.30)	127 (44.70)	5 (2.80)	159 (30.56)
3.4 อนุปริญญาหรือ เทียบเท่า	11 (19.60)	85 (29.90)	25 (13.90)	61 (11.73)
3.5 ปริญญาตรีหรือ เทียบเท่า	32 (57.10)	19 (6.70)	145 (80.60)	13 (2.50)
3.6 สูงกว่าปริญญาตรี	2 (3.60)	22 (7.70)	3 (1.70)	13 (2.50)

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

สถานภาพ	ผู้บริหาร	ผู้ปกครอง	ครูโรงเรียน	รวม
	เทศบาล		เทศบาล	
	จำนวน	จำนวน	จำนวน	
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	
4. อาชีพ				
4.1 รับจ้าง	- -	132 (46.50)	- -	132 (53.27)
4.2 ค้าขาย	1 (1.80)	68 (23.90)	- -	69 (12.12)
4.3 เกษตรกรรม	- -	7 (2.50)	- -	7 (1.35)
4.4 รับราชการ	46 (82.10)	51 (18.00)	180 (100.00)	277 (53.27)
4.5 อื่น ๆ	9 (16.10)	26 (9.20)	- -	35 (6.73)
5. จังหวัดที่อยู่ปัจจุบัน				
5.1 ยะลา	18 (32.10)	76 (26.80)	46 (25.60)	140 (26.92)
5.2 ปัตตานี	14 (25.10)	76 (26.80)	50 (27.80)	140 (26.92)
5.3 นราธิวาส	15 (26.80)	111 (39.10)	64 (35.60)	190 (36.54)
5.4 สตูล	9 (16.10)	21 (7.40)	20 (11.10)	50 (9.62)

จากตารางที่ 4.1 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารเทศบาล เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 51-60 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีอาชีพรับราชการ และอาศัยอยู่ในจังหวัดยะลา

สำหรับผู้ปกครอง เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีอาชีพรับจ้าง และอาศัยอยู่ในจังหวัดนราธิวาส

ส่วนครูโรงเรียนเทศบาล เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 31-40 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีอาชีพรับราชการ และอาศัยอยู่ในจังหวัดนราธิวาส

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเห็นของผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครอง และครูโรงเรียนเทศบาล ในเขตการศึกษา 2 เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครอง และครูโรงเรียนเทศบาล ในเขตการศึกษา 2 เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล ในด้านสมรรถนะ ด้านความสำเร็จ ด้านความรับผิดชอบ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านสถานภาพ และด้านสถานการณื วิเคราะห์จากแบบสอบถามที่ได้รับคืนจำนวน 520 ฉบับ แยกเป็นผู้บริหารเทศบาล จำนวน 56 ฉบับ ผู้ปกครอง จำนวน 284 ฉบับ และครูโรงเรียนเทศบาล จำนวน 180 ฉบับ ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปของตารางแสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ประกอบคำอธิบาย โดยใช้เกณฑ์ประเมินความเห็น Opinionnaire ของเบสต์ (Best อ้างใน สนิท เสวตวงศ์สกุล (2532 : 77) เพื่อทราบระดับความเห็นด้วยกับข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาลในเขตการศึกษา 2

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของคะแนนความเห็นของกลุ่มตัวอย่าง

เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล ในภาพรวมทั้ง 6 ด้าน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล	ผู้บริหารเทศบาล			ผู้ปกครอง			ครูโรงเรียนเทศบาล			รวม		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ด้านสมรรถนะ	4.39	0.40	มาก	4.08	0.58	มาก	4.40	0.54	มาก	4.23	0.57	มาก
ด้านความสำเร็จ	4.99	0.46	มาก	4.87	0.66	มาก	4.10	0.49	มาก	4.95	0.59	มาก
ด้านความรับผิดชอบ	4.42	0.42	มาก	4.26	0.54	มาก	4.45	0.46	มาก	4.34	0.51	มาก
ด้านการมีส่วนร่วม	4.05	0.51	มาก	3.96	0.61	มาก	4.17	0.52	มาก	4.04	0.58	มาก

ด้านสถานภาพ	4.96	0.52	มาก	3.70	0.69	มาก	4.85	0.62	มาก	4.75	0.65	มาก
ด้านสถานการณ์	4.25	0.51	มาก	4.20	0.61	มาก	4.33	0.58	มาก	4.25	0.59	มาก
รวม	4.13	0.36	มาก	4.00	0.51	มาก	4.21	0.43	มาก	4.09	0.48	มาก

จากตารางที่ 4.2 แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครอง และครู โรงเรียนเทศบาล
ในเขต

การศึกษา 2 ในภาพรวมเห็นว่าผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาลมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในภาพรวม
ทั้ง 6 ด้าน

อยู่ในระดับมากทุกคุณลักษณะ

เมื่อพิจารณาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มผู้ปก
ครองมีค่า

มากกว่า ของกลุ่มผู้บริหารเทศบาลและกลุ่มครูโรงเรียนเทศบาล

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของคะแนนความเห็นของกลุ่มตัว
อย่าง

เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาล ด้านสมรรถนะ

คุณลักษณะที่พึง	ผู้บริหารเทศบาล	ผู้ปกครอง	ครูโรงเรียนเทศบาล	รวม
-----------------	-----------------	-----------	-------------------	-----

ประสงค์ของผู้ บริหาร โรงเรียนเทศบาล	n = 56			n = 284			n = 180			n = 520		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ด้านสมรรถนะ												
1. มีไหวพริบ												
ปฏิภาณ												
ในการปฏิบัติงาน	4.45	0.54	มาก	4.23	0.83	มาก	4.44	0.70	มาก	4.33	0.77	มาก
2. สามารถแก้ไข												
เหตุการณ์เฉพาะ												
หน้า												
ได้ทันที	4.52	0.57	มากที่สุด	4.04	0.81	มาก	4.44	0.70	มาก	4.23	0.77	มาก
3. มีความ												
กระตือรือร้น												
และตื่นตัวในการ												
ทำงาน	4.50	0.57	มากที่สุด	4.10	0.84	มาก	4.44	0.65	มาก	4.26	0.77	มาก
4. มีความสามารถ												
ใน												
การสื่อความหมาย	4.16	0.63	มาก	3.94	0.87	มาก	4.38	0.66	มาก	4.12	0.80	มาก
5. คิดริเริ่มสร้างงาน												
ขึ้นใหม่อยู่เสมอ	4.27	0.67	มาก	3.92	0.98	มาก	4.18	0.78	มาก	4.04	0.89	มาก
6. มีความสามารถ												
ใน												
การตัดสินใจ	4.41	0.57	มาก	4.10	0.87	มาก	4.43	0.70	มาก	4.25	0.79	มาก
7. มีความสุขุม												
รอบคอบ	4.41	0.57	มาก	4.27	0.78	มาก	4.47	0.72	มาก	4.35	0.75	มาก
รวม	4.39	0.40	มาก	4.08	0.58	มาก	4.40	0.54	มาก	4.23	0.57	มาก

จากตารางที่ 4.3 แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครอง และครู โรงเรียนเทศบาล ในเขต การศึกษา 2 ในภาพรวมเห็นว่าผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาลมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในด้าน สมรรถนะ อยู่ในระดับมากเกือบทุกคุณลักษณะ และมี 2 คุณลักษณะ ซึ่งผู้บริหารเทศบาลมีความเห็นอยู่ใน ระดับมากที่สุด คือ สามารถแก้ไขเหตุการณ์เฉพาะหน้าได้ทันที และมีความกระตือรือร้นและตื่นตัวใน การทำงาน

เมื่อพิจารณาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มผู้ปก ครองมีค่า มากกว่าของกลุ่มผู้บริหารเทศบาลและกลุ่มครู โรงเรียนเทศบาล

54

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของคะแนนความเห็นของกลุ่มตัว อย่าง เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาล ด้านความสำเร็จ

คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของผู้ บริหาร	ผู้บริหารเทศบาล			ผู้ปกครอง			ครู โรงเรียนเทศบาล			รวม		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ

ด้านความสำเร็จ

8. จบการศึกษา

อย่าง

น้อยปริญญาตรี	4.43	0.66	มาก	3.97	1.18	มาก	4.44	0.70	มาก	4.18	1.01	มาก
---------------	------	------	-----	------	------	-----	------	------	-----	------	------	-----

9. ประสบการณ์

สำเร็จ

ในการศึกษาเล่า	4.07	0.71	มาก	4.09	0.98	มาก	4.21	0.70	มาก	4.13	0.87	มาก
----------------	------	------	-----	------	------	-----	------	------	-----	------	------	-----

เรียน

10. มีความสามารถ

ในการจัดการ ศึกษา	4.38	0.62	มาก	3.98	1.04	มาก	4.41	0.65	มาก	4.17	0.92	มาก
11. เป็นที่ยอมรับ ของ												
บุคคลในสังคม	4.18	0.69	มาก	4.03	0.82	มาก	4.34	0.66	มาก	4.15	0.79	มาก
12. ชีวิตครอบครัว												
ปกติสุข	4.14	0.85	มาก	4.03	0.85	มาก	4.23	0.70	มาก	4.11	0.79	มาก
13. ประสบความ สำเร็จ												
ในหน้าที่การงาน	4.20	0.70	มาก	4.10	0.85	มาก	4.31	0.70	มาก	4.18	0.78	มาก
14. ประสบความ สำเร็จ												
ในด้านการกีฬา	3.45	0.74	ปาน กลาง	3.33	1.08	ปาน กลาง	3.38	0.81	ปาน กลาง	3.36	0.96	ปาน กลาง
15. จัดส่งเสริมด้าน	3.59	0.68	มาก	3.71	1.08	มาก	3.73	0.73	มาก	3.71	0.94	มาก
16. ชื่นชอบการเล่น กีฬา	3.50	0.69	มาก	3.57	1.05	มาก	3.65	0.79	มาก	3.59	0.93	มาก
รวม	3.99	0.46	มาก	3.87	0.66	มาก	4.10	0.49	มาก	3.95	0.59	มาก

จากตารางที่ 4.4 แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครอง และครู โรงเรียนเทศบาล
ในเขต
การศึกษา 2 ในภาพรวมเห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนเทศบาลมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านความ
สำเร็จอยู่ใน
ระดับมากเกือบทุกคุณลักษณะ และมี 1 คุณลักษณะคือ ประสบความสำเร็จในด้านการกีฬา ซึ่งผู้
บริหาร
เทศบาล ผู้ปกครอง และครู โรงเรียนเทศบาล มีความเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
เมื่อพิจารณาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มผู้ป
ครองมีค่า
มากกว่าของกลุ่มผู้บริหารเทศบาลและกลุ่มครูโรงเรียนเทศบาล

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของคะแนนความเห็นของกลุ่มตัวอย่าง
เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล ด้านความรับผิดชอบ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล	ผู้บริหารเทศบาล			ผู้ปกครอง			ครูโรงเรียนเทศบาล			รวม		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ด้านความรับผิดชอบ												
ชอบ												
17. เป็นที่พึงของผู้ร่วมงาน	4.41	0.63	มาก	4.10	0.90	มาก	4.37	0.74	มาก	4.23	0.83	มาก
18. มีความกระตือรือร้นที่จะทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย	4.55	0.50	มากที่สุด	4.19	0.89	มาก	4.51	0.60	มากที่สุด	4.34	0.78	มาก
19. มีความพอใจในงานที่รับผิดชอบ	4.30	0.60	มาก	4.29	0.73	มาก	4.39	0.57	มาก	4.38	0.70	มาก
20. มีความปรารถนาให้งานที่ทำก้าวหน้า	4.48	0.62	มาก	4.16	0.81	มาก	4.38	0.60	มาก	4.26	0.73	มาก
21. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์งานที่รับผิดชอบ	4.36	0.62	มาก	4.16	0.81	มาก	4.38	0.60	มาก	4.26	0.73	มาก
22. มีความมุ่งมั่นในการทำงาน	4.39	0.65	มาก	4.39	0.66	มาก	4.44	0.61	มาก	4.41	0.64	มาก
23. มีความมั่นคงในสิ่งที่ถูกต้อง	4.41	0.57	มาก	4.38	0.81	มาก	4.56	0.59	มากที่สุด	4.45	0.72	มาก

รวม	4.42	0.42	มาก	4.26	0.54	มาก	4.45	0.46	มาก	4.34	0.51	มาก
-----	------	------	-----	------	------	-----	------	------	-----	------	------	-----

จากตารางที่ 4.5 แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครอง และครูโรงเรียนเทศบาล ในเขต การศึกษา 2 ในภาพรวมเห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนเทศบาลมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านความ รับผิดชอบ อยู่ในระดับมากเกือบทุกคุณลักษณะ และมี 2 คุณลักษณะคือ มีความกระตือรือร้นที่จะทำงานให้ สำเร็จ ตามเป้าหมาย ซึ่งผู้บริหารเทศบาล และครูโรงเรียนเทศบาล มีความเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด และ มีความมั่นคง ในสิ่งที่ถูกต้อง ครูโรงเรียนเทศบาลมีความเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

เมื่อพิจารณาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มผู้ปก ครองมีค่า มากกว่าของกลุ่มผู้บริหารเทศบาลและกลุ่มครูโรงเรียนเทศบาล

56

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของคะแนนความเห็นของกลุ่มตัว อย่าง เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาล ด้านการมีส่วนร่วม

คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของผู้ บริหาร	ผู้บริหารเทศบาล	ผู้ปกครอง	ครูโรงเรียนเทศบาล	รวม
โรงเรียนเทศบาล	\bar{X} S.D. ระดับ	\bar{X} S.D. ระดับ	\bar{X} S.D. ระดับ	\bar{X} S.D. ระดับ
	n = 56	n = 284	n = 180	n = 520

ด้านการมีส่วนร่วม

24. มีส่วนร่วมใน

การ

วางแผนปฏิบัติ งาน	4.16	0.73	มาก	4.08	0.77	มาก	4.28	0.61	มาก	4.16	0.72	มาก
-------------------	------	------	-----	------	------	-----	------	------	-----	------	------	-----

25. มีส่วนร่วมใน												
การ												
ปฏิบัติงานกับ												
ผู้ร่วมงาน	4.18	0.69	มาก	4.13	0.82	มาก	4.28	0.69	มาก	4.18	0.77	มาก
26. มีส่วนร่วมใน												
กิจกรรมของ	3.82	0.72	มาก	3.90	0.92	มาก	4.03	0.68	มาก	4.94	0.81	มาก
สังคม												
27. ให้ความร่วมมือ												
กับ												
ผู้ได้บังคับบัญชา	4.34	0.64	มาก	4.04	0.89	มาก	4.38	0.64	มาก	4.19	0.80	มาก
28. มีความสามารถ												
ในการปรับตัว	4.11	0.65	มาก	3.98	0.90	มาก	4.21	0.66	มาก	4.07	0.80	มาก
29. มีอารมณ์ขันใน												
การ												
ทำงาน	3.70	0.81	มาก	3.65	1.01	มาก	4.83	0.85	มาก	4.72	0.94	มาก
รวม	4.05	0.51	มาก	3.96	0.61	มาก	4.17	0.52	มาก	4.04	0.58	มาก

จากตารางที่ 4.6 แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครอง และครู โรงเรียนเทศบาล
 ในเขต
 การศึกษา 2 ในภาพรวมเห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนเทศบาลมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านการมี
 ส่วนร่วม
 อยู่ในระดับมากทุกคุณลักษณะ
 เมื่อพิจารณาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มผู้ปก
 ครองมีค่า
 มากกว่าของกลุ่มผู้บริหารเทศบาลและกลุ่มครูโรงเรียนเทศบาล

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของคะแนนความเห็นของกลุ่มตัวอย่าง
เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาล ด้านสถานภาพ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาล	ผู้บริหารเทศบาล			ผู้ปกครอง			ครูโรงเรียนเทศบาล			รวม		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
30. มีฐานะทางการเงิน ที่มั่นคง	3.61	0.65	มาก	3.64	0.93	มาก	3.77	0.75	มาก	3.68	0.84	มาก
31. เป็นแบบอย่างที่ดี ในความมีเกียรติ	3.77	0.63	มาก	3.90	0.90	มาก	3.91	0.79	มาก	3.89	0.84	มาก
32. มีฐานะมั่นคงเป็นที่ ยอมรับของสังคม	3.71	0.73	มาก	3.74	0.92	มาก	3.87	0.82	มาก	3.78	0.86	มาก
33. มีตำแหน่งสำคัญ ทางสังคม	3.55	0.69	มาก	3.47	1.02	ปานกลาง	3.67	0.85	มาก	3.55	0.94	มาก
34. เป็นที่ชื่นชอบ ของบุคคลในสังคม	3.80	0.64	มาก	3.79	0.91	มาก	3.97	0.78	มาก	3.85	0.49	มาก
35. มีเกียรติยศชื่อเสียง เป็นที่ยอมรับในสังคม	3.71	0.62	มาก	3.66	1.04	มาก	3.89	0.79	มาก	3.75	0.93	มาก

รวม 3.69 0.52 มาก 3.70 0.69 มาก 3.85 0.62 มาก 3.75 0.65 มาก

จากตารางที่ 4.7 แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครอง และครู โรงเรียนเทศบาล
ในเขต

การศึกษา 2 ในภาพรวมเห็นว่าผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาลมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในด้าน
สถานภาพ

อยู่ในระดับมากเกือบทุกคุณลักษณะ และมี 1 คุณลักษณะคือ มีตำแหน่งสำคัญทางสังคม ผู้ปก
ครองมีความเห็น

อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มผู้ปก
ครองมีค่า

มากกว่าของกลุ่มผู้บริหารเทศบาลและกลุ่มครู โรงเรียนเทศบาล

58

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของคะแนนความเห็นของกลุ่มตัว
อย่าง

เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาล ด้านสถานการณ์

คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของผู้ บริหาร	ผู้บริหารเทศบาล n = 56	ผู้ปกครอง n = 284	ครู โรงเรียนเทศบาล n = 180	รวม n = 520
โรงเรียนเทศบาล	\bar{X} S.D. ระดับ	\bar{X} S.D. ระดับ	\bar{X} S.D. ระดับ	\bar{X} S.D. ระดับ

ด้านสถานการณ์

36. มีสภาพจิตใจมั่ง
คง

คง

ควบคุมอารมณ์												
ใน												
สถานการณ์ต่าง												
ๆ												
ได้ดี	4.45	0.69	มาก	4.29	0.83	มาก	4.44	0.73	มาก	4.36	0.78	มาก
37. ปฏิบัติตนได้												
เหมาะสม												
สมกับสภาพของ												
ตนในสถาน												
การณ์												
ต่าง ๆ	4.11	0.65	มาก	4.15	0.79	มาก	4.31	0.69	มาก	4.20	0.74	มาก
38. ใช้ความสามารถ												
ของตนได้เหมาะสม												
สมกับสถาน	4.05	0.67	มาก	4.12	0.84	มาก	4.23	0.68	มาก	4.15	0.77	มาก
การณ์												
39. รู้ถึงความ												
ต้องการ												
และความสนใจ												
ของผู้ร่วมงาน	4.23	0.63	มาก	4.17	0.82	มาก	4.34	0.73	มาก	4.24	0.78	มาก
40. สามารถทำงาน												
ให้												
บรรลุเป้าหมาย												
ในสถานการณ์												
ต่าง ๆ ได้	4.39	0.62	มาก	4.26	0.85	มาก	4.34	0.62	มาก	4.30	0.76	มาก
รวม	4.25	0.51	มาก	4.20	0.61	มาก	4.33	0.58	มาก	4.25	0.59	มาก

จากตารางที่ 4.8 แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครอง และครู โรงเรียนเทศบาล
 ในเขต
 การศึกษา 2 ในภาพรวมเห็นว่าผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาลมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในด้าน
 สถานการณ์
 อยู่ในระดับมากทุกคุณลักษณะ

เมื่อพิจารณาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มผู้ปกครองมีค่ามากกว่าของกลุ่มผู้บริหารเทศบาลและกลุ่มครูโรงเรียนเทศบาล

59

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนความเห็นของกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม เมื่อพิจารณาตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ละด้าน โดยภาพรวมของเขตการศึกษาภายในแต่ละจังหวัดระหว่างจังหวัด โดยการหาค่าสถิติ F-test และค่าสถิติของเชฟเฟ้

ตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความเห็นของผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครอง และครูโรงเรียนเทศบาลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านต่าง ๆ ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล	MS _b	MS _w	F
ด้านสมรรถนะ	6.332	0.302	20.988**
ด้านความสำเร็จ	2.484	0.342	7.271**
ด้านความรับผิดชอบ	2.053	0.250	8.228**
ด้านการมีส่วนร่วม	2.341	0.332	7.049**
ด้านสถานภาพ	1.294	0.423	3.056*
ด้านสถานการณ์	1.026	0.348	2.950
รวม	2.372	0.218	10.867**

n = 520

จากตารางที่ 4.9 ผลจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนนความเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล เมื่อพิจารณากลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม ในภาพรวมทั้งเขตการศึกษา ได้พบนัยสำคัญของความแปรปรวนในการวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ 5 ด้าน คือ ด้านสมรรถนะ ด้านความสำเร็จ ด้านความรับผิดชอบ ด้านการมีส่วนร่วม มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านสถานภาพมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านสถานการณ์ ไม่พบนัยสำคัญของความแปรปรวน

จากผลการวิเคราะห์ในส่วนนี้ ได้ดำเนินการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความเห็นเป็นรายคู่ในกรณีทีพบนัยสำคัญของความแปรปรวน โดยสถิติการเปรียบเทียบพหุคูณของ เซฟเฟ้ (Scheffe' s Multiple Comparison) ผลการวิเคราะห์ดังกล่าวแสดงไว้ในตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเห็นระหว่างกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านต่าง ๆ โดยภาพรวมทั้งเขตการศึกษา ด้วยวิธีการเซฟเฟ้

	ผู้บริหารเทศบาล n = 56	ผู้ปกครอง n = 284	ครูโรงเรียนเทศบาล n = 180
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล	\bar{X} S.D.	\bar{X} S.D.	\bar{X} S.D.
ด้านสมรรถนะ	4.39 0.40	4.08 0.58	4.40 0.54
ด้านความสำเร็จ	3.99 0.46	3.87 0.66	4.10 0.49
ด้านความรับผิดชอบ	4.42 0.42	4.26 0.54	4.45 0.46
ด้านการมีส่วนร่วม	4.05	3.96	4.17

	0.55	0.61	0.52
ด้านสถานภาพ	3.69	3.70	3.85
	0.52	0.69	0.62

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

	ผู้บริหารเทศบาล n = 56	ผู้ปกครอง n = 284	ครูโรงเรียนเทศบาล n = 180
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล	\bar{X} S.D.	\bar{X} S.D.	\bar{X} S.D.
ด้านสถานการณ์	-	-	-
รวม	4.13 0.36	4.00 0.51	4.21 0.43

จากตารางที่ 4.10 แสดงว่า ค่าเฉลี่ยความเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน มีความแตกต่างกันในรายด้านกล่าวคือ ด้านสมรรถนะมีความเห็นแตกต่างกันระหว่างกลุ่มผู้บริหารเทศบาลกับกลุ่มผู้ปกครอง และกลุ่มครูโรงเรียนเทศบาลกับกลุ่มผู้ปกครอง โดยกลุ่มครูโรงเรียนเทศบาลมีคะแนนความเห็นสูงกว่ากลุ่มผู้บริหารเทศบาลและกลุ่มผู้ปกครอง ด้านความสำเร็จ ด้านความรับผิดชอบ ด้านการมีส่วนร่วมมีความเห็น แตกต่างกันระหว่างกลุ่มครูโรงเรียนเทศบาลกับกลุ่มผู้ปกครอง โดยกลุ่มครูโรงเรียนเทศบาล มีคะแนน

ความเห็นสูงกว่ากลุ่มผู้ปกครอง ด้านสถานภาพมีความเห็นแตกต่างกันระหว่างกลุ่มครูโรงเรียนเทศบาลกับกลุ่มผู้บริหารเทศบาล โดยกลุ่มครูโรงเรียนเทศบาลมีคะแนนความเห็น สูงกว่ากลุ่มผู้บริหารเทศบาล ด้านสถานการณ์ไม่แตกต่างกัน โดยภาพรวมทั้งเขตการศึกษา มีความเห็นแตกต่างกันระหว่างกลุ่มครูโรงเรียนเทศบาลกับกลุ่มผู้ปกครอง โดยกลุ่มครูโรงเรียนเทศบาลมีคะแนนความเห็นสูงกว่ากลุ่มผู้ปกครอง

ตารางที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความเห็นของกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มภายในแต่ละจังหวัด เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาล ในจังหวัดยะลา

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาล	MS_b	MS_w	F
ด้านสมรรถนะ	0.339	0.325	1.042
ด้านความสำเร็จ	0.047	0.399	0.118
ด้านความรับผิดชอบ	0.072	0.251	0.288
ด้านการมีส่วนร่วม	0.389	0.351	1.109
ด้านสถานภาพ	0.091	0.474	0.192
ด้านสถานการณ์	0.153	0.364	0.146
รวม	0.089	0.242	0.366

n = 140

จากตารางที่ 4.11 ผลจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนนความเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาล ของกลุ่มตัวอย่าง เมื่อพิจารณากลุ่ม ผู้ตอบ 3 กลุ่มในจังหวัดยะลา ไม่พบนัยสำคัญของความแปรปรวนในการวิเคราะห์คุณลักษณะ ที่

พึงประสงค์ทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านสมรรถนะ ด้านความสำเร็จ ด้านความรับผิดชอบ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านสถานภาพ และด้านสถานการณ์

ตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความเห็นของกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม ภายในแต่ละจังหวัดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล ในจังหวัดปัตตานี

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาล	MS_b	MS_w	F
ด้านสมรรถนะ	0.602	0.256	1.267**
ด้านความสำเร็จ	0.072	0.280	0.257
ด้านความรับผิดชอบ	0.548	0.235	0.334
ด้านการมีส่วนร่วม	0.123	0.264	1.466
ด้านสถานภาพ	0.166	0.346	0.481
ด้านสถานการณ์	0.155	0.310	0.663
รวม	0.238	0.310	1.210

n = 140

จากตารางที่ 4.12 ผลจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนนความเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล ของกลุ่มตัวอย่าง เมื่อพิจารณากลุ่ม ผู้ตอบ 3 กลุ่ม ในจังหวัดปัตตานี พบนัยสำคัญของความแปรปรวนในการวิเคราะห์คุณลักษณะ ที่

เพียงประสงค์เพียงด้านเดียว คือ ด้านสมรรถนะ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่พบนัยสำคัญ

จากผลการวิเคราะห์ในส่วนนี้ ได้ดำเนินการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความเห็นเป็นรายคู่ ในกรณีที่พบนัยสำคัญของความแปรปรวน โดยสถิติการเปรียบเทียบพหุคูณของ เชฟเฟ้ (Scheffe's Multiple Comparison) ผลการวิเคราะห์ดังกล่าวแสดงไว้ในตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเห็นระหว่างกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับในคุณลักษณะด้านต่าง ๆ ในจังหวัดปัตตานี ด้วยวิธีการเชฟเฟ้

	ผู้บริหารเทศบาล	ผู้ปกครอง	ครูโรงเรียนเทศบาล
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาล	n = 14 \bar{X} S.D.	n = 76 \bar{X} S.D.	n = 50 \bar{X} S.D.
ด้านสมรรถนะ	4.58 0.42	4.15 0.45	4.39 0.60
ด้านความสำเร็จ	- -	- -	- -
ด้านความรับผิดชอบ	- -	- -	- -

ด้านการมีส่วนร่วม	-	-	-
	-	-	-
ด้านสถานภาพ	-	-	-
	-	-	-
ด้านสถานการณ์	-	-	-
	-	-	-
รวม	-	-	-
	-	-	-

จากตารางที่ 4.13 แสดงว่า ค่าเฉลี่ยความเห็นของกลุ่มตัวอย่างของจังหวัดปัตตานี เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนแตกต่างกันด้านเดียว คือด้านสมรรถนะมีความเห็นแตกต่างกันระหว่างกลุ่มผู้บริหารเทศบาลกับกลุ่มผู้ปกครอง กลุ่มผู้ปกครองกับกลุ่มครูโรงเรียนเทศบาล โดยกลุ่มผู้บริหารเทศบาลสูงกว่ากลุ่มครูโรงเรียนเทศบาลและกลุ่มผู้ปกครอง ส่วนด้านอื่น ๆ และโดยภาพรวมความเห็นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความเห็นของกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม
ภายในแต่ละจังหวัดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล
ในจังหวัดนครราชสีมา

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาล	MS _b	MS _w	F
ด้านสมรรถนะ	6.314	0.319	19.782**
ด้านความสำเร็จ	4.288	0.342	12.553**
ด้านความรับผิดชอบ	1.637	0.278	5.884**
ด้านการมีส่วนร่วม	3.730	0.339	10.996**
ด้านสถานภาพ	2.728	0.409	6.665**

ด้านสถานการณ์	1.420	0.382	3.716*
รวม	3.148	0.219	14.398**

n = 190

จากตารางที่ 4.14 ผลจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนนความเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล เมื่อพิจารณากลุ่มผู้ตอบ 3 กลุ่ม ของจังหวัดนครราชสีมา พบนัยสำคัญของความแปรปรวนในการวิเคราะห์คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านสมรรถนะ ส่วนด้านความสำเร็จ ด้านความรับผิดชอบ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านสถานภาพมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านสถานการณ์มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการวิเคราะห์ในส่วนนี้ ได้ดำเนินการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความเห็นเป็นรายคู่ ในกรณีที่มีนัยสำคัญของความแปรปรวน โดยสถิติการเปรียบเทียบพหุคูณของ เชฟเฟ (Scheffe's Multiple Comparison) ผลการวิเคราะห์ดังกล่าวแสดงไว้ในตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเห็นระหว่างกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านต่าง ๆ ในจังหวัดนครราชสีมา ด้วยวิธีการเชฟเฟ

	ผู้บริหารเทศบาล	ผู้ปกครอง	ครูโรงเรียนเทศบาล
คุณลักษณะที่พึงประสงค์	n = 15	n = 111	n = 64
ของผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาล	\bar{X}	\bar{X}	\bar{X}
	S.D.	S.D.	S.D.

ด้านสมรรถนะ	4.35	4.00	4.55
	0.36	0.65	0.42

ด้านความสำเร็จ	3.85	3.69	4.15
	0.28	0.66	0.49
ด้านความรับผิดชอบ	4.33	4.23	4.52
	0.34	0.61	0.40
ด้านการมีส่วนร่วม	3.69	3.87	4.25
	0.64	0.63	0.64
ด้านสถานภาพ	3.54	3.56	3.91
	0.40	0.67	0.63
ด้านสถานการณ์	4.13	4.19	4.44
	0.61	0.67	0.53
รวม	3.99	3.19	4.30
	0.28	0.53	0.38

จากตารางที่ 4.15 แสดงว่า ค่าเฉลี่ยความเห็นของกลุ่มตัวอย่างของจังหวัดนราธิวาส มีความเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนแตกต่างกันทุกด้าน คือ ด้านสมรรถนะ ด้านความสำเร็จ ด้านความรับผิดชอบ มีความเห็นแตกต่างกันระหว่างกลุ่มครู โรงเรียน

เรียนเทศบาลกับกลุ่มผู้ปกครอง โดยกลุ่มครูโรงเรียนเทศบาลสูงกว่ากลุ่มผู้ปกครอง สำหรับด้านการมีส่วนร่วม มีความเห็นแตกต่างกันระหว่างกลุ่มครูโรงเรียนเทศบาลกับกลุ่มผู้ปกครอง และกลุ่มผู้บริหารเทศบาล โดยกลุ่มครูโรงเรียนเทศบาลสูงกว่ากลุ่มผู้ปกครองและกลุ่มผู้บริหารเทศบาล ส่วนด้านสถานภาพและด้านสถานการณ์ มีความเห็นแตกต่างกันระหว่างกลุ่มครูโรงเรียนเทศบาลและกลุ่มผู้ปกครอง โดยกลุ่มครูสูงกว่ากลุ่มผู้ปกครอง

ตารางที่ 4.16 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความเห็นของกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม
ภายในแต่ละจังหวัดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล
ในจังหวัดสตูล

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาล	MS _b	MS _w	F
ด้านสมรรถนะ	0.197	0.252	0.784
ด้านความสำเร็จ	0.658	0.157	4.189**
ด้านความรับผิดชอบ	0.417	0.193	2.160
ด้านการมีส่วนร่วม	0.356	0.238	1.496
ด้านสถานภาพ	0.450	0.345	1.305
ด้านสถานการณ์	0.315	0.268	1.176
รวม	0.357	0.126	2.825

n = 50

จากตารางที่ 4.16 ผลจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนนความเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล เมื่อพิจารณากลุ่มผู้ตอบ 3 กลุ่ม ของจังหวัดสตูล พบนัยสำคัญของความแปรปรวนในการวิเคราะห์คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ด้านเดียว คือ ด้านความสำเร็จ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านสมรรถนะ ด้านความรับผิดชอบ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านสถานภาพ และด้านสถานการณ์ ไม่พบนัยสำคัญ

จากผลการวิเคราะห์ในส่วนนี้ ได้ดำเนินการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความเห็นเป็นรายคู่ ในกรณีที่พบนัยสำคัญของความแปรปรวน โดยสถิติการเปรียบเทียบพหุคูณของ เชฟเฟ (Scheffe's Multiple Comparison) ผลการวิเคราะห์ดังกล่าวแสดงไว้ในตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเห็นระหว่างกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านต่าง ๆ ในจังหวัดสตูล ด้วยวิธีการเชฟเฟ

	ผู้บริหารเทศบาล	ผู้ปกครอง	ครูโรงเรียนเทศบาล
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล	n = 9 \bar{X} S.D.	n = 21 \bar{X} S.D.	n = 20 \bar{X} S.D.
ด้านสมรรถนะ	- -	- -	- -
ด้านความสำเร็จ	3.89 0.34	3.66 0.43	4.02 0.38
ด้านความรับผิดชอบ	- -	- -	- -
ด้านการมีส่วนร่วม	- -	- -	- -
ด้านสถานภาพ	- -	- -	- -
ด้านสถานการณ์	- -	- -	- -
รวม	- -	- -	- -

จากตารางที่ 4.17 แสดงว่า ค่าเฉลี่ยความเห็นของกลุ่มตัวอย่างของจังหวัดสตูล เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาลมีความแตกต่างกันเพียงด้านเดียว คือ ด้านความสำเร็จ มีความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มครูโรงเรียนเทศบาลกับกลุ่มผู้ปกครอง โดยกลุ่มครูโรงเรียนเทศบาลสูงกว่ากลุ่มผู้ปกครอง ส่วนด้านสมรรถนะ ด้านความรับผิดชอบ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านสถานภาพ และด้านสถานการณ์ มีความเห็นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.18 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความเห็นของกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มระหว่างจังหวัด เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล โดยพิจารณาคุณลักษณะเป็นรายด้าน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาล	MS_b	MS_w	F
ด้านสมรรถนะ	0.225	0.325	0.690
ด้านความสำเร็จ	2.402	0.338	7.108**
ด้านความรับผิดชอบ	0.045	0.258	0.173
ด้านการมีส่วนร่วม	2.773	0.326	8.514**
ด้านสถานภาพ	3.228	0.411	7.861**
ด้านสถานการณ์	0.271	0.351	0.772
รวม	0.986	0.222	4.440**

n = 520

จากตารางที่ 4.18 ผลจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนนความเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล เมื่อพิจารณาทั้ง 3 กลุ่มระหว่างจังหวัด พบนัยสำคัญของความแปรปรวนในการวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ 3 ด้าน คือ ด้านความสำเร็จ ด้านการมีส่วนร่วม และด้านสถานภาพ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านสมรรถนะ ด้านความรับผิดชอบ และด้านสถานการณ์ ไม่พบนัยสำคัญทางสถิติ

จากผลการวิเคราะห์ในส่วนนี้ ได้ดำเนินการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความเห็นเป็นรายคู่ ในกรณีที่พบนัยสำคัญของความแปรปรวน โดยสถิติการเปรียบเทียบพหุคูณของ เชฟเฟ (Scheffe's Multiple Comparison) ผลการวิเคราะห์ดังกล่าวเป็นตารางที่ 4.19

ตารางที่ 4.19 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเห็นระหว่างกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับในคุณลักษณะด้านต่าง ๆ ระหว่างจังหวัด ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ

	ยะลา	ปัตตานี	นราธิวาส	สตูล
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาล	n = 140	n = 140	n = 190	n = 50
	\bar{X}	\bar{X}	\bar{X}	\bar{X}
	S.D.	S.D.	S.D.	S.D.
ด้านสมรรถนะ	-	-	-	-
	-	-	-	-
ด้านความสำเร็จ	3.94	4.14	3.86	3.84
	0.63	0.53	0.62	0.42
ด้านความรับผิดชอบ	-	-	-	-
	-	-	-	-
ด้านการมีส่วนร่วม	3.94	4.25	3.98	3.98
	0.59	0.51	0.61	0.49

ด้านสถานภาพ	3.71	3.96	3.68	3.54
	0.68	0.56	0.66	0.59
ด้านสถานการณ์	-	-	-	-
	-	-	-	-

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

	ยะลา	ปัตตานี	นราธิวาส	สตูล
คุณลักษณะที่พึงประสงค์	n = 140	n = 140	n = 190	n = 50
ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล	\bar{X}	\bar{X}	\bar{X}	\bar{X}
	S.D.	S.D.	S.D.	S.D.
รวม	4.05	4.21	4.05	4.01
	0.49	0.44	0.50	0.37

จากตารางที่ 4.19 แสดงว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนความเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล ของกลุ่มตัวอย่างที่อยู่คนละจังหวัด มีความเห็นแตกต่างกัน ในรายด้าน กล่าวคือ ด้านความสำเร็จมีความเห็นแตกต่างกันระหว่างจังหวัดยะลากับจังหวัดนราธิวาส จังหวัดปัตตานีกับจังหวัดนราธิวาส และจังหวัดนราธิวาสกับจังหวัดสตูล ส่วนด้านการมีส่วนร่วมและด้านสถานภาพ มีความเห็นแตกต่างกันระหว่างจังหวัดปัตตานีกับจังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานีกับจังหวัดนราธิวาส จังหวัดปัตตานีกับจังหวัดสตูล โดยความเห็นของกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดปัตตานีสูงกว่าจังหวัดยะลา จังหวัดนราธิวาส และจังหวัดสตูล ทั้ง 3 ด้าน

โดยภาพรวมแตกต่างกันระหว่างจังหวัดปัตตานีกับจังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานีกับจังหวัดนราธิวาส โดยความเห็นของกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดปัตตานีสูงกว่าจังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส

ตอนที่ 4 การกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล โดยบูรณาการจากความเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนจากกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม

การดำเนินการในส่วนนี้ ใช้วิธีการพิจารณาอันดับความเห็นที่สอดคล้องกันของกลุ่มตัวอย่าง คือตัดสินด้วยฐานนิยม ถ้าพบว่าอันดับความเห็นที่สอดคล้องกันเท่ากันระหว่าง คุณลักษณะ ถ้าแตกต่างกันจะพิจารณาที่ค่าเฉลี่ยของอันดับความเห็นต่อไป ผลการวิเคราะห์ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล นำเสนอไว้ในตารางที่ 4.20

ตารางที่ 4.20 แสดงค่าการบูรณาการความเห็นของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์
ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาลในด้านสมรรถนะ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร	ผู้บริหารเทศบาล		ผู้ปกครอง		ครูโรงเรียนเทศบาล		ผลการบูรณาการ	
	ระดับ	อันดับ	ระดับ	อันดับ	ระดับ	อันดับ	ระดับ	อันดับ
n = 56			n = 284		n = 180		n = 520	

ด้านสมรรถนะ

1. มีไหวพริบ

ปฏิภาณ

ในการปฏิบัติงาน	มาก	3	มาก	2	มาก	3	มาก	3
-----------------	-----	---	-----	---	-----	---	-----	---

2. สามารถแก้ไข

เหตุการณ์เฉพาะ

หน้า

ได้ทันที	มากที่สุด	1	มาก	5	มาก	3	มาก	4
----------	-----------	---	-----	---	-----	---	-----	---

3. มีความกระตือรือร้น									
และตื่นตัวในการทำงาน									
มากที่สุด	2	มาก	3	มาก	4	มาก	2		
4. มีความสามารถ									
ในการสื่อความหมาย	มาก	7	มาก	6	มาก	6	มาก	6	
5. คิดริเริ่มสร้างงาน									
ขึ้นใหม่อยู่เสมอ	มาก	6	มาก	7	มาก	7	มาก	7	
6. มีความสามารถ									
ในการตัดสินใจ	มาก	4	มาก	4	มาก	5	มาก	5	
7. มีความสุขุม									
รอบคอบ	มาก	5	มาก	1	มาก	1	มาก	1	

จากตารางที่ 4.20 ผลของการบูรณาการความเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาลในด้านสมรรถนะ จัดอันดับความสำคัญได้ดังนี้

อันดับ 1 มีความสุขุมรอบคอบ อันดับ 2 มีความกระตือรือร้นและตื่นตัวในการทำงาน

อันดับ 3

มีไหวพริบปฏิภาณในการปฏิบัติ อันดับ 4 สามารถแก้ไขเหตุการณ์เฉพาะหน้าได้ทันที อันดับ 5 มีความสามารถในการตัดสินใจ อันดับ 6 มีความสามารถในการสื่อความหมาย และอันดับ 7 คิดริเริ่มสร้างงานขึ้นใหม่อยู่เสมอ

ตารางที่ 4.21 แสดงค่าการบูรณาการความเห็นของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์

หมาย								
19. มีความพอใจใน งานที่รับผิดชอบ	มาก	7	มาก	4	มาก	5	มาก	5
20. มีความ ปรารถนา ให้งานที่ทำก้าวหน้า	มาก	2	มาก	3	มาก	3	มาก	3
21. มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์งาน ที่ทำก้าวหน้า	มาก	6	มาก	6	มาก	6	มาก	6
22. มีความมุ่งมั่นใน การทำงาน	มาก	5	มาก	1	มาก	4	มาก	4
23. มีความมั่นคง ในสิ่งที่ถูกต้อง	มาก	3	มาก	2	มาก	1	มาก	1

จากตารางที่ 4.22 ผลของการบูรณาการความเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาลในด้านความรับผิดชอบ จัดอันดับความสำคัญได้ดังนี้

อันดับ 1 มีความมั่นคงในสิ่งที่ถูกต้อง อันดับ 2 มีความกระตือรือร้นที่จะทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย อันดับ 3 มีความปรารถนาให้งานที่ทำก้าวหน้า อันดับ 4 มีความมุ่งมั่นในการทำงาน อันดับ 5 มีความพอใจในงานที่รับผิดชอบ อันดับ 6 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์งานที่รับผิดชอบ และอันดับ 7 เป็นที่พึงของเพื่อนร่วมงาน

77

ตารางที่ 4.23 แสดงค่าการบูรณาการความเห็นของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์
ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาลในด้านการมีส่วนร่วม

คุณลักษณะที่พึง	ผู้บริหารเทศบาล	ผู้ปกครอง	ครูโรงเรียนเทศบาล	ผลการบูรณาการ
ประสงค์ของผู้	n = 56	n = 284	n = 180	n = 520

บริหาร

โรงเรียนเทศบาล	ระดับ	อันดับ	ระดับ	อันดับ	ระดับ	อันดับ	ระดับ	อันดับ
ด้านการมีส่วนร่วม								
24. มีส่วนร่วมใน								
การ								
วางแผนปฏิบัติ	มาก	3	มาก	2	มาก	2	มาก	3
งาน								
25. มีส่วนร่วมใน								
การ								
ปฏิบัติงานกับ								
ผู้ร่วมงาน	มาก	2	มาก	1	มาก	3	มาก	2
26. มีส่วนร่วมใน								
กิจกรรมของ	มาก	5	มาก	5	มาก	5	มาก	5
สังคม								
27. ให้ความร่วมมือ								
กับ								
ผู้ได้บังคับบัญชา	มาก	1	มาก	3	มาก	1	มาก	1
28. มีความสามารถ								
ใน								
การปรับตัว	มาก	4	มาก	4	มาก	4	มาก	4
29. มีอารมณ์ขันใน								
การ								
ทำงาน	มาก	6	มาก	6	มาก	6	มาก	6

จากตารางที่ 4.23 ผลของการบูรณาการความเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม เกี่ยวกับ
 คุณลักษณะ
 ที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาลในด้านการมีส่วนร่วม จัดอันดับความสำคัญได้ดังนี้
 อันดับ 1 มั่นคงในสิ่งที่ถูกต้อง อันดับ 2 มีความกระตือรือร้นที่จะทำงานให้สำเร็จตาม
 เป้าหมาย

อันดับ 3 มีความปรารถนาให้งานที่ทำก้าวหน้า อันดับ 4 มีความมุ่งมั่นในการทำงาน อันดับ 5 มีความพอใจ
 ในงานที่รับผิดชอบ อันดับ 6 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์งานที่รับผิดชอบ และอันดับ 7 เป็นที่
 พึ่งของ
 เพื่อนร่วมงาน

78

ตารางที่ 4.24 แสดงค่าการบูรณาการความเห็นของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึง
 ประสงค์
 ของผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาลในด้านสถานภาพ

คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของผู้ บริหาร	ผู้บริหารเทศบาล		ผู้ปกครอง		ครูโรงเรียนเทศ บาล		ผลการบูรณาการ	
	ระดับ	อันดับ	ระดับ	อันดับ	ระดับ	อันดับ	ระดับ	อันดับ
	n = 56		n = 284		n = 180		n = 520	
ด้านสถานภาพ								
30. มีฐานะทางการเงิน								
ที่มั่นคง	มาก	5	มาก	5	มาก	5	มาก	5
31. เป็นแบบอย่างที่ดี								
ในความมั่งคั่ง	มาก	2	มาก	1	มาก	2	มาก	2
32. มีฐานะมั่นคงเป็นที่								
ยอมรับของ	มาก	4	มาก	3	มาก	4	มาก	4
สังคม								
33. มีตำแหน่งสำคัญ								
ทางสังคม	มาก	6	ปานกลาง	6	มาก	6	มาก	6

34. เป็นที่ชื่นชอบ

ของ

บุคคลในสังคม มาก 1 มาก 2 มาก 1 มาก 1

35. มีเกียรติยศ ชื่อ

เสียง

เป็นที่ยอมรับ

ในสังคม มาก 3 มาก 4 มาก 3 มาก 3

จากตารางที่ 4.24 ผลของการบูรณาการความเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม เกี่ยวกับ

คุณลักษณะ

ที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาลในด้านสถานภาพ จัดอันดับความสำคัญได้ดังนี้

อันดับ 1 เป็นที่ชื่นชอบของบุคคลในสังคม อันดับ 2 เป็นแบบอย่างที่ดีในความมั่งคั่ง

อันดับ 3

มีเกียรติยศชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับในสังคม อันดับ 4 มีฐานะมั่นคงเป็นที่ยอมรับของสังคม

อันดับ 5 มีฐานะ

ทางการเงินที่มั่นคง และอันดับ 6 มีตำแหน่งสำคัญทางสังคม

79

ตารางที่ 4.25 แสดงค่าการบูรณาการความเห็นของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึง

ประสงค์

ของผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาลในด้านสถานการณ์

คุณลักษณะที่พึง	ผู้บริหารเทศบาล		ผู้ปกครอง		ครูโรงเรียนเทศบาล		ผลการบูรณาการ	
ประสงค์ของผู้	ระดับ	อันดับ	ระดับ	อันดับ	ระดับ	อันดับ	ระดับ	อันดับ
บริหาร								
โรงเรียนเทศบาล								
	n = 56		n = 284		n = 180		n = 520	

ด้านสถานการณ์

36. มีสภาพจิตใจมัน

คง

ควบคุมอารมณ์

ใน

สถานการณ์ต่าง

ๆ

ได้ดี

มาก

1

มาก

1

มาก

1

มาก

1

37. ปฏิบัติตนได้

เหมาะสมกับ

สภาพ

ของตนเองใน

สถานการณ์ต่าง

มาก

4

มาก

4

มาก

4

มาก

4

ๆ

38. ใช้ความสามารถ

ของตนได้เหมาะสม

สม

ของสถานการณ์

มาก

5

มาก

5

มาก

5

มาก

5

39. รู้ถึงความ

ต้องการ

และความสนใจ

ของเพื่อนร่วม

มาก

3

มาก

3

มาก

3

มาก

2

งาน

40. สามารถทำงาน

ให้

บรรลุเป้าหมาย

ในสถานการณ์

ต่าง ๆ ได้

มาก

2

มาก

2

มาก

2

มาก

1

จากตารางที่ 4.25 ผลของการบูรณาการความเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม เกี่ยวกับ
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาลในด้านสถานการณ์ จัดอันดับความ
สำคัญได้ดังนี้

อันดับ 1 มีสภาพจิตใจมั่นคง ควบคุมอารมณ์ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดี อันดับ 2
สามารถทำงานให้บรรลุเป้าหมายในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ อันดับ 3 รู้ถึงความต้องการและ
ความสนใจของเพื่อนร่วมงานอันดับ 4 ปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับสภาพของตนเองในสถาน
การณ์ต่าง ๆ อันดับ 5 ใช้ความสามารถของตน
ได้เหมาะสมกับสถานการณ์

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล ในทัศนะของผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครอง และครูโรงเรียนเทศบาล ในเขตการศึกษา 2” ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมติฐานของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะของการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล ในทัศนะของผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครอง และครูโรงเรียนเทศบาล ในเขตการศึกษา 2
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล ในทัศนะของผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครอง และครูโรงเรียนเทศบาล ในภาพรวมของเขตการศึกษาภายในแต่ละจังหวัด และระหว่างจังหวัด
3. เพื่อกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล โดยบูรณาการจากความเห็นของผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครอง และครูโรงเรียนเทศบาล ในเขตการศึกษา 2

สมมติฐานของการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาลในทัศนะของผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครอง และครูโรงเรียนเทศบาล ในเขตการศึกษา 2 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานในการวิจัยไว้ดังนี้

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาลในทัศนะของผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครอง และครูโรงเรียนเทศบาล ในเขตการศึกษา 2 มีความแตกต่างกัน
2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาลในทัศนะของผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครอง และครูโรงเรียนเทศบาลในแต่ละจังหวัดมีความแตกต่างกัน

3. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาลในทัศนะของผู้บริหาร
เทศบาล ผู้ปกครอง และครู โรงเรียนเทศบาล ระหว่างจังหวัดมีความแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครอง และครู โรงเรียนเทศบาล ในเขตการศึกษา 2 ซึ่งประกอบด้วยจังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานี จังหวัดนราธิวาส และจังหวัดสตูล รวม 4 จังหวัด กลุ่มตัวอย่างจำนวน 520 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยอาศัยกรอบแนวคิดจากผลการวิจัยของ “สต็อกคิลล์” เครื่องมือดังกล่าวมีจำนวน 40 ข้อ โดยแบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาล ในเขตการศึกษา 2

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ (Statistical Package for Social Science/Personal Computer plus) หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.) ทดสอบด้วยสถิติ F-test และ Scheffe's และบูรณาการความเห็นของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ฐานนิยมของอันดับและค่าเฉลี่ยของอันดับเป็นเกณฑ์ ลงสรุปอันดับของ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาล

สรุปผลการวิจัย

1. ในด้านสถานภาพส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า

กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้ปกครองจำนวนมากที่สุด รองลงมา คือ ครูโรงเรียนเทศบาลและผู้บริหารเทศบาล กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุระหว่าง 31-40 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี และส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดนราธิวาส

2. สำหรับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล ในทัศนะของผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครอง และครูโรงเรียนเทศบาล ในเขตการศึกษา 2 พบว่า

กลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม คือ ผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครอง และครูโรงเรียนเทศบาล ต่างเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล ควรจะมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านสมรรถนะ ด้านความสำเร็จ ด้านความรับผิดชอบ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านสถานภาพ และด้านสถานการณ์ อยู่ในระดับมากทุกด้าน

3. การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล ในภาพรวมของเขตการศึกษาภายในแต่ละจังหวัด และระหว่างจังหวัด พบว่า

ในภาพรวมของเขตการศึกษากลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม คือ ผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครอง และครูโรงเรียนเทศบาล มีความเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาภายในแต่ละจังหวัดพบว่า ความเห็นของกลุ่มตัวอย่างซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดยะลาไม่แตกต่างกัน ในทุกด้าน จังหวัดปัตตานีแตกต่างกันเพียงด้านเดียว คือด้านสมรรถนะ ความเห็นของกลุ่ม ผู้บริหารเทศบาล และครูโรงเรียนเทศบาล สูงกว่าของผู้ปกครอง จังหวัดนราธิวาสแตกต่างกันทุกด้าน โดยความเห็นของครูเทศบาลสูงกว่าผู้ปกครองทุกด้าน และสูงกว่าผู้บริหารเทศบาล ในด้านการมีส่วนร่วมเพียงด้านเดียว ส่วนจังหวัดสตูลแตกต่างกันเพียงด้านเดียวคือ ด้านความสำเร็จ โดยความเห็นของครูเทศบาลสูงกว่าผู้ปกครอง

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างจังหวัดพบว่า ความเห็นของกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกันเพียง 3 ด้าน คือ ด้านความสำเร็จ ด้านการมีส่วนร่วม และด้านสถานภาพ โดยความเห็นของกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกันดังนี้ ด้านความสำเร็จ จังหวัดยะลาแตกต่างกับจังหวัดนราธิวาส จังหวัดปัตตานีกับจังหวัดนราธิวาส และจังหวัดนราธิวาสกับจังหวัดสตูล ด้านการมีส่วนร่วม จังหวัดปัตตานีแตกต่างกับจังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานีแตกต่างกับจังหวัดนราธิวาส และจังหวัดปัตตานีแตกต่างกับจังหวัดสตูล ด้านสถานภาพ จังหวัดปัตตานีแตกต่างกับจังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานีแตกต่างกับจังหวัดนราธิวาส และจังหวัดปัตตานีแตกต่างกับจังหวัดสตูล โดยความเห็นของกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดปัตตานี สูงกว่าจังหวัดยะลา จังหวัดนราธิวาสและจังหวัดสตูล ทั้ง 3 ด้าน

4. การกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล ในทัศนะของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม คือกลุ่มผู้บริหารเทศบาล กลุ่มผู้ปกครอง และกลุ่มครูโรงเรียนเทศบาล โดยการบูรณาการ พบว่า

ในทัศนะของกลุ่มตัวอย่างเห็นว่า ผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาล ควรมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

ด้านสมรรถนะ ต้องการให้ผู้บริหาร โรงเรียน มีความสุขุมรอบคอบ มีความกระตือรือร้น และตื่นตัวในการทำงาน มีไหวพริบปฏิภาณในการปฏิบัติงาน

ด้านความสำเร็จ ต้องการให้ผู้บริหาร โรงเรียนจบการศึกษาอย่างน้อยปริญญาตรี มีความรู้ความสามารถในการจัดการศึกษา ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน

ด้านความรับผิดชอบ ต้องการให้ผู้บริหาร โรงเรียน มีความมั่นคงในสิ่งที่ถูกต้อง มีความกระตือรือร้นที่จะทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย มีความปรารถนาให้งานที่ทำก้าวหน้า

ด้านการมีส่วนร่วม ต้องการให้ผู้บริหาร โรงเรียน ให้ความร่วมมือกับผู้ใต้บังคับบัญชา มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานกับเพื่อนร่วมงาน มีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติงาน

ด้านสถานภาพ ต้องการให้ผู้บริหาร โรงเรียน เป็นที่ชื่นชอบของบุคคลในสังคม เป็นแบบอย่างที่ดีในความมั่งคั่ง มีเกียรติยศชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับในสังคม

ด้านสถานการณ์ ต้องการให้ผู้บริหาร โรงเรียน มีสภาพจิตใจมั่นคงควบคุมอารมณ์ ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดี สามารถทำงานให้บรรลุเป้าหมายในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ รู้ถึงความต้องการและความสนใจของเพื่อนร่วมงาน

อภิปรายผล

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาลในทัศนะของผู้บริหาร เทศบาล ผู้ปกครอง และครู โรงเรียนเทศบาล ในเขตการศึกษา 2 พบว่า ระดับความเห็นของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อแยกวิเคราะห์เป็นรายข้อก็อยู่ในระดับมากเช่นกัน ยกเว้น มีปานกลางเพียง 3-4 ข้อเท่านั้น ซึ่งอาจจะอธิบายได้ว่า เพราะสภาพการบริหารงานของโรงเรียนประถมศึกษาในปัจจุบัน โดยเฉพาะโรงเรียนเทศบาล มีความใกล้ชิดกับชุมชนมาก ให้บริการ ชุมชนในทุก ๆ ด้าน หลาย ๆ รูปแบบ ผู้บริหาร โรงเรียนจึงเป็นบุคคลที่มีบทบาทหน้าที่ต่าง ๆ ในชุมชนมากมาย ซึ่งชุมชนสามารถสัมผัสได้ ทำให้เกิดภาพพจน์ที่ชัดเจน ผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเทศบาลก็เป็นผู้ที่มีความสัมพันธ์อันดีต่อผู้บริหาร โรงเรียน ดังนั้นความต้องการให้ ผู้บริหาร โรงเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของกลุ่มตัวอย่าง จึงอยู่ในระดับมากทุกด้าน และเมื่อแยกวิเคราะห์เป็นรายด้าน มีข้อค้นพบมีประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

1.1 ด้านสมรรถนะ ทุกกลุ่มมีระดับความเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ ที่กลุ่มตัวอย่างเห็นตรงกันหรือต้องการให้ผู้บริหารโรงเรียนเทศบาลมีมากเป็นอันดับแรก 3 อันดับ คือ มีความสุขุมรอบคอบ ต้องมีไหวพริบปฏิภาณในการทำงาน และมีความกระตือรือร้นและตื่นตัวในการทำงาน ตามลำดับ ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับการวิจัยของ ลีลา สุวรรณนิมิตร (2533 : 169) ซึ่งทำการวิจัยเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนอนุบาลของรัฐ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาล ต้องมีความกระตือรือร้นในการทำงาน ใช้ไหวพริบปฏิภาณในการทำงาน และสอดคล้องกับ สุรัฐ ศิลปอนันต์ (2520 : 46) ได้กล่าวไว้เช่นเดียวกันว่า คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนควรมีความกระตือรือร้นที่จะใช้พลังและความสามารถที่พึงประสงค์เพื่อความก้าวหน้าในอาชีพ

1.2 ด้านความสำเร็จ ทุกกลุ่มมีความเห็นอยู่ในระดับมากเกือบทุกข้อ มีปานกลางเพียง 1 ข้อ ข้อที่กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยหรือต้องการให้มีเพียงปานกลาง คือ ประสิทธิภาพในด้านการกีฬา คุณลักษณะที่ต้องการให้ผู้บริหารโรงเรียนมีมากเป็น 3 อันดับแรก คือ ประสิทธิภาพสำเร็จในหน้าที่การงาน จบการศึกษาอย่างน้อยปริญญาตรี และต้องมีความรู้ความสามารถในการจัดการศึกษา ตามลำดับ ข้อค้นพบดังกล่าวนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญมา กัมปนาท พงศ์ (2532 : 96) ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ พบว่า ผู้บริหารต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดการศึกษา และพวงน้อย ไพรัตน์ (2526 : 85-87) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครูใหญ่และครูเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณสมบัติ ความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 4 พบว่า คุณสมบัตินี้ของผู้บริหารโรงเรียนควรจบการศึกษาอย่างน้อยปริญญาตรีเช่นกัน

1.3 ด้านความรับผิดชอบ ทุกกลุ่มมีระดับความเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อเช่นกัน ที่กลุ่มตัวอย่างเห็นตรงกันเป็น 3 อันดับแรก คือ ผู้บริหารโรงเรียนเทศบาลต้องมีความมั่นคงในสิ่งที่ถูกต้อง ต้องมีความมุ่งมั่นในการทำงาน และมีความปรารถนาให้งานที่ทำก้าวหน้า ตามลำดับ ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกรียงไกร วนะภูติ (2527 : 69) ซึ่งทำการวิจัยเรื่องคุณสมบัตินี้ที่พึงปรารถนาของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนศึกษานิเทศก์ ครู และกรรมการศึกษา ในเขตการศึกษา 12 พบว่า ครูใหญ่ต้องมีความตั้งใจในการทำงานเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม และ ชีรยุทธ ประทุมทรัพย์ (อ้างใน ภิญญ โส ศัพท์อนันต์, 2536 : 72) กล่าวว่า ธรรมชาติของมนุษย์ต้องการ มีความรับผิดชอบ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และต้องการเห็นความสำเร็จของงาน

โดยภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างทั้งเขตการศึกษา 2 เห็นด้วยกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาล อยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า สถานภาพทางการศึกษา และวัยของกลุ่มตัวอย่างไม่แตกต่างกันมากนัก คืออยู่ระหว่างจบการศึกษาปริญญาตรีกับระดับมัธยมศึกษา อายุระหว่าง 31-40 ปี, 41-50 ปี ซึ่งเป็นวัยที่กำลังพัฒนาใฝ่หาความรู้ และเนื่องด้วยสภาพของท้องถิ่นที่มีความเจริญใกล้เคียงกัน เพราะเป็นเขตเทศบาลที่ทำการปกครองในระบอบการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น อยู่ในเขตการศึกษาเดียวกัน ขนบธรรมเนียมประเพณีที่คล้ายคลึงกัน สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ใกล้เคียงกัน ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาลจึงคล้ายคลึงกัน

2. การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาล ในความเห็นของผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครอง และครู โรงเรียนเทศบาลทั้งเขตการศึกษา 2 พบว่า ความเห็นของกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกันซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้ อาจจะเป็นด้วยเหตุที่ว่ากลุ่มตัวอย่าง ถ้าเจาะลึกลงไป โดยเฉพาะผู้บริหารเทศบาล และครูโรงเรียนเทศบาล ในภาพรวมไม่ใช่คนในพื้นที่เขตการศึกษา 2 ทั้งหมด โดยเฉพาะผู้บริหาร เทศบาลที่มีการโยกย้ายตามระเบียบวาระของทางราชการ ซึ่งไม่เกิน 4 ปี เป็นบุคคลที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคอื่น ๆ ของประเทศ จึงทำให้มองคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน เทศบาลแตกต่างไปจากผู้ปกครองซึ่งเป็นบุคคลในท้องถิ่นโดยส่วนใหญ่ เช่นเดียวกับกับครู โรงเรียนเทศบาล ซึ่งเป็นคนจากจังหวัดใกล้เคียงที่เข้ามาสอบแข่งขันเพื่อบรรจุเข้าเป็นพนักงานครูเทศบาล จึงอาจจะมองคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาแตกต่างไปจากผู้ปกครองเช่นเดียวกัน ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยสอดคล้องกับ สุรศักดิ์ ฉายขุนทด (2533 : 75) ซึ่งทำการวิจัยเรื่องลักษณะที่เป็นจริง และลักษณะที่พึงประสงค์ของ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ตามทัศนคติของตนเอง ครู และผู้ปกครอง เขตการศึกษา 11 พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในด้านคุณลักษณะส่วนตัวและคุณลักษณะทางด้านวิชาชีพที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ แตกต่างกันทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สนิท เสวตวงศ์สกุล (2532 : 122) ที่ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ที่ส่งผลต่อการศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชนในจังหวัดพัทลุง พบว่า กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหาร โรงเรียนมีความเห็นแตกต่างกันทุกด้าน ยกเว้นคุณลักษณะส่วนตัวและครอบครัว

2.1 การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาลตามความเห็นของผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครอง และครูโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดยะลา พบว่าความเห็นของกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดยะลาไม่เห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้ อาจจะเป็นด้วยสาเหตุที่ว่าจังหวัดยะลาเป็นจังหวัดที่เจริญที่สุดจาก 4 จังหวัดของเขตการศึกษา 2 เป็นที่ตั้งของเขตการศึกษา 2 มีสถาบันการศึกษาระดับ อุดมศึกษา และวิทยาลัยหลายแห่ง ทั้งของภาครัฐและเอกชน จากรายงานภาคสถิติของกรมการปกครอง (สน.ศท.ปร.02) นักเรียนในเขตเทศบาลเรียนต่อสูง ผู้ปกครองนักเรียนซึ่งเป็น ส่วนหนึ่งของประชากรในจังหวัดยะลา จึงมีการศึกษาสูงตามไปด้วย ประกอบด้วยความเจริญของท้องถิ่นที่พัฒนาไปสู่ความเจริญไปทุก ๆ ด้าน มีสำนักงานเทศบาลเมืองยะลา สำนักงาน เทศบาลตำบลเบตง ซึ่งเป็นเมืองแห่งการท่องเที่ยว ประชากรตื่นตัวในการพัฒนาตัวเอง สถิติการศึกษาต่อของประชากรในท้องถิ่นสูง ค่าเฉลี่ยระดับคะแนนของการศึกษาภาคบังคับอยู่ในระดับปานกลาง จึงทำให้ความเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารเทศบาลไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกรียงไกร วนะภูติ (2527 : 68) พบว่า เมื่อเปรียบเทียบคุณสมบัติของครูใหญ่ตามทัศนะของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายจังหวัด และเปรียบเทียบการจัดอันดับความสำคัญคุณสมบัติของ ครูใหญ่ จำแนกตามตำแหน่งแล้วไม่ปรากฏความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และ พัน หอมเกตุ (2534 : 64) ทำการวิจัยเรื่องการศึกษา คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่พึงประสงค์ของครู อาจารย์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด นครศรีธรรมราช ที่มีเพศ อายุ และวุฒิ แตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นเดียวกับ จิตต์ หมวดสงค์ (2527 : บทคัดย่อ) ซึ่งทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายบริการของโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานครพบว่า ทัศนะของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีเพศ อายุ และอายุราชการ ต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาลตามความเห็นของผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครอง และครูโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดปัตตานี พบว่าความเห็นของกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดปัตตานีมีความเห็นแตกต่างกันเพียงด้านเดียว คือ ด้านสมรรถนะ ซึ่งเป็นคุณสมบัติด้านบุคลิกภาพส่วนตัวของผู้บริหาร โดยเฉพาะที่จะใช้ในการบริหารงานให้เจริญก้าวหน้า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นแตกต่างกันจำแนกตามรายคู่ คือ กลุ่มผู้บริหาร เทศบาลกับผู้ปกครอง และกลุ่มผู้ปกครองกับกลุ่มครูโรงเรียนเทศบาล สำหรับคุณลักษณะอีก

5 ด้าน กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ากลุ่มตัวอย่างของจังหวัดปัตตานี ระหว่างผู้บริหารเทศบาลกับผู้ปกครอง และผู้ปกครองกับครูโรงเรียนเทศบาล มีการศึกษาแตกต่างกันมาก เพราะผู้บริหารเทศบาลและครูโรงเรียนเทศบาลมีโอกาสนในการเข้ารับการศึกษาคืออยู่ในระดับสูง ด้วยจังหวัดปัตตานีเป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ถึงแม้จะเป็นวิทยาเขต แต่ก็จัดการศึกษาถึงระดับบัณฑิตศึกษา จึงทำให้ผู้บริหารเทศบาลและครูโรงเรียนเทศบาลมีโอกาสเพิ่มวิทยฐานะให้แก่ตนเอง โดยการเข้าศึกษาภาคพิเศษที่ทางมหาวิทยาลัยจัดให้มีขึ้น และสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ก็เปิดทำการสอนภาคพิเศษที่อำเภอหาดใหญ่ ซึ่งทำให้ผู้ที่อยู่ในจังหวัดปัตตานีก็สามารถเดินทางไปศึกษาต่อได้ ด้วยระยะทางไม่ไกลเกินไป แต่สำหรับประชาชนทั่วไป โอกาสในการเข้าศึกษาต่อในระดับสูงอาจจะมีน้อย ประกอบกับความเชื่อของประชาชนในท้องถิ่นที่นับถือศาสนาอิสลามหันไปศึกษาต่อทางด้านศาสนาหันมาก จึงทำให้ความเห็นของกลุ่มตัวอย่างในด้านสมรรถนะ ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่ผู้บริหารควรจะมีแตกต่างกัน สำหรับด้านอื่น ๆ นั้น เป็นข้อมูลพื้นฐานสามารถมองเห็นผลได้ชัดเจนกว่า ความคิดเห็นจึงไม่แตกต่างกัน ข้อค้นพบดังกล่าว พันัส คันทนาภินทร์ (2513 : 6) แสดงทัศนะว่า คนที่ได้รับการศึกษาสูงหรือได้รับการศึกษา โอกาสที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ มีได้มากกว่าคนที่ได้รับการศึกษาน้อย นอกจากความแตกต่างเกี่ยวกับพื้นฐานทางการศึกษาแล้ว สภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม ทำให้ความคิดเห็นของกลุ่มคนแตกต่างกัน และเสรี ลาซโรจน์ (อ้างใน สนิท เสวตวงศ์สกุล, 2532 : 131) ให้ความเห็นในทำนองเดียวกันว่า ระบบสังคมแม้มีรูปแบบโดยส่วนรวมคล้ายคลึงกันก็จริง แต่ระดับความรู้สึนึกคิดและมาตรฐานพฤติกรรมทางสังคม ไม่เหมือนกัน จะแปรไปตามความเป็นมาของสภาพแวดล้อม

2.3 การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาลตามความเห็นของผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครอง และครูโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดนราธิวาส พบว่าความเห็นของกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดนราธิวาสมีความเห็นแตกต่างกันทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านสมรรถนะ ด้านความสำเร็จ ด้านความรับผิดชอบ ครูโรงเรียนเทศบาลมีความเห็นแตกต่างจากผู้ปกครอง ด้านการมีส่วนร่วม ครูโรงเรียนเทศบาลมีความเห็นแตกต่างจากผู้บริหารเทศบาลและผู้ปกครอง ด้านสถานภาพ และด้านสถานการณ์ ครูโรงเรียนเทศบาลมีความเห็นแตกต่างจากผู้ปกครอง และโดยภาพรวมทั้งจังหวัด ครูโรงเรียน เทศบาลมีความเห็นแตกต่างจากผู้ปกครอง ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าจังหวัดนราธิวาส เมื่อเปรียบ-เทียบกับจังหวัดอื่น ๆ ในเขตการศึกษา 2 ด้วยกัน เป็นจังหวัดที่มีความเจริญทางด้านการศึกษาต่ำกว่าจังหวัดยะลา ปัตตานี และสตูลไม่มีสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ประกอบกับเป็นจังหวัดชายแดนติดต่อกับประเทศมาเลเซีย

ขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ของประชาชนในท้องถิ่นจะเคร่งครัดกว่าจังหวัดอื่น ๆ ในเขตการศึกษาเดียวกัน โดยเฉพาะทางด้านภาษาพูดจะเห็นได้ชัดเจน ประชาชนในท้องถิ่นจะไม่นิยมพูดภาษาไทย ถ้าจะพูดบ้างก็จะพูดภาษาไทยกลาง นอกจากนั้นยังนิยมพูดภาษายาวี ซึ่งเป็นภาษาถิ่นของผู้นับถือศาสนาอิสลาม แตกต่างจากประชาชนของจังหวัดยะลา ปัตตานี และสตูล ซึ่งประชาชนสามารถพูดภาษาถิ่นหรือภาษา-ปักย้าได้ได้เป็นอย่างดี การพูดภาษายาวีมีน้อยกว่า จากเหตุผลที่กล่าวมา จึงทำให้ประชาชนในจังหวัดนราธิวาสเข้าใจความหมายของภาษาน้อย กลุ่มบุคคลที่กระทบมากที่สุดคือกลุ่มผู้ปกครอง จึงทำให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาลแตกต่างไปจากกลุ่มผู้บริหารเทศบาลและกลุ่มครูโรงเรียนเทศบาล โดยเฉพาะกับกลุ่มครูโรงเรียนเทศบาล ซึ่งมีความคิดเห็นแตกต่างกันทุกด้าน และอีกสาเหตุหนึ่งซึ่งอาจจะเป็นผลกระทบด้วยก็คือ ผลสัมฤทธิ์ของการจัดการศึกษาระดับพื้นฐานของจังหวัดนราธิวาสต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานของสำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น (จากรายงานการประเมินคุณภาพการศึกษาประจำปีของเทศบาล) จากที่กล่าวมาทั้งหมดจะเห็นว่า การศึกษามีส่วนทำให้บุคคลรู้จักคิดและไตร่ตรอง มองอะไรกว้างไกล แต่ถ้า พื้นฐานการศึกษาต่ำ การวิเคราะห์ สิ่งต่าง ๆ ก็อยู่ในวงแคบ ข้อค้นพบดังกล่าวขัดแย้งกับผลการวิจัยของ เกรียงไกร วนะภูติ (2527 : 65) ซึ่งพบว่า เมื่อเปรียบเทียบทัศนะของกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มที่อยู่ในจังหวัดที่แตกต่างกันเกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา ปรากฏว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.4 การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาลตามความเห็นของผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครอง และครูโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดสตูล พบว่า ความเห็นของกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดสตูลมีความเห็นที่แตกต่างกันเพียงด้านเดียวคือ ด้านความสำเร็จครูโรงเรียนเทศบาลมีความเห็นแตกต่างจากผู้ปกครอง ส่วนด้านอื่นความเห็น ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะว่าจังหวัดสตูลเป็นจังหวัดเล็ก มีเทศบาลเพียงเทศบาลเดียว ประชากรไม่ค่อยจะมีปัญหาด้านการใช้ภาษาไทย เพราะคนพื้นเมืองจะใช้ภาษาไทยเป็นภาษาถิ่นพูดคุยกันมากกว่าในจังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส ทางด้านการศึกษาจังหวัดสตูลติดต่อกับจังหวัดสงขลา ซึ่งมีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สถาบันราชภัฏสงขลา และสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (เปิดภาคพิเศษ) แต่ที่ความเห็นแตกต่างกันในกลุ่มผู้ปกครอง ครูโรงเรียนเทศบาล ด้านความสำเร็จอาจจะเป็นเพราะว่า เนื่องจากเป็นจังหวัดเล็ก ความสัมพันธ์ของบุคคลในท้องถิ่นเป็นไปด้วยดี จึงอาจจะเป็นผลทำให้ผู้ปกครองไม่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาลในด้านความสำเร็จ เพียงแต่มองว่าตัว

บุคคลบริหารงานได้ โรงเรียนเจริญรุ่งเรือง ผู้บริหารไม่จำเป็นต้องจบปริญญาเสมอไป ไม่มอง
เจาะลึกลงไปว่าการศึกษาศึกษาสูงทำให้การบริหารงานของผู้บริหาร ดีขึ้น ข้อค้นพบดังกล่าวขัดแย้ง
กับความคิดเห็นของ ผัน หอมเกตุ (2534 : 30-31) ที่ได้สรุปเกี่ยวกับคุณลักษณะของ ผู้
บริหารโรงเรียนว่า ภูมิหลังทางสังคม มีวุฒิทางการศึกษาสูง ฐานะดี มีเกียรติ มีความรู้เกี่ยวกับ
วิชาการศึกษา มีตำแหน่งหน้าที่การงานดี และเบนจามิน (Benjamin, 1976 : 718-719) ได้ศึกษา
คัดเลือกครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาในนิวยอร์ก พบว่า คณะกรรมการศึกษาและผู้ปกครอง
ต้องการ ครูใหญ่ที่มีการศึกษาสูงและมี ประกาศนียบัตรผ่านการทดสอบจากคณะกรรมการ
ศึกษาของรัฐ และยังพบว่า ผู้ที่เป็นครูใหญ่ควรมีประสบการณ์ในการสอน และเคยเป็นผู้ช่วย
อาจารย์ใหญ่ มาก่อน มีความซื่อสัตย์ มีสติปัญญา และมีความสามารถในการคิด สำหรับอายุ
เพศ และศาสนาของครูใหญ่ไม่เป็นปัจจัยในการเลือก

2.5 การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล

ในความเห็นของกลุ่มตัวอย่างระหว่างจังหวัด ตามสมมติฐานข้อ 2 พบว่า มีความแตกต่างกัน 3
ด้าน คือ ด้านความสำเร็จ แตกต่างกันระหว่างจังหวัดยะลา กับจังหวัดนราธิวาส จังหวัดปัตตานี
กับจังหวัดนราธิวาส จังหวัดนราธิวาสกับจังหวัดสตูล โดยจังหวัดปัตตานีสูงกว่าจังหวัดนราธิวาส
และจังหวัดสตูล ด้านการมีส่วนร่วมแตกต่างกันระหว่างจังหวัดยะลา กับจังหวัดปัตตานี จังหวัด
ปัตตานีกับ จังหวัดนราธิวาส จังหวัดปัตตานีกับจังหวัดสตูล โดยจังหวัดปัตตานีสูง กว่าจังหวัด
นราธิวาส จังหวัดสตูลและจังหวัดยะลา ด้านสถานภาพแตกต่างกันระหว่างจังหวัดยะลา กับ
จังหวัดปัตตานี จังหวัดปัตตานีกับจังหวัดนราธิวาส จังหวัดปัตตานีกับจังหวัดสตูล โดยจังหวัด
ปัตตานีสูงกว่าจังหวัดยะลา จังหวัดนราธิวาส และจังหวัดสตูล ในภาพรวมแตกต่างกันระหว่าง
จังหวัดยะลา กับจังหวัดปัตตานี จังหวัดปัตตานีกับจังหวัดนราธิวาส โดยจังหวัดปัตตานีสูงกว่า
จังหวัดยะลาและจังหวัดนราธิวาส ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะว่าพื้นฐานทางการศึกษา ขนบ
ธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมของท้องถิ่นแตกต่างกันตามสภาพของพื้นที่ แม้ ประชากร
ใน 4 จังหวัดภาคใต้ร้อยละ 85 จะนับถือศาสนาอิสลาม และเป็นชุมชนในเขตเมือง จากสภาพ
แวดล้อมทั่วไปแตกต่างกัน ทำให้ความเห็นของกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกันทั้ง 4 จังหวัด ข้อค้นพบ
ดังกล่าวสอดคล้องกับสมมติฐานที่วางไว้ แต่ขัดแย้งกับผลการวิจัยของ เกรียงไกร วนะภูติ (2527
: 65) พบว่า เมื่อเปรียบเทียบทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในจังหวัดแตกต่างกัน เกี่ยวกับคุณสมบัติ
ทางด้านวิชาชีพของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 12 ปรากฏว่าไม่แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. การกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล โดยบูรณาการความเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธีการพิจารณาอันดับความเห็นที่สอดคล้องกัน และค่าเฉลี่ยของอันดับความเห็นที่แตกต่างกันพบว่ากลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน ไว้ดังนี้

3.1 ในด้านสมรรถนะ กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน คือ มีความสุขุมรอบคอบ มีความกระตือรือร้นและตื่นตัวในการทำงาน ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุรศักดิ์ ยกถาวร (2530 : 50) ทำการวิจัยเรื่องความต้องการคุณสมบัติของผู้บริหารโรงเรียนประถมของครู อาจารย์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา พบว่า ครู อาจารย์ มีความต้องการคุณสมบัติด้านความสามารถในการปฏิบัติงานโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง เช่นเดียวกับ โยธิน จารุภูมิ (2525 : 134) ซึ่งทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยม ตามทัศนะของชุมชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ชุมชนโดยส่วนรวมมีความต้องการคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก และสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (อ้างใน ลีลา สุวรรณนิมิตร, 2533 : 176) สรุปว่า ผลการวิจัยน่าจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลในการพัฒนา คุณลักษณะด้านความสามารถในการปฏิบัติงานให้สูงขึ้น เพราะถ้าผู้บริหารโรงเรียนมีความสามารถในการปฏิบัติงานสูง จะทำให้ผู้ร่วมงานเกิดความรู้สึกศรัทธา และนิยมชมชอบ

3.2 ในด้านความสำเร็จ กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล คือ จบการศึกษาอย่างน้อยปริญญาตรี มีความรู้ความสามารถในการจัดการศึกษา ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลีลา สุวรรณนิมิตร (2533 : 169) ที่พบว่า คุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลคือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา และระดับประถมศึกษาเป็นอย่างดี และงานวิจัยของ เกรียงไกร วนะภูติ (2527 : 66) ซึ่งพบว่า เมื่อเปิดโอกาส ให้มีการเสนอแนะด้วยแบบสอบถามปลายเปิด ผู้บริหารโรงเรียนเสนอว่า ครูใหญ่ต้องมีความ เข้าใจในหลักสูตร และจบปริญญาตรี เช่นเดียวกับ พันัส หันนาคินทร์ (2524 : 63-66) แสดงทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารไว้ว่า ผู้บริหารเป็นกำลังสำคัญที่จะทำให้โรงเรียนเจริญหรือเสื่อมลง ดังนั้นคุณลักษณะของผู้บริหารทางด้านวิชาการต้องมีความรอบรู้ทางวิชาการและ วิชาชีพ และวุฒิทางการศึกษา

3.3 ในด้านความรับผิดชอบ กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล คือ มีความมั่นคงในสิ่งที่ถูกต้อง มีความกระตือรือร้น ที่จะทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย ข้อค้นพบดังกล่าว สอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ ลีลา สุวรรณนิมิตร (2533 : 169) ซึ่งพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์มากที่สุด ด้านบุคลิกภาพครูผู้สอน มีความคิดเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรมีความกระตือรือร้นในการทำงาน และ เกรียงไกร วนะ ภูติ (2527 : 65) พบว่า การจัดอันดับความสำคัญคุณสมบัติส่วนตัวของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาศึกษากลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่า ความกระตือรือร้นเป็นอันดับที่มีความสำคัญมาก นอกจากนี้ ภิญโญ สาร (2519 : 134) ได้กล่าวไว้ว่า ความรับผิดชอบเป็นหัวใจของการปฏิบัติงาน ไม่ว่าจะงานด้านใดก็ตาม คนที่รับผิดชอบต้องเป็นผู้ที่สามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จสมบูรณ์ และ ต้องเป็นผู้เอาใจใส่ในงานและบุคคลที่อยู่ในปกครอง ถ้าผู้บริหารโรงเรียนมีความรับผิดชอบแล้ว ปัญหาอื่น ๆ เช่นปัญหาส่วนตัว ส่วนรวม และด้านวิชาการก็ลดลง อันจะนำมาซึ่งความสำเร็จ สมบูรณ์ในกิจการบริหารโรงเรียน ความรับผิดชอบเป็นลักษณะสำคัญอย่างหนึ่งของผู้บริหาร เป็นคุณสมบัติที่ก่อให้เกิดความเชื่อถือ และความมั่นใจในการกระทำต่าง ๆ ของบุคลากรทุกคน ในองค์กร

3.4 ในด้านการมีส่วนร่วม กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล คือ ให้ความร่วมมือกับผู้ใต้บังคับบัญชา มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานกับผู้ร่วมงาน ข้อค้นพบดังกล่าว สอดคล้องกับสุนทร จันทรตรี (2530 : 140-142) ได้สรุปคุณลักษณะผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ดี ต้องมีลักษณะเป็นผู้นำ สามารถจูงใจ ผู้ร่วมงานให้ทำงานด้วยความเต็มใจมีประสิทธิภาพ ลักษณะผู้นำที่สำคัญคือ เป็นผู้บังคับบัญชา เป็นผู้นำ และเป็นครูของผู้ใต้บังคับบัญชาได้ด้วย รับฟังความคิดเห็นและปรึกษาหารือกันอยู่เสมอ ในหน่วยงาน สามารถวินิจฉัยสั่งการอย่างมีเหตุผล และสายสุณีย์ พุทธาคุณเจริญ (2535 : 43-47) ได้สรุปคุณสมบัติทั่วไปของหัวหน้าที่เป็นผู้นำที่ดี พอจำแนกได้กว้าง ๆ ดังนี้ มีความสามารถในการฝึกสอนให้คนมีความสนใจ เอาใจใส่รับผิดชอบต่องานที่ทำอยู่ ให้ความสนใจเอาใจใส่และพยายามเข้าใจคนงานในบังคับบัญชา ตลอดจนให้ความช่วยเหลือและหาทางแก้ไขเมื่อเขามีปัญหา เช่นเดียวกับ ผัน หอมเกตุ (2534 : 30-33) ได้สรุปคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนไว้ว่า ลักษณะที่เกี่ยวกับงาน ต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รู้จักทำงานกลุ่ม

3.5 ในด้านสถานภาพ กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล คือ เป็นที่ชื่นชอบของบุคคลในสังคม เป็นแบบอย่างที่ดี ในความมีเกียรติ ข้อค้นพบดังกล่าว สอดคล้องกับ ทินพันธ์ นาคะตะ, สมพงษ์ เกษมสิน,

อรุณ รักธรรม, กิติมา ปรีดีดิถก และกิติ ตย์คานนท์ (อ้างใน บุญมา กัมปนาทพงศ์, 2532 : 14) สรุปไว้ว่า คุณลักษณะที่ดีและจำเป็นของผู้บริหาร มีมนุษยสัมพันธ์ดี วางตัวดี การประพฤติปฏิบัติเป็นที่ประทับใจของผู้ที่เกี่ยวข้อง มีใบน้ำยิ้มแย้มแจ่มใส และงานวิจัยของ สุรศักดิ์ ฉาย ขุนทศ (2533 : 76) จากแบบสอบถามปลายเปิด พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนต้องวางตัว เหมาะสม ถูกกาลเทศะ มีความสามารถหลายด้าน ไม่มีหนี้สินรุงรัง เช่นเดียวกับงานวิจัยของสนธิ เสวตวงศ์ สกุล (2532 : 123) พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมจาก แบบสอบถามปลายเปิด เป็นคนเชื่อถือได้ ไม่มีหนี้สินเกินตัว รักห่วงใยครอบครัว รู้จักทำงานอดิเรกช่วยเหลือครอบครัว

3.6 ในด้านสถานการณ์ กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล คือ มีสภาพจิตใจมั่นคงควบคุมอารมณ์ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ สามารถทำงานให้บรรลุเป้าหมายในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ ข้อค้นพบดังกล่าว สอดคล้องกับ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2527 : 102-103) ได้กล่าวไว้ว่า คุณลักษณะเบื้องต้นในการวิเคราะห์พิจารณาเหตุการณ์ จิตใจมั่นคงไม่เอาแต่อารมณ์ หนักแน่นอดทนไม่ท้อถอย สามารถในการสร้างสรรค์ สามารถปรับปรุงงาน รู้จักพิจารณาฟันฝ่าอุปสรรค และกิติพันธ์ รุจิรกุล (อ้างใน จิตแก้วทิพย์, 2534 : 51) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของบุคลิกภาพว่า ประกอบด้วยความสามารถในการควบคุมอารมณ์ เช่นเดียวกับ พันธ์ หันนาคินทร์ (2513 : 45-19) ได้สรุปไว้ว่า ครูใหญ่ต้องมีอารมณ์มั่นคง มีความเป็นผู้ใหญ่ ถ้าครูใหญ่อารมณ์ไม่มั่นคงก็ต้องบริหารงานด้วยอารมณ์มากกว่าหลักการและเหตุผล トラบใดที่ครูใหญ่บริหารงานด้วยอารมณ์ トラบนั้นความสัมพันธ์ระหว่างครูใหญ่กับผู้ใต้บังคับบัญชาที่เป็นไปด้วยดีได้ยาก ผลก็คือความไม่ราบรื่นในการบริหารงาน

ข้อเสนอแนะของการวิจัย

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล ในทัศนะของผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครอง และครูโรงเรียนเทศบาล ในเขตการศึกษา 2 ทำให้ได้ทราบถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล จึงขอเสนอแนะดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาล ในเขตการศึกษา 2 ควรจะใช้ผล

การวิจัยนี้เป็นแนวทางในการปรับปรุงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของตนเองให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครอง และครูโรงเรียนเทศบาล

2. ผู้ที่จะเข้ามาดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนเทศบาลในโอกาสต่อไป ควรจะได้ศึกษาผลการวิจัยนี้ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงตนเอง ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามทัศนะของผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครอง และครูโรงเรียนเทศบาล

3. สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ควรดำเนินการดังนี้

3.1 กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยเฉพาะของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล ในเขตการศึกษา 2 สำหรับผู้ที่จะเข้าดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนเทศบาลไว้ให้ชัดเจน โดยการศึกษาข้อมูลจาก ผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง และเอกสาร ตำราต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียน

3.2 ควรได้ตระหนักถึงความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ที่จะเข้ารับตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน และได้ยึดเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมบุคลากร เพื่อเป็นผู้บริหารโรงเรียนโดยเฉพาะ

3.3 ควรจัดอบรมผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล เพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นในตัวผู้บริหาร โดยการจัดทำหลักสูตรเฉพาะ ใช้เวลาในการฝึกอบรมระยะยาว จัดอบรมให้แก่ผู้บริหารโรงเรียนเทศบาลทุกคน

4. สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตครูทุกสถาบัน ควรได้ตระหนักถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู ทั้งนี้เพราะผู้บริหารโรงเรียนก้าวขึ้นมาจากครูผู้สอนทั้งสิ้น โดยการพิจารณาบรรจุเข้าเป็นหลักสูตร หรือบูรณาการเข้าเป็นกิจกรรมการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ เป็นเพียงส่วนหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล ในเขตการศึกษา 2 ซึ่งเป็นเขตการศึกษาที่มีลักษณะพิเศษ ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ควรจะทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาลให้กว้างมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แน่ชัด จึงขอเสนอแนะดังนี้

1. ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล

ในทัศนะของผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครอง และครูโรงเรียนเทศบาล ในเขตการศึกษาอื่น ๆ เพื่อนำผลการวิจัยมาเปรียบเทียบกัน

2. ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาลดีเด่น กับคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาลทั่วไป ในทัศนะของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพื่อทราบความต้องการว่า คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาลดีเด่น และคุณลักษณะ ผู้บริหารโรงเรียนเทศบาลทั่วไป แตกต่างกันหรือไม่

3. ควรทำการวิจัยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล ในทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ครู อาจารย์ โรงเรียนเทศบาลทั่วประเทศ เพื่อทราบว่าเมื่อเปลี่ยนแปลง ผู้เกี่ยวข้อง ผลที่ได้รับจะแตกต่างกันหรือไม่

4. ควรทำการวิจัยความคิดเห็นของผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครอง และครูโรงเรียนเทศบาล เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล โดยใช้กรอบ แนวคิดอื่น เพื่อทราบว่าเมื่อเปลี่ยนกรอบแนวคิด ผลที่ได้รับจะแตกต่างกันหรือไม่

บรรณานุกรม

กรมการปกครอง, กรม. การจัดการศึกษาของเทศบาล และเมืองพัทยา. กรุงเทพมหานคร, 2527.

____. การพัฒนาและบริหารการศึกษาท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร : หอรัตนชัยการพิมพ์, 2527.

____. การวิเคราะห์สภาพการศึกษาของเทศบาล และเมืองพัทยา. กรุงเทพมหานคร : 2527.

____. คู่มือการบริหารและจัดกิจกรรมโรงเรียนมาตรฐานกลางในสังกัดเทศบาล. โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2535.

____. คู่มือการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล และเมืองพัทยา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2536.

____. รวมบทความทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น, 2525.

____. รวมบทความทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สีไทย, 2528.

กวี วงศ์พุด. ภาวะผู้นำ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ส่งเสริมวิชาชีพบัญชี, 2536.

กิติ พยัคคานนท์. เทคนิคการสร้างภาวะผู้นำ. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร : หจก.ท้อปปริ้นท์, 2532.

____. นักบริหารทันสมัย. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : หจก.ท้อปปริ้นท์, 2526.

กิติมา ปรีดีดิolk. ทฤษฎีบริหารองค์การ. กรุงเทพมหานคร : ธนะการพิมพ์, 2529.

เกรียงไกร วณภูติ. “คุณสมบัติที่พึงปรารถนาของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของ
ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหาร โรงเรียน ศึกษานิเทศก์ ครู และกรรมการศึกษา ในเขต
การศึกษา 12”. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2527.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. คู่มือการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อักษรไทย, 2526.

_____. ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร :
รวมเจริญพานิช, 2529 ข.

จิต แก้วทิพย์. “คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตาม
กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง”.
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2534.

จุมพล สวัสดิยากร. หลักการบริหารและมนุษยสัมพันธ์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
สุวรรณภูมิ, 2520.

เจริญ ไวรวัจนกุล. การบริหารบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
รุ่งเรืองรัตน์, 2523.

เฉลียว นูร์รักดี และคณะ. ลักษณะครูดี. รายงานผลการวิจัย. กรุงเทพมหานคร :
หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, 2520.

ชอบ ภิญญาคง. “การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ เกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติ
งานของครูประถมศึกษา ในจังหวัดนราธิวาส”. หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส, 2531.

ชาญชัย อาจิณสมาจาร. ศิลปะการเป็นหัวหน้างาน. กรุงเทพมหานคร : โอ เอส พรินติ้งเฮาส์,

2535.

เตือนใจ แวงงาม. พลวัตของกลุ่มและการทำงานเป็นทีม. กรุงเทพมหานคร : เมื่อดทรายพริ้นติ้ง,
2534.

ทวีป อภิสัทธ์. เกร็ดกรณีผู้บริหาร. กรุงเทพมหานคร : พับลิกบิสเนสพริ้นท์, 2536.

ธีระ รุญเจริญ. การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา. ขอนแก่น : คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2521.

นพดล เวชสวัสดิ์. บุคลิกภาพสู่ความเป็นผู้นำ. กรุงเทพมหานคร : เอช เอ็น การพิมพ์,
2532.

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. ภาวะผู้นำหรือประมุขศิลป์บริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร :
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.

_____. ก้าวเข้าสู่ผู้บริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : อนงค์ศิลป์การพิมพ์, 2527.

_____. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : อนงค์ศิลป์การพิมพ์, 2527.

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ และธรรมรส โชติคุณุชร. บนเส้นทางสู่นักบริหารการศึกษา.
กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ม.ป.ป.

นิพนธ์ กินาวงศ์. หลักเบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน และการนิเทศการศึกษา.
พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พิมพ์นิเทศ, 2526.

นิพนธ์ ศศิธร. การจัดระเบียบองค์การปัจจุบันและอนาคต. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
พิมพ์นิเทศ, 2525.

บันลือ พฤกษ์วัน. การประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2519.

- บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์-
สุวีริยาสาส์น, 2535.
- บุญมา กัมปนาทพงษ์. “การศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ”.
ปริญาการศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2532.
- ประกอบ พรหมรักษ์. “ลักษณะผู้นำของครูใหญ่ที่พึงปรารถนาของครูโรงเรียนประถมศึกษา
องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ”. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2523.
- ประอม แสงสว่าง. ลักษณะของนักบริหารการศึกษาที่คนไทยพึงประสงค์. รายงานการวิจัย
กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยรัฐ, 2524.
- ฝัน หอมเกตุ. “การศึกษาคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่พึงประสงค์ของ
ครู อาจารย์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช”. วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2534.
- พนัส หันนาคินทร์. หลักการบริหารโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช,
2513.
- ภิญโญ ศัพท์อนันต์. “การศึกษาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนตามความต้องการของครู
อาจารย์ โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลในจังหวัดสงขลา”. มหาวิทยาลัย-
ศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2536.
- ภิญโญ สาธร. การบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2523.

ภิญโญ สาร. หลักบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช, 2519.

_____. การบริหารงานบุคคล. กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช, 2517.

ภิรมย์ พุทธรัตน์. วิธีสร้างความสำเร็จของนักบริหาร. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล, 2525.

เมธี ปลั่งชนานนท์. การบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พิทักษ์อักษร, 2525.

ยนต์ ชุ่มจิต. ปรัชญาและคุณธรรมสำหรับครู. กรุงเทพมหานคร : แพร่พิทยา, 2524.

โยธิน จารุภูมิ. “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยม ตามทัศนะของชุมชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช”. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525.

ลีลา สุวรรณนิมิต. “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาล ตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนอนุบาลของรัฐ”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2533.

วิจิตร วรุตบางกูร และสุพิชญา ชีระกุล. การบริหารโรงเรียนและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523.

วิชากร บัวหอม. “การศึกษาสมรรถภาพในการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครู อาจารย์ สังกัดเทศบาลใน 14 จังหวัดภาคใต้”. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2531.

วิญญู อังคนารักษ์. วิธีทำงานให้ได้ดี. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2520.

วินิจ มะลิสสุวรรณ. “คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่พึงปรารถนา ในทัศนะของชุมชนไทยพุทธและไทยมุสลิม ในจังหวัดยะลา”. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2523.

สงขลานครินทร์, มหาวิทยาลัย. สรุปผลการสำรวจเรื่องคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อการใช้การศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชนปัตตานี. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2530.

สงคราม สุขสะอาด และคณะ. คู่มือปฏิบัติงานการบริหารงานบุคคลของพนักงานครูเทศบาล. กรุงเทพมหานคร : กรมการปกครอง, 2531.

_____. คู่มือการปฏิบัติงานการบริหารงานบุคคลของพนักงานครูเทศบาล. กรุงเทพมหานคร : กรมการปกครอง, 2533.

สงวนสุทธิ เลิศอรุณ. การบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อักษรบัณฑิต, 2524.

สนิท เสวตวงศ์สกุล. “การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาที่ส่งผลต่อการศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชนในจังหวัดพัทลุง”. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2532.

สมบูรณ์ พรรณาภพ. หลักเบื้องต้นของการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์บรรณกิจ, 2521.

สมพงษ์ เกษมสิน. การบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2521.

_____. การบริหารงานบุคคลแผนใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2519.

สมศักดิ์ ชาญศิริศักดิ์สกุล. ข้อคิดนักบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร :
หจก.ภาพพิมพ์, 2531.

สายสุนีย์ พุทธาคณเจริญ. คู่มือหัวหน้างาน. กรุงเทพมหานคร : หจก.เอช.เอน การพิมพ์,
2535.

สุดา ชูชื่น. “การศึกษาปัญหาการบริหารบุคลากรของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาล
ในเขตการศึกษา 2”. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สงขลา, 2535.

สุนทร จันทตรี. การประถมศึกษา. เอกสารประกอบการสอน. กรุงเทพมหานคร :
ภาคหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, ม.ป.ป.

สุพัตรา สุภาพ. เทคนิคการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพยุคใหม่. กรุงเทพมหานคร :
สำนักพิมพ์ธรรมนิติ, 2536.

สุรพันธ์ ยนต์ทอง. การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร :
หจก.ทิพย์อักษร, 2526.

สุรศักดิ์ ฉายขุนทศ. “ลักษณะที่เป็นจริงและลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ตามทัศนะของตนเอง ครู
และผู้ปกครอง เขตการศึกษา 11”. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์-
มหาวิทยาลัย, 2533.

สุรศักดิ์ ยศถาวร. “ความต้องการคุณสมบัติของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาของครู-อาจารย์
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา”. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2530.

สุรัฐ ศิลปอนันต์. นักบริหาร. กรุงเทพมหานคร : เจริญผลการพิมพ์, 2520.

สุวิทย์ บุญช่วย. การบริหารโรงเรียน ทฤษฎีและปฏิบัติ. ปัตตานี : ภาควิชาการบริหาร
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2526.

เสนาะ ดิเยาว์. การบริหารงานบุคคล. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์-
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2526.

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. พฤติกรรมผู้นำทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พิมพ์เกษตร,
2522.

อนันต์ มาสวัสดิ. “คุณลักษณะของครูใหญ่ที่พึงปรารถนาตามทัศนะของครู โรงเรียนประถม-
ศึกษาจังหวัดพิษณุโลก”. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย-
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2518.

อรุณ รักธรรม. หลักมนุษยสัมพันธ์กับการบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร :
ไทยวัฒนาพานิช, 2522.

อัมพร โภคา. “การศึกษาสมรรถภาพในการบริหารงานของศึกษานิเทศก์อำเภอในภาคใต้”.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2527.

อุทัย หิรัญโต. เทคนิคการบริหาร. กรุงเทพมหานคร : ทิพย์อักษรการพิมพ์, 2525.

_____. ศิลปศาสตร์ของนักบริหาร. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เลียงเชียงธรรมประทีป,
2520.

_____. หลักการบริหารงานบุคคล. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, 2523.

เอกชัย ดีสุขพันธ์. หลักการบริหารการศึกษาทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร :
อนงค์ศิลป์การพิมพ์, 2527.

Beach, Dale S. Personnel : The Management of People at Work. 4th ed.
New York : Macmillan, 1980.

Benjamin, Albert W. Criteria of the Selection of Principals for Elementary
School with Predominantly Minority Group Enrollment as Perceived
by Four Referent Groups”. Dissertation Abstracts International.
32 (11) (August, 1976) P. 718A-719A.

Campbell, Ronald T. and Stanley. Julian. Experimental and Quasi-Experimental
Design for Research. Boston : Houghton Mifflin, 1963.

Cronbach, Lee J. Essentials of Psychological Testing. 3rd ed. New York :
Harper & Row, 1970.

Doll, Ronald C. Curriculum Improvement. Boston : Allyn and Bacon, 1968.

Eckhardt, Edward Jr. “Selection Criteria Practices and Procedures of Elementary
and Secondary School Principals”. Dissertation Abstracts International.
39(2) (August, 1978) P. 562 A-563A.

Fledler, Fred E. Theories of Leadership Effectiveness. New York : McGraw-Hill,
1967.

GetZels, Jacob.; Lipham, James.; and Campbell, Ronald. Educational Administration
as Social Process. New York : Harper & Row, 1968.

Good, Carter V. Dictionary of Education. 3rd ed. New York : McGraw-Hill,
1973.

Halpin, Andrew W. Administrative Behavior in Education. New York : Harper & Row. 1966.

Jacobson, Paul B; Logsdon, James D; and Wiegman, Robert R. The Principalship : New Perspectives. EngleWood Cliffs, New Jersey : Prentice-Hall, Inc., 1973.

Magnuson, Walter C. "The Characteristics of Successful School Business Managements". Dissertation Abstracts International. 32 (8) (July, 1971) P. 133 A.

Marler, Haslen R. "The High School as Perceived by a Group of Students from 13 School in Utah". Dissertation Abstracts International. 23 (4) (January, 1973) P. 3194 A.

Sergiovanni, Thomas J. and Carver, Fred D. The New School Executive : A Theory of Administration. New York : Dodd, Mead and Company, 1975.

Stogdill, Ralph M. Handbook of Leadership : A Survey of Theory and Research. New York : The Free Press, 1974.

ภาคผนวก

ที่ นธ 52106/1613

สำนักงานเทศบาลตำบลสุโขทัย
25 ทราชทอง 2 อ.สุโขทัย โท-ลก 96120

13 กรกฎาคม 2538

เรื่อง ขอความร่วมมือในการออกแบบสอบถาม

เรียน

ด้วย นางอุมาพร บุญญาวิโรจน์ ผู้อำนวยการ โรงเรียนเทศบาล 1 (ราษฎร์บำรุง) เทศบาลตำบลสุโขทัย ซึ่งเป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ แขนงวิชา บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กำลังดำเนินการทำวิจัย เรื่อง "คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาล ในทัศนะของผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครอง และครู โรงเรียนเทศบาล ในเขตการศึกษา 2" ในการนี้ผู้วิจัยมีความประสงค์จะขอความร่วมมือจาก ผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครอง และครูในโรงเรียนเทศบาลในสังกัดเทศบาลของท่านออกแบบ สอบถามเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการทำวิจัยในเรื่องดังกล่าว

สำนักงานเทศบาลตำบลสุโขทัย เห็นว่าในการทำวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการ เลือกสรร สรรหา คุณลักษณะของบุคลากรเพื่อดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาของเทศบาลใน โอกาสต่อไป จึงควรให้การสนับสนุนในการออกแบบสอบถาม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอได้โปรดอนุเคราะห์ออกแบบสอบถามด้วย
จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายพิบูลย์ พงศ์เนศ)

นายกเทศมนตรีตำบลสุโขทัย โท-ลก

กองการศึกษา

โทร. (073) 612396

โทรสาร (073) 614005

ที่ 259/2538

โรงเรียนเทศบาล 1 (ราษฎร์บำรุง)
อ.สุโขทัย จ.สุโขทัย 96120

17 กรกฎาคม 2538

เรื่อง ขอความร่วมมือตอบแบบสอบถาม

เรียน ผู้บริหารเทศบาล

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางอุมาพร บุญญาวิโรจน์ ปัจจุบันรับราชการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาล 1 (ราษฎร์บำรุง) กำลังศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ แขนงวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล ในทัศนะของผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครองและครูโรงเรียนเทศบาล ในเขตการศึกษา 2" การทำวิจัยในครั้งนี้จำเป็นต้องขอความร่วมมือจากผู้บริหารเทศบาลในการตอบแบบสอบถามที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ คำตอบของท่านทุกคำตอบจะเป็นประโยชน์และมีค่าสูงสุดในการวิจัย จึงขอความร่วมมือให้ตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามความเห็นในทัศนะของท่านตามความเป็นจริง

จึงเรียนขอความร่วมมือมา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางอุมาพร บุญญาวิโรจน์)

ผู้ดำเนินการวิจัย

ที่ 258/2538

โรงเรียนเทศบาล 1 (ราษฎร์บำรุง)
อ.สุโขทัย-ลก จ.นครราชสีมา 96120

17 กรกฎาคม 2538

เรื่อง ขอความร่วมมือตอบแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการ/อาจารย์ใหญ่ โรงเรียนเทศบาลในเขตการศึกษา 2

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางอุมาพร บุญญาวิโรจน์ ปัจจุบันรับราชการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาล 1 (ราษฎร์บำรุง) กำลังศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ แขนงวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล ในทัศนะของผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครองและครูโรงเรียนเทศบาล ในเขตการศึกษา 2" การทำวิจัยในครั้งนี้จำเป็นต้องขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการโรงเรียน/อาจารย์ใหญ่ ช่วยดำเนินการมอบให้คณะครูและ ผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนของท่านตอบแบบสอบถามที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ คำตอบของคณะครูและผู้ปกครองนักเรียนทุกคำตอบจะเป็นประโยชน์และมีค่าสูงสุดในการวิจัย จึงขอความร่วมมือให้ตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามความเห็นในทัศนะของท่านตามความเป็นจริง

จึงเรียนขอความร่วมมือมา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี
ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางอุมาพร บุญญาวิโรจน์)

ผู้ดำเนินการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล
ในทัศนะของผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครอง และครูโรงเรียนเทศบาล ในเขตการศึกษา 2

คำชี้แจง

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาล ใน
ทัศนะของผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครองและครูโรงเรียนเทศบาล ในเขตการศึกษา 2 แบ่งออกเป็น
2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาล

กรุณาใช้เวลาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ ทุกตอน

ข้อมูลที่ได้รับจากการตอบของท่าน จะรักษาไว้เป็นความลับ จะใช้ประโยชน์สำหรับการ
วิจัยในครั้งนี้อย่างแน่นอน

นางอุมาพร บุญญาวิโรจน์

นักศึกษาปริญญาโทแขนงวิชาบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ตอนที่ 1

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความ หรือเติมค่าลงในช่องว่าง
เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน 1-3

1. สถานภาพของท่าน

() ผู้บริหารเทศบาล () ผู้ปกครอง () ครู 4

2. เพศ () ชาย () หญิง 5

3. อายุ.....ปี 6-7

4. ระดับการศึกษาสูงสุดที่สำเร็จ 8

() ต่ำกว่าระดับประถมศึกษา

() ประถมศึกษา

() มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า

() อนุปริญญาหรือเทียบเท่า

() ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

() สูงกว่าปริญญาตรี

5. อาชีพ 9

() รับจ้าง

() ค้าขาย

() เกษตรกรรม

() รับราชการ

() อื่น ๆ (โปรดระบุ)

6. จังหวัดที่อยู่ปัจจุบัน 10

() สตูล

() ยะลา

() ปัตตานี

() นราธิวาส

ตอนที่ 1

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง

ขอให้พิจารณาว่าในความคิดของท่าน ท่านต้องการให้ผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล (อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการ) มีคุณลักษณะเช่นไร โปรดพิจารณาคุณลักษณะต่างๆ ตามที่ระบุมาให้ แล้วตัดสินใจว่า ท่านต้องการให้ผู้บริหารมีคุณลักษณะนั้น ๆ มาก น้อย ในระดับใด

การตอบใช้วิธีกาเครื่องหมาย ✓ ตรงช่องระดับความต้องการที่ตรงกับความคิดของท่าน

ตัวอย่างการตอบ

คุณลักษณะของผู้บริหาร	ระดับความต้องการให้มี/ให้เป็น					สำหรับ ผู้วิจัย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
<u>ด้านสมรรถนะ</u>						
0 เป็นคนพูดน้อย.....	..✓..	
<u>ด้านความสำนึก</u>						
00 ฐานะทางการเงินดี.....✓.....	

จากตัวอย่างการตอบข้อที่ 0 หมายความว่า ในความคิดของท่าน ท่านต้องการให้ผู้บริหารโรงเรียน มีคุณลักษณะของการเป็นคนพูดน้อยมากที่สุด

จากตัวอย่างการตอบข้อที่ 00 หมายความว่า ในความคิดของท่าน ท่านต้องการให้ผู้บริหารโรงเรียน มีคุณลักษณะของการเป็นคนที่มฐานะทางการเงินดี ปานกลาง

คุณลักษณะของผู้บริหาร	ระดับความต้องการให้มี/ให้เป็น					สำหรับ ผู้วิจัย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
ด้านสมรรถนะ						
1. มีไหวพริบปฏิภาณในการปฏิบัติงาน.....	☐ 11
2. สามารถแก้ไขเหตุการณ์เฉพาะหน้าได้ทันที.....	☐ 12
3. มีความกระตือรือร้นและตื่นตัวในการทำงาน.....	☐ 13
4. มีความสามารถในการสื่อความหมาย.....	☐ 14
5. คิดริเริ่มสร้างงานชิ้นใหม่อยู่เสมอ.....	☐ 15
6. มีความสามารถในการตัดสินใจ.....	☐ 16
7. มีความสุขุมรอบคอบ.....	☐ 17
ด้านความสำเร็จ						
8. จบการศึกษาอย่างน้อยปริญญาตรี.....	☐ 18
9. ประสบความสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียน.....	☐ 19
10. มีความรู้ความสามารถด้านการจัดการศึกษา.....	☐ 20

คุณลักษณะของผู้บริหาร	ระดับความต้องการให้มี/ให้เป็น					สำหรับ ผู้วิจัย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
11. เป็นที่ยอมรับของบุคคลใน สังคม.....	☐ 21
12. ชีวิตครอบครัวปกติสุข.....	☐ 22
13. ประสบความสำเร็จใน หน้าที่การทำงาน.....	☐ 23
14. ประสบความสำเร็จในด้าน การศึกษา.....	☐ 24
15. จัดส่งเสริมด้านการศึกษา.....	☐ 25
16. ชื่นชอบการเล่นกีฬา.....	☐ 26
ด้านความรับผิดชอบ						
17. เป็นที่พึ่งพิงของผู้ร่วมงาน...	☐ 27
18. มีความกระตือรือร้น ที่จะทำงานให้สำเร็จ ตามเป้าหมาย.....	☐ 28
19. มีความพอใจในงานที่ รับผิดชอบ.....	☐ 29
20. มีความปรารถนาให้งาน ที่ทำก้าวหน้า.....	☐ 30
21. มีความริเริ่มสร้างสรรค์งาน ที่รับผิดชอบ.....	☐ 31
22. มีความมุ่งมั่นในการทำงาน..	☐ 32

คุณลักษณะของผู้บริหาร	ระดับความต้องการให้มี/ให้เป็น					สำหรับ ผู้วิจัย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
23. มีความมั่นคงในสิ่งที่ถูกต้อง	☐ 33
ด้านการมีส่วนร่วม						
24. มีส่วนร่วมในการวางแผน ปฏิบัติงาน.....	☐ 34
25. มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน กับผู้ร่วมงาน.....	☐ 35
26. มีส่วนร่วมในกิจกรรมของ สังคม.....	☐ 36
27. ให้ความร่วมมือกับผู้อื่น บังคับบัญชา.....	☐ 37
28. มีความสามารถในการ ปรับตัว.....	☐ 38
29. มีอารมณ์ขันในการทำงาน...	☐ 39
ด้านสถานภาพ						
30. มีฐานะทางการเงินที่มั่นคง	☐ 40
31. เป็นแบบอย่างที่ดีในความ มีเกียรติ.....	☐ 41
32. มีฐานะมั่นคงเป็นที่ยอมรับ ของสังคม.....	☐ 42
33. มีตำแหน่งสำคัญทางสังคม..	☐ 43

คุณลักษณะของผู้บริหาร	ระดับความต้องการ ให้มี/ให้เป็น					สำหรับ ผู้วิจัย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
34. เป็นที่ชื่นชอบของบุคคล ในสังคม.....	☐ 44
35. มีเกียรติยศชื่อเสียงเป็นที่ ยอมรับในสังคม.....	☐ 45
<u>ด้านสถานการณ์</u>						
36. มีสภาพจิตใจมั่นคง ควบคุม อารมณ์ในสถานการณ์ ต่าง ๆ ได้ดี.....	☐ 46
37. ปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับ สภาพของตนในสถานการณ์ ต่าง ๆ	☐ 47
38. ใช้ความสามารถของตนได้ เหมาะสมกับสถานการณ์.....	☐ 48
39. รู้ถึงความต้องการและความ สนใจของผู้ร่วมงาน.....	☐ 49
40. สามารถทำงานให้บรรลุ เป้าหมายในสถานการณ์ ต่าง ๆ ได้.....	☐ 50

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
2. อาจารย์นิพนธ์ ภูริฉาย ศึกษาานิเทศก์กรมสามัญศึกษา สำนักงานเขตการศึกษา 2
3. อาจารย์ชัชชาติ ภิญโญ ผู้อำนวยการกองการศึกษา เทศบาลเมืองนราธิวาส
4. อาจารย์ประเสริฐ บุญญาวิโรจน์ ผู้อำนวยการกองการศึกษา เทศบาลตำบล
สุโขทัย
5. อาจารย์ภิญโญ ศัพทอนันต์ ผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาล 4 (วัดแหลมทราย)
เทศบาลเมืองสงขลา

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ นางอุมาพร บุญญาวิโรจน์

เกิด วันที่ 2 ธันวาคม พุทธศักราช 2488

สถานที่เกิด อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ที่อยู่ปัจจุบัน 246 เจริญเขต สุไหงโกลก จังหวัดนราธิวาส

ตำแหน่งหน้าที่การงาน ผู้อำนวยการ โรงเรียน ระดับ 8

สถานที่ทำงาน โรงเรียนเทศบาล 1 (ราษฎร์บำรุง)

อำเภอสุไหงโกลก จังหวัดนราธิวาส

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2506	มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสตรีปากพนัง
พ.ศ. 2508	ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา ฝึกหัดครูนครศรีธรรมราช
พ.ศ. 2512	วิชาครูพิเศษมัธยม
พ.ศ. 2525	ครุศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยครูยะลา
พ.ศ. 2526	ศึกษาศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช